

Hebreu: llengua, literatura, gramàtica

Joan Ferrer
Departament de
Filologia i Filosofia

Hebreu: llengua, literatura, gramàtica

Joan Ferrer

Departament de Filologia i Filosofia

Universitat de Girona. 2005. Edició electrònica d'ús intern

ISBN: 84-8458-163-2

(Advertiment: aquesta publicació docent electrònica és una rèplica amb format virtual i per ús intern del llibre imprès per la UdG amb el mateix títol. Aquest ISBN correspon al de l'edició impresa)

Ressenya:

El llibre Hebreu: llengua, literatura i gramàtica conté una síntesi breu de la història de la llengua hebrea, un resum de la història de la literatura escrita en hebreu i una descripció panoràmica dels trets gramaticals més significatius de la llengua hebrea contemporània.

Índex

Presentació

1. La llengua hebrea

2. Panorama de la història de la literatura hebrea

3. Gramàtica essencial de l'hebreu modern

4. Paradigmes

5. Bibliografia

Portada

Crèdits

Coberta

*Al Dr. Enric Cortès,
perquè em va ensenyar aquesta llengua apassionant
ja fa molts anys
J.F.*

Presentació

El llibre *Hebreu: Llengua, literatura i gramàtica*, que teniu a les mans conté una síntesi breu de la història de la llengua hebrea, un resum de la història de la literatura escrita en hebreu i una descripció panoràmica dels trets gramaticals més significatius de la llengua hebrea contemporània. Aquestes pàgines han estat pensades per a servir de complement als cursos d'hebreu de la Universitat de Girona.

Aquest llibre deu molt a la saviesa dels hebraistes Eduard Feliu i Pere Casanellas, grans amics i membres conspicus de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Des d'aquí els expresso el meu agraïment, que, de ben segur, és també el reconeixement de totes les estudiantants i estudiants que es podran beneficiar de totes les coses bones que ells han aportat a aquestes pàgines.

Girona, juny de l'any 2002

Índex

Presentació	11
1. La llengua hebrea	13
Les llengües semítiques	13
La llengua hebrea	13
2. Panoràmica de la història de la literatura hebrea	17
3. Gramàtica essencial de l'hebreu modern	39
1. L'alfabet	39
2. L'alfabet quadrat	39
3. L'alfabet cursiu	40
4. L'alfabet Raixí	40
5. Tipografies hebrees	41
6. Els punts vocàlics	45
7. Transcripció de l'hebreu	46
7.1. Consonants	46
7.2. Notes	48
7.3. Vocals	48
7.4. Signes auxiliars	49
8. Transcripció de la pronunciació de l'hebreu modern amb l' <i>alfabet fonètic internacional</i>	49
9. Transcripció rigorosa de l'hebreu modern	50
10. Transcripció simplificada de l'hebreu clàssic i modern	52
11. <i>Xevà</i>	52
12. El <i>xevà</i> compost	53
13. <i>Dagueix</i>	54
14. <i>Qàmets</i> i <i>qàmets hatuf</i>	55
15. <i>Pàtab</i> furtiu	55
16. Remarques	55
17. <i>Méteg</i>	56
18. <i>Maquief</i>	57
19. <i>Rafé</i>	57
20. Ortografia hebrea	57
21. El verb hebreu (visió general)	58
22. Quadre general de la conjugació dels 7 temes verbals hebrees	58
23. Els pronoms personals	62
24. El verb copulatiu	62
25. El gènere	62
26. El plural	62
27. L'article	63
28. Ús del masculí plural	63
29. El present verbal	64
30. El plural	64

31. La preposició –אֶן ‘en, amb’	64
32. El present dels verbs que tenen una gutural com a consonant medial..	64
33. Present dels verbs que tenen una לֹ com a tercera consonant radical...	65
34. Present dels verbs que tenen una נֹ o una יֹ com a tercera consonant radical.....	65
35. Els interrogatius מָה i אֵיפֹה ‘on’.....	65
36. Vocalització de l'article.....	65
37. L'article davant de '	66
38. מָה i מָה ‘quan’	66
39. La conjunció –וְ ‘quan’	66
40. El present del verb חָ ‘viure’	66
41. L'adjectiu (הַתָּא pə).....	66
42. Posició de l'adjectiu.....	67
43. Concordança de l'adjectiu	67
44. El plural dels adjectius	67
45. L'adjectiu com a atribut.....	68
46. Plurals dels noms.....	68
47. Posició de l'adverbi	68
48. L'adverbi הֵמָּה	68
49. Contraccions i abreviacions	69
50. Els demostratius הֵן ‘aquest’, הֵיאָ ‘aquesta’ i הֵאֵלֶּה o הֵאֵלֶּה ‘aquests, aquestes’	69
51. Posició dels adjectius demostratius.....	69
52. Els pronomes demostratius	69
53. Els interrogatius מָה ‘quin? quins?’ i מָה ‘quina? quines?’	70
54. Noteu: מָה ‘quin? quins?’ i מָה ‘quina? quines?’ i מָה ‘què?’	70
55. ‘Ni... ni...’ הֵאֵלֶּה	70
56. Verbs que tenen una וֹ com a tercera consonant de la rel	70
57. L'objecte directe definit.....	70
58. Les partícules הֲ i הֲ amb valor interrogatiu	71
59. La vocalització de l'article definit.....	71
60. Expressió de l'impersonal	71

61. Les preposicions אֶ i אִם	71
62. Adjectius usats com a adverbis.....	71
63. La preposició הֶ.....	72
64. Flexió de la preposició הֶ.....	72
65. La partícula הֵן 'vet aquí, heus aquí, mira'	72
66. La negació del present.....	72
67. «Tenir»	73
68. Expressió del preu.....	73
69. L'article en el sentit de 'aquest'.....	73
70. El present dels verbs que tenen una ל o ' una com a segona lletra de la rel.....	73
71. La partícula מַה 'què?'	74
72. La conjunció כִּי significa 'perquè' o 'que'.....	74
73. L'adverbi כֵּן 'així; d'aquesta manera' i כֵּן הֵן 'tan'	74
74. Els verbs estatius.....	75
75. La flexió de les preposicions בֵּ 'en, a' i אִם 'amb'.....	75
76. La preposició מִן 'de, des de'	75
77. El dual.....	75
78. Vocalització de la conjunció וְ	76
79. Les <i>begadkefat</i> després de la conjunció וְ	76
80. Vocalització de la preposició אֶ.....	76
81. Vocalització de la preposició הֶ.....	77
82. El gènere dels òrgans del cos.....	77
83. La posició del subjecte de la frase.....	77
84. El verb (הִשְׁתַּחֲוֶה)	77
85. El passat (הִשְׁתַּחֲוֶה) dels verbs del model de conjugació regular (הִשְׁתַּחֲוֶה) ..	78
86. El passat dels verbs que tenen una נ o una י com a tercera radical...	79
87. Omissió del pronom en el passat.....	79
88. La conjugació del passat dels verbs הִשְׁתַּחֲוֶה, הִשְׁתַּחֲוֶה i הִשְׁתַּחֲוֶה.....	79
89. La negació del passat es fa amb la partícula הִשְׁתַּחֲוֶה.....	79
90. Les expressions הִשְׁתַּחֲוֶה i הִשְׁתַּחֲוֶה.....	79

91. El passat dels verbs וָעָ i וָעָ	79
92. El passat del verb בּוֹא 'venir, arribar'	80
93. Indicació de la direcció	80
94. Posició dels numerals אֶחָד 'un' (m.) i אַחַת 'una' (f.)	80
95. El pronom relatiu אֲשֶׁר	81
96. El passat dels verbs לָ"ה	81
97. Passat dels verbs dels model de conjugació לָ"ה	81
98. El passat del verb הָיָה 'ser, estar' i del verb חָיָה 'viure'	82
99. El verb 'tenir'	82
100. El passat repetitiu	82
101. L'adjectiu i pronom possessiu שֶׁל 'de'	83
102. L'article en funció de pronom relatiu	83
103. L'infinitiu	83
104. Els verbs יָכוֹל 'poder' i צָרִיךְ 'necessitar, haver de'	84
105. El demostratiu זֶה	84
106. La flexió de אֵת	84
107. Els pronoms אוֹתוֹ, אוֹתָהּ, אוֹתָם, אוֹתָן	85
108. El verb הָיָה לְ- 'esdevenir'	85
109. זְמַן 'temps' (duració) i פְּעַם 'vegada'	85
110. El verb מוֹת 'morir'	85
111. El verb יָשַׁן 'dormir'	86
112. וְ com a conjunció	86
113. Una conjunció o un adverbi seguits de וְ	86
114. כִּי i מִפְּנֵי וְ- 'perquè'	87
115. La preposició בְּשֵׁבִיל 'per a'	87
116. El nom de Déu	87
117. Valor numèric de les lletres de l'alfabet hebreu	87
118. El futur (עָתִיד)	88
119. Sentits del futur	88
120. El futur dels verbs regulars que tenen una ה, ח o ע una com a primera radical	89
121. Conjugació del futur dels verbs לָ"א	89
122. El verb לְשַׁכַּח 'jeure'	89
123. El subjecte impersonal	89
124. Els verbs פָּ"נ	90
125. El futur dels verbs עָ"י i עָ"ו	90
126. El verb בּוֹא 'venir, arribar'	91

127. El futur dels verbs ל"ה	91
128. La conjugació del futur dels verbs ל"ה amb una ע com a primera radical	92
129. Expressió de la possessió en el futur	92
130. L'expressió 'cadascun/a de...'	92
131. Els verbs פ"י	92
132. El nom עולם	93
133. מַה i כֵּמָה poden tenir valor exclamatiu	93
134. El verb לקח 'agafar'	93
135. El verb נתן 'donar'	94
136. El nom אֶרֶץ 'terra, país'	94
137. L'imperatiu (צווי)	94
138. L'imperatiu negatiu	95
139. El futur amb valor d'imperatiu	96
140. L'infinitiu amb valor d'imperatiu	96
141. L'imperatiu precedit per בִּבְקֶשָּׁה 'si us plau'	96
142. Manaments negatius en la Bíblia	96
143. L'expressió ל- הָלַךְ 'anar-se'n'	96
144. Els noms d'acció verbal	96
145. La flexió del nom singular	97
146. El <i>mapiq</i>	98
147. El caràcter definit del noms flexionats	98
148. Les preposicions afegides a un nom flexionat	98
149. L'adjectiu que acompanya un nom flexionat	98
150. La flexió dels noms singulars de dues síl·labes	99
151. La flexió de נֶגֶד 'davant, contra'	99
152. L'expressió de salutació מַה שְׁלוֹמְךָ? 'com estàs?'	99
153. Usos idiomàtics de la preposició בְּ	100
154. El tema verbal (פִּעֵל) <i>piel</i> (בִּנְיָן)	100
155. La conjugació dels verbs regulars en el tema verbal <i>piel</i>	100
156. La conjugació dels verbs regulars en <i>piel</i> que tenen una א o un ר com a consonant medial	100
157. La conjugació dels verbs ל"ה en el tema verbal <i>piel</i>	100
158. El nom d'acció verbal dels verbs regulars del tema verbal <i>piel</i>	100
159. El verb 'ploure'	101
160. Ús i flexió de עָצָם	101
161. El pronom זאת	101
162. L'estat constructe (סְמִיכוּת)	102
163. Canvis vocàlics en l'estat constructe	102

164. La flexió dels noms duals i plurals	103
165. La flexió de les preposicions אֶל 'a, vers', עַל 'sobre', לִפְנֵי 'abans', אֲחֵרִי 'després'	104
166. La preposició עַל seguida d'infinitiu	104
167. El comparatiu	104
168. El superlatiu	105
169. Arrels verbals amb ב, כ, פ	105
170. Els nombres cardinals: un, dos, tres, etc.	106
171. Posició dels nombres cardinals	107
172. Els numerals שְׁתַּיִם i שְׁנַיִם	107
173. La preposició בֵּין 'entre'	107
174. Els cardinals de l'11 al 19	108
175. Dir l'hora	108
176. El verb לְאַחֵר 'retardar-se'	108
177. Els múltiples de deu	109
178. Els nombres ordinals: primer, segon, etc.	110
179. Els dies de la setmana	110
180. El relatiu 'on'	111
181. La flexió de לְבַד 'sol'	111
182. La flexió dels noms monosíl·labs	111
183. La flexió de אִם 'mare'	111
184. La flexió de אָב 'pare'	112
185. La flexió de פֶּה 'boca'	112
186. La flexió de בֶּן 'fill'	112
187. La flexió de אִשָּׁה 'dona'	112
188. La flexió dels numerals	112
189. L'expressió לֵ-תֵת 'permetre'	112
190. Els verbs אָמַר 'dir' i אָכַל 'menjar'	113
191. Dir els anys	113
192. Els adjectius demostratius 'aquell, aquella, aquells, aquelles'	113
193. El verb יָכַל 'poder'	113
194. La flexió de עַל-יָד 'al costat de'	113
195. Els verbs quadrilíters	113
196. El <i>nifal</i>	114
197. L'adverbi גַּם 'també'	115
198. La partícula מֵאֲשֶׁר 'que'	115
199. L'adverbi בְּלִי 'sense'	115
200. El participi passiu (פָּעוּל)	115
201. L'expressió לֵ-אָסוּר 'm'ha estat prohibit'	116

202. La flexió de לָקַחְתָּ ‘cap a, per a’	116
203. El verb לָגַשׁ (נָגַשׁ) ‘acostar-se’	116
204. L’adjectiu: esquemes de flexió	116
205. El tema verbal <i>hifil</i> (הִפְעִיל)	117
206. El nom d’acció (שֵׁם הַפְעוּלָה) dels <i>hifil</i>	119
207. L’adjectiu demostratiu: ‘aquell, aquella, aquells, aquelles’	120
208. El tema verbal <i>hitpael</i> (הִתְפַּעֵל)	120
209. L’exclamatiu אֵיזָה	121
210. L’adverbi	121
211. Expressions impersonals	122
212. Ús de שׁוּם	122
213. La flexió de אֶצֶל ‘a casa de, vers’	122
214. El <i>piel</i> dels verbs ע"ו	122
215. L’adverbi i preposició כִּי	122
216. El condicional	122
217. בָּעֵד i בְּשִׁבִּיל	123
218. La flexió de בָּעֵד	123
219. El gènere dels noms	123
220. Els noms segolats	124
221. La flexió dels noms de l’esquema סֵם	125
222. La flexió dels noms de l’esquema סִים	126
223. El mot אֵין ‘no, no res’	126
224. La forma emfàtica de l’estat constructe	126
225. Els noms d’acció verbal del tema verbal <i>hitpael</i>	126
226. El <i>pual</i>	127
227. El <i>hufal</i>	127
228. Els verbs geminats (כְּפוּלִים)	128
4. Paradigmes	
Paradigmes verbals	132
Flexió dels noms	154
Flexió de les partícules	155
5. Bibliografia	
5.1. Llengua	159
5.2. Literatura	159
5.3. Gramàtica	159

1. La llengua hebrea

Les llengües semítiques

El lingüista A. L. Schloezer, l'any 1781, va anomenar «llengües semítiques» el conjunt de llengües que parlaven els pobles que Gn 10,20-31 classificava com a fills de Sem. La denominació va fer fortuna.

Les llengües semítiques, segons E. Lipiński, es classifiquen d'acord amb l'esquema següent:

- 1. Semític del Nord
 - 1.1. Paleoassiri 1.2. Amorreu 1.3. Ugarític
- 2. Semític de l'Est
 - 2.1. Acadi antic 2.2. Assirobabilònic 2.3. Babilònic tardà
- 3. Semític de l'Oest
 - 3.1. Cananeu
 - 3.1.1. Cananeu antic
 - 3.1.2. Hebreu
 - 3.1.3. Fenici
 - 3.1.4. Ammonita
 - 3.1.5. Moabita
 - 3.1.6. Edomita
 - 3.2. Arameu
 - 3.3. Àrab
- 4. Semític del Sud
 - 4.1. Sud-aràbic 4.2. Etiòpic

La llengua hebrea

L'hebreu és la parla dels habitants de la terra que la Bíblia anomena «el país de Canaan» (Gn 11,31), des de l'any 1000 aC en endavant. Durant el primer mil·lenni aC es componia de dos dialectes principals —l'israelita al nord i el judaïta al sud— però el text de la Bíblia gairebé no ha conservat trets dialectals. Els testimonis més antics de la llengua hebrea que han arribat fins al nostre temps són de caràcter epigràfic (el «calendari de Guèzer» del s. X, diversos òstracons, la inscripció de Siloè —ca. 700—, segells, monedes, inscripcions funeràries, etc.).

Podem distingir dos grans períodes en la història de la llengua hebrea de la Bíblia: l'hebreu preexílic (fins a la caiguda de Jerusalem en mans de l'imperi neobabilònic, l'any 587 aC) i l'hebreu postexílic. En el postexili l'hebreu canvia notablement a causa de la influència de l'araméu, que esdevindrà la llengua de la vida quotidiana dels jueus. L'estadi més avançat de l'hebreu bíblic es troba en el Cohèlet, Ester, Esdres, Nehemies i els dos llibres de les Cròniques.

El text de la Bíblia juntament amb els manuscrits del Mar Mort, la Misnà —ca. 200 dC—, i la Tosseftà pertanyen a una època en què l'hebreu era encara una llengua parlada, almenys en algunes parts de Judea.

El text originari de la Bíblia hebrea era sols consonàntic. La vocalització hi va ser afegida posteriorment i representa la pronunciació de les escoles rabíniques de la ciutat de Tiberíades —ca. 900 dC. La Bíblia hebrea conté un cabal lèxic de 8.253 mots (F. I. Andersen – A. D. Forbes).

A partir del segle primer dC aflora en textos escrits un hebreu diferent del bíblic: l'hebreu misnaic. Alguns erudits van pensar que es tractava d'una llengua artificiosa creada per jueus que parlaven arameu. Avui se sap que és una llengua basada en l'hebreu parlat d'aquell temps. Conté una gran quantitat de mots que provenen de la llengua de la Bíblia i un conjunt d'unes 14.000 paraules, la majoria de les quals provenen amb tota certesa de l'època bíblica però que no es troben en el text de la Bíblia.

En el moment del canvi d'era, els jueus de la Diàspora parlaven les llengües dels diversos països on vivien. A Palestina els jueus parlaven majoritàriament arameu o grec.

En el s. IV dC l'hebreu misnaic va deixar de ser parlat però es va continuar usant en els textos escrits en prosa, de la mateixa manera que l'hebreu bíblic es va usar en els textos poètics. L'hebreu era la llengua de la pregària i la llengua en què les persones cultes solien expressar-se per escrit en les comunitats jueves dels països de la Diàspora; la llengua materna dels jueus, però, era la mateixa que la que usava la comunitat enmig de la qual vivien.

La prosa científica i religiosa que empraren els savis jueus durant l'edat mitjana pren com a model l'hebreu misnaic i el desenvolupa. Cal observar, però, que els jueus de la Península Ibèrica que vivien en terres que es trobaven sota el domini dels musulmans, per regla general van escriure les seves obres en prosa en llengua àrab. Les pregàries litúrgiques, la poesia i les narracions literàries es van escriure en un estil bíblic que, a mesura que es va anar aprofundint en el coneixement de la llengua de la Bíblia, va esdevenir una imitació perfecta de l'hebreu bíblic.

Les necessitats dels traductors medievals d'expressar conceptes científics i arguments filosòfics —que en un primer moment es van expressar en àrab molt influït pel grec— va obligar a crear moltes paraules i girs lingüístics nous.

A mitjan s. XVIII la Il·lustració jueva de França i Alemanya va promoure l'ús de la llengua bíblica en obres com ara diaris i obres científiques. En el segle XIX van començar a ser escrites novel·les en hebreu bíblic, que tractaven de fets de la vida quotidiana i feien que els personatges que volien ser «reals» s'haguessin d'expressar en un estil solemne, com els grans patriarques de la història d'Israel. Això va causar que un escriptor de gran talent com era Xólem Yàncev Abramóvitx abandonés l'hebreu com a llengua d'expressió literària i comencés a escriure en ídix, amb el pseudònim de Méndele Móikher Sfórim.

L'any 1879 un article publicat per Elièzer Ben-Yehudà va llançar la idea de crear un centre cultural jueu a Palestina on l'hebreu passaria a ser la llengua parlada en la vida de cada dia. La idea va caure en un món on bullien les idees de la independència nacional i lingüística dels pobles de l'Europa del centre i del sud. El món jueu no va ser indiferent a aquestes idees i les societats jueves van començar a aparèixer per tota l'Europa de l'est. A Palestina, Ben-Yehudà va començar a parlar hebreu en el context de la seva família i va iniciar l'educació elemental en hebreu.

L'espirit del nacionalisme jueu va fer que Méndele Móikher Sfórim, l'any 1885 tornés a escriure les seves novel·les en hebreu, tot i que ho va fer en hebreu rabínic (misnaic), una llengua que era més familiar als jueus de cultura mitjana més que no pas la llengua purament bíblica. L'any 1890 H. N. Bialik va emprar l'hebreu rabínic per primera vegada en un poema. En 1908 Ben-Yehudà va començar a escriure el seu gran diccionari històric de la llengua hebrea —*Thesaurus Totius Hebraeitis*— aquesta obra va recollir per primera vegada els mots i estructures de la llengua rabínica i de la llengua medieval, que van esdevenir la base per a llengua moderna escrita i parlada.

L'hebreu modern d'Israel és, de fet, una continuació natural de l'hebreu medieval, dinamitzat per la força de la llengua parlada. L'opinió canònica a Israel sobre l'origen de l'hebreu israelià és que Méndele va fer una síntesi de dues llengües mortes: la bíblica i la misnaica, aquesta última tal com va ser escrita entre els anys 100-600 dC; segons aquesta visió, les regles morfològiques i sintàctiques d'aquestes dues etapes de la llengua són les que s'apliquen a la llengua hebrea contemporània. Les gramàtiques escolars contenen fins fa ben poc regles manllevades de l'hebreu de la Bíblia.

La llengua de la literatura hebrea fins a la dècada dels 50 del s. XX era l'hebreu rabínic, que recordava constantment la llengua de la Bíblia i la de la literatura misnaico-talmúdica. S. Y. Agnon —guanyador del premi Nobel de literatura— és l'escriptor que va escriure amb més carisma aquest tipus de llengua.

Sembla que des del moment que l'hebreu començà a ser parlat entre les comunitats jueves establertes a Palestina dominada per l'Imperi Otomà es va començar a desenvolupar una gramàtica, una sintaxi i un vocabulari propis i ben diferencials de la llengua dels períodes anteriors. Aquesta llengua col·loquial —*slang*— constitueix una font constant d'enriquiment de l'hebreu modern. El camí d'accés a l'escriptura d'aquesta nova modalitat israeliana de l'hebreu no va ser fàcil. Alguns escriptors van començar a fer provatures introduint en les parts dialogades de les novel·les i en obres teatrals la llengua dels *sabres* —els israelians nascuts a la Terra d'Israel. Durant la Guerra de la Independència (1948) alguns soldats-escriptors joves, nascuts a Israel, com ara Moshe Shamir van començar a escriure històries en una llengua més col·loquial; però aquest camí no es va consolidar fins a mitjan anys 60, a partir, en principi, de traduccions de literatura estrangera, amb elements col·loquials.

A partir d'aquestes provatures la llengua parlada va començar a aparèixer en lletres impreses.

L'hebreu estàndard escrit presentava una diferència força notable respecte de la llengua col·loquial. L'escola es va esforçar a inculcar les normes de la llengua escrita, però la llengua parlada seguia un camí paral·lel, de manera que la llengua col·loquial era la que s'usava en la vida diària i la llengua «correcta» la que hom emprava en les situacions formals. Els trets distintius de la llengua parlada han anat guanyant terreny en el món de l'expressió escrita, primer a través de la llengua periodística i tot seguit en obres de creació literària.

L'hebreu modern israelià és un dels fenòmens lingüístics més singulars de tota la història: hereva de més de 3.000 anys d'història és una realitat plena de vida.

2. Panoràmica de la història de la literatura hebrea

La **Bíblia** és la biblioteca antiga del poble d'Israel i constitueix l'aportació més gran del poble d'Israel a la cultura de la humanitat. És el testimoni de gairebé 2.000 anys d'experiència religiosa. Israel és una comunitat que té la convicció d'haver estat escollida per Déu: «Faré de vosaltres el meu poble i jo seré el vostre Déu.» (Ex 6,7). La Bíblia narra la història fascinant que es produeix entre Déu i Israel narrada a partir de formes literàries molt diverses: lleis, històries familiars, tribals i personals, poemes d'amor, oracles i visions profètics, pregàries, textos sapiencials i visions apocalíptiques.

La prehistòria oral d'algunes de les tradicions bíbliques ha de provenir del segon mil·lenni aC, tot i que els textos no devien començar a accedir a l'escriptura fins a l'època de la monarquia de Jerusalem (s. X aC). Els primers profetes escriptors són del s. VIII aC.

Una gran activitat literària i redaccional es va realitzar durant l'època de la Deportació a Babilònia (587-539 aC). En l'Època Persa (539-332 aC) i Hel·lenística (332-63 aC) es van acabar de redactar tots els llibres que componen la Bíblia hebrea. El darrer llibre redactat va ser el de Daniel, probablement l'any 164 aC.

Els llibres que componen la biblioteca bíblica són els següents:

Pentateuc	חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה
Gènesi	בְּרֵאשִׁית
Èxode	שְׁמוֹת
Levític	וִיקְרָא
Nombres	בְּמִדְבָּר
Deuteronomi	דְּבָרִים
Profetes anteriors	נְבִיאִים רִאשׁוֹנִים
Josué	יְהוֹשֻׁעַ
Jutges	שׁוֹפְטִים
Primer llibre de Samuel	שְׁמוּאֵל א'
Segon llibre de Samuel	שְׁמוּאֵל ב'
Primer llibre dels Reis	מְלָכִים א'
Segon llibre dels Reis	מְלָכִים ב'
Profetes posteriors	נְבִיאִים אַחֲרֹנִים
Isaïes	יִשְׁעְיָה
Jeremies	יֵרֵמְיָה
Ezequiel	יְחֶזְקֵאל

Osees	הוֹשֵׁעַ
Joel	יוֹאֵל
Amós	עָמוֹס
Abdies	עֲבֵדְיָה
Jonàs	יוֹנָה
Miquees	מִיכָה
Nahum	נַחוּם
Habacuc	חַבְקוּק
Sofonies	צְפַנְיָה
Ageu	חֲגִי
Zacaries	זְכַרְיָה
Malaquies	מַלְאָכִי
Escrips	כְּתוּבִים
Salms	תְּהִלִּים
Job	אִיּוֹב
Proverbis	.
Rut	רוּת
Cohèlet	קֹהֶלֶת
Lamentacions	אֵיכָה
Ester	אֶסְתֵּר
Daniel	דָּנְיֵאל
Esdres	עֶזְרָא
Nehemies	נְחֻמְיָה
Primer llibre de les Cròniques	דְּבָרֵי הַיָּמִים א'
Segon llibre de les Cròniques	דְּבָרֵי הַיָּמִים ב'

Al marge de la Bíblia l'activitat literària continuà. El llibre de **Jesús ben Sira** (ca. 180 aC) —que forma part de la Bíblia cristiana catòlica— exposa els continguts de la saviesa necessaris per a l'educació de la joventut. Els **manuscrits del Mar Mort**, descoberts a partir de l'any 1947, han donat a conèixer la biblioteca de la comunitat jueva —que generalment és identificada amb els essenis— que vivia a Qumran, molt a prop del Mar Mort, des de la meitat del s. II aC fins a la destrucció d'aquest establiment l'any 68 dC per les legions de Roma.

La **literatura rabínica** és el conjunt d'escrips produïts pels savis jueus al llarg dels set primers segles de l'era cristiana. Aquest corpus literari és format per dos grans gèneres literaris: l'halacà i l'agadà. L'**halacà** és el conjunt de lleis i tradicions legals del judaisme, que tracten de les obligacions religioses a les quals s'han de sotmetre els jueus en les seves relacions amb Déu, amb el

proïsme i amb l'univers. L'**agadà** és el conjunt de material no jurídic, com ara exposicions de caràcter homilètic, narracions, llegendes i màximes, que sovint complementen l'halacà.

Les obres més importants de la literatura rabínica són: la Misnà, la Tosseftà, els dos Talmuds i els midraixos.

La **Misnà** és un codi legal acabat cap a l'any 200 dC i promulgat per rabí **Yehudà el Patriarca**. La Misnà és el primer document que recull la «llei oral» del judaisme. El codi consta de sis parts (ordres o divisions), que apleguen 63 tractats que tracten de les lleis agrícoles, les lleis de les festes i del dissabte, la situació familiar i personal, els danys i les lleis que regulen la vida civil (comerç, propietat, matrimoni, etc.), les lleis sobre el temple de Jerusalem i les normes sobre la puresa ritual.

Ordres (*sedarim*) i tractats (*masseketot*) de la Misnà:

I. Ordre	זְרָעִים	Zeraïm	Llavors
	1. בְּרָכוֹת	Berakhot	Benediccions
	2. פֶּאֶה	Peà	Espigolalles
	3. דְּמַי/דְּמַי	Demay	Delme dubtós
	4. כִּלְאִים	Kilàyim	Espècies diverses
	5. שְׁבִיעִית	Xeviit	Any sabàtic
	6. תְּרוּמוֹת	Terumot	Ofrenes
	7. מַעֲשֵׂרוֹת	Maasrot	Delmes
	8. מַעֲשֵׂר שְׁנִי	Maasser Xení	Segon delme
	9. חֻלָּה	Hal·là	Ofrena de la pasta
	10. עֶרְלָה	Orlà	Fruits d'arbres joves
	11. בִּכּוּרִים	Bikkurim	Primícies
II. Ordre	מוֹעֵד	Moed	Festes
	1. שַׁבָּת	Xabbat	Dissabte
	2. עֶרֻבִין	Eruvín	Mescles
	3. פֶּסַחִים	Pessahim	Pasqua
	4. שְׁקָלִים	Xeqalim	Sicles
	5. יוֹמָא	Yoma	Dia de l'Expiació
	6. סֻכָּה	Sukkà	Festa dels Tabernacles
	7. בִּיצָה	Betsà	Ou (dies festius)
	8. הַשָּׁנָה רִאשׁוֹן	Roix ha-Xanà	Cap d'any
	9. תַּעֲנִית	Taanit	Dejunis
	10. מְגִלָּה	Meguil·là	Rotlle d'Ester
	11. מוֹעֵד קָטָן	Moed Qatan	Dies menors de les festes
	12. חֲגִיגָה	Haguigà	Sacrifici festiu

III. Ordre	נָשִׁים	Naixim	Dones	
	1. יְבָמוֹת	Yevamot	Cunyades	
	2. כְּתֻבּוֹת	Ketubbot	Capítols matrimonials	
	3. נְדָרִים	Nedarim	Vots	
	4. נָזִיר	Nazir	Nazireu	
	5. סוֹטָה	Sotà	Adúltera	
	6. גִּטִּין	Guittín	Documents de divorci	
	7. קְדֻשִׁין	Qidduixín	Esposalles	
IV. Ordre	נִזְיקִין	Neziqín	Danys	
	1. קַמָּא בָּבָא	Bava Qamma	Secció primera	
	2. מְצִיעָא בָּבָא	Bava Metsia	Secció del mig	
	3. בֵּתְרָא בָּבָא	Bava Batra	Secció darrera	
	4. סִנְהֶדְרִין	Sanhedrín	Sanedrí	
	5. מַכּוֹת	Makkot	Flagel·lació	
	6. שְׁבוּעוֹת	Xevuot	Juraments	
	7. עֵדוּיֹת	Eduyyot	Testimonis	
	8. עֲבוֹדַת זָרָה	Avodà Zarà	Idolatria	
	9. אַבוֹת	Avot	Sentències dels Pares	
	10. הוֹרְיֹת	Horayot	Decisions	
V. Ordre	קְדָשִׁים	Qodaixim	Coses Sagrades	
	1. זִבְחִים	Zevahim	Sacrificis d'animals	
	2. מִנְחֹת	Menahot	Ofrenes de farina	
	3. חֻלִּין	Hul·lín	Escorxaments no culturals	
	4. בְּכוֹרוֹת	Bekhorot	Primogènits	
	5. עֲרָכִין	Arakhín	Valoracions	
	6. תְּמוּרָה	Temurà	Substitució de sacrificis	
	7. כְּרִיתוֹת	Keritot	Extirpacions	
	8. מַעֲלָה	Meilà	Sacrilegi	
	9. תָּמִיד	Tamid	Holocaust perpetu	
	10. מִדּוֹת	Middot	Mesures	
	11. קִנִּים	Qinnim	Sacrificis d'aus	
VI. Ordre	טְהוֹרוֹת / טְהָרוֹת	Tohorot / Teharot	Pureses	
	1. כֵּלִים	Kelim	Utensilis	
	2. אֶהָלוֹת	Ohalot	Tendes	
	3. נִגְעִים	Negaïm	Úlcers	
	4. פָּרָה	Parà	Vedella roja	

5. טְהוֹרוֹת / טְהָרוֹת	Tohorot / Teharot	Pureses
6. מִקְוֹאוֹת	Miqvaot	Banys rituals
7. נִדָּה	Niddà	La menstruant
8. מַכְשִׁירִין	Makhxirín	Condicions d'impuresa
9. זָבִים	Zavim	Fluixos seminals o menstruals
10. טְבוּל יוֹם	Tevul Yom	Bany ritual
11. יָדַיִם	Yadàyim	Mans
12. עֻקְצִין	Uqtsín	Tiges
[Tractats menors]		
אָבוֹת דִּרְבִּי נָתָן	Avot de-Rabbí Natan	Pares segons Rabí Natan
סוֹפְרִים	Soferim	Escribes
שְׂמֵחוֹת רַבָּתִי, אֶבֶל סֵמָחוֹת	Semahot o Ével Rabbatí	Alegries o Dol major
כֶּלָּה	Kal·là	Núvia
כֶּלָּה רַבָּתִי	Kal·là Rabbatí	Núvia (major)
דֶּרֶךְ אֶרֶץ רַבָּה	Dérekh Érets Rabbà	Bon comportament (major)
דֶּרֶךְ אֶרֶץ זוּטָא	Dérekh Érets Zuta	Bon comportament (menor)
גֵּרִים	Guerim	Immigrants (Prosèlits)
כּוּתִים	Kutim	Samaritans
עֲבָדִים	Avadim	Esclaus
סֵפֶר תּוֹרָה	Séfer Torà	Rotlle de la Llei
תְּפִלִּין	Tefil·lín	Filactèries
צִיצִית	Tsitsit	Serrells o borles
מְזוּזָה	Mezuzà	Mezuzà

La **Tosseftà**, acabada cap a l'any 250 dC, és un conjunt de complements de la Misnà.

El **Talmud** ('ensenyament' i 'estudi') és una lectura analítica i uncomentari de la Misnà. La part del Talmud dedicada a l'explicació de la Misnà és la **Guemarà** (del verb arameu גָּמַר 'estudiar, ensenyar la Llei oral'). La Misnà i la Guemarà constitueixen el Talmud.

El **Talmud de Jerusalem**, acabat ca. 400 dC, conté el comentari de 39 tractats de la Misnà. El **Talmud de Babilònia**, redactat per les acadèmies jueves de la satrapia persa de Babilònia, conté la Guemarà de 37 tractats de la Misnà. La compilació de fonts antigues i la redacció definitiva es va realitzar entre els anys 500 i 600 dC. El Talmud de Babilònia és una obra cabdal al llarg de tota la història del judaisme. La Guemarà del Talmud de Babilònia conté recerques sobre les fonts bíbliques de les lleis contingudes en la Misnà i sobre les autoritats rabíniques que hi ha darrere de les lleis anònimes de la Misnà. Harmonitza els passatges de la Misnà que es troben en conflicte. Conté

extensos comentaris als textos de l'Escriptura; assaigs sobre problemes teòrics i investigacions sobre modes i principis d'exegesi de l'Escriptura que permeten arribar a conclusions legals.

A més d'aquestes obres rabíniques dedicades al comentari de la Misnà, hi ha altres llibres que contenen compilacions d'exegesis de l'Escriptura —la Torà escrita. El **midraix** és la forma literària que adopten aquestes obres rabíniques. El midraix és un comentari rabínic d'un text bíblic que té per finalitat explicitar diversos punts jurídics o desenvolupar un ensenyament moral per mitjà de relats, paràboles i llegendes.

Les principals obres midràixiques són les següents:

1) Comentaris vers a vers del text de la Bíblia: la **Mekhiltà**, atribuïda a rabí Yixmael, sobre el llibre de l'Èxode; **Sifrà** sobre el llibre del Levític; **Sifré** sobre el llibre del Deuteronomi. Aquest conjunt d'obres va ser compilat *ca.* 250-350 dC.

2) **Gènesi Rabbà**, **Levític Rabbà** —presenten per mitjà de versos de l'Escriptura proposicions i principis provats pels fets de l'Escriptura— i **Pesiqtà de-Rab Kahanà** —organitzada en forma d'homilies sobre els dissabtes especials al llarg de l'any. Aquests llibres van ser compilats *ca.* 400-500 dC.

3) Conjunt compilat *ca.* 500-600 dC que presenten principis teològics a través de la lectura dels versets de l'Escriptura: **Càntic Rabbà**, **Rut Rabbà**, **Lamentacions Rabbatí** i **Ester Rabbà**.

A partir de principis del s. III dC —després de la compleció i edició de la Misnà— la situació lingüística de la llengua hebrea es va deteriorar ràpidament. L'hebreu deixà de ser una llengua parlada —substituïda a Palestina primer per l'arameu i després per l'àrab— i va esdevenir una llengua litúrgica i una llengua literària, fins a principis del s. XX.

El judaisme palestinenc es va anar disgregant lentament (s. IV-V) i el centre de gravetat espiritual i intel·lectual del judaisme es desplaçà a Babilònia. Els caps de les acadèmies talmúdiques de Babilònia —els **gaons**— va esdevenir els caps espirituals del judaisme fins al s. IX. De tota la diàspora arribaven consultes als mestres de les acadèmies babilòniques sobre qüestions difícils de jurisprudència.

A Palestina els savis jueus van destacar per la seva activitat de caràcter lingüístic. Els **masoretas** (de **מסורה** 'tradició textual de la Bíblia hebrea'), entre els s. VI i X dC, es van dedicar a vocalitzar el text consonàntic hebreu i arameu de la Bíblia. Entre les escoles de masoretas destaca la que estava establerta a la ciutat de Tiberíades. Anomenem text masorètic el text de la Bíblia puntuat amb vocals i altres signes auxiliars pels masoretas. El text bíblic establert pels masoretas tiberiencs ha esdevingut el text tradicional o clàssic de la Bíblia hebrea.¹

¹ L'hebreu modern es basa en l'hebreu masorètic, tot i que moltes de les distincions, tant fonètiques com fonològiques, que representa la puntuació

El més cèlebre dels gaons va ser **Seadyà Gaon** (882-942), teòleg i filòsof autor de *Kitab al-Amanat wa'al-I'tiqadat* (*Creences i conviccions*, original escrit en àrab), que és la primera obra de teologia jueva. Seadyà va ser també lexicògraf, gramàtic, poeta religiós, exegeta, traductor de la Bíblia a l'àrab (versió coneguda amb el nom de *Tafsir*) i polemista. Va haver de donar resposta als atacs del caraites, una secta jueva que refusa les tradicions orals rabíniques recollides en el Talmud i només admet com a autoritzada la Sagrada Escripura.

A Europa, a partir de l'arribada de l'islam a la Península Ibèrica el judaisme es repartí entre la «diàspora d'Esau», els jueus que vivien en terres dominades pels cristians i la «diàspora d'Ismael», els jueus que vivien sota el domini de l'islam.

Durant l'edat mitjana a Sefarad —les terres musulmanes d'Al-Andalus, el sud de la península— es produí l'edat d'or del judaisme.

Durant l'època del califat de Còrdova (929-1008) sobresurt la figura de **Hasdai ibn Xaprut** (ca. 910-970), cortesà i home de govern del califa cordovès Abd al-Rahman III. Sota el seu influx arribaren a Còrdova **Moixè ben Hanokh**, gran mestre talmúdic que provenia d'Itàlia, però que era de probable origen babilònic. Dunaix ben Labrat —que era el deixeble més jove de Seadyà— tindrà un paper fonamental en el renaixement cultural de Còrdova. Menahem ben Saruc, tortosí, serà el secretari de Hasdai.

L'inici de l'estudi filològic de la llengua santa havia començat a les terres d'Orient a principis del s. X. A la fi d'aquest segle, a Al-Andalus, hom continuarà aquesta tasca lingüística. **Menahem ben Saruc** (Tortosa, ca. 910), escriurà ca. 958, el *Mabbèret*, el primer diccionari hebreu-hebreu d'arrels dels mots bíblics. **Dunaix ben Labrat** (Fes, ca. 920) va imitar en les seves poesies hebrees els models i els convencionalismes literaris de la poesia àrab. Es féu famós per les seves *Teixuvot*, rèpliques a les idees religioses i lingüístiques de Menahem ben Saruc.

Gerxom de Metz (960- ca. 1028) és un dels grans mestres del judaisme asquenazita medieval. Per la influència que va exercir sobre mestres posteriors, entre els quals hi ha Raixí, és conegut amb el títol de *Meor ha-golà*, 'Llum de la diàspora'. Les ordenances que dictà van fixar durant molts de segles les estructures del judaisme asquenazita. Va escriure comentaris a diversos tractats del Talmud i poemes sinagogals. Se'l considera la primera autoritat rabínica de l'Occident medieval.

Yishaq ibn Halfun és un dels millors poetes de la fi del s. X i principis del s. XI. Va néixer ca. 970 en un lloc desconegut i va passar la major part de la seva vida a Còrdova al servei de la família Ibn Nagrella. S'han conservat 74

masorètica s'han perdut en la pronunciació actual. Pel que fa a l'escripura, la llengua moderna sols vocalitza els llibres destinats als infants, que han d'aprendre a llegir correctament la llengua, i els llibres de poesia.

poemes seculars en la línia de tradició àrab: panegírics, elegies, poemes amorosos i d'amistat.

El pare de gramàtica científica hebrea —escrita en llengua àrab— és **Yehudà ben David**, anomenat **Hayyuy**. Procedia de Fes i s'establí a Còrdova durant la segona meitat del s. X. L'obra més famosa és coneguda amb el nom de *Séfer Hayyuy* o «Llibre dels verbs geminats» on reconeix, a partir dels estudis anteriors dels grans filòlegs àrabs, el trilateralisme del verb hebreu.

El califat de Còrdova es va fragmentar en diversos regnes de taifes (1031-1086). En aquest moment destaca l'obra poètica de **Xemuel ibn Nagrella ha-Naguid** (993-1056), que va ser un dels homes de govern més influents de la cort del reis zirís de Granada. Va compondre més de 1700 poemes de tema secular i va fer un ús magistral de la tècnica mètrica d'origen àrab.

Xelomó ibn Gabirol (Màlaga, ca. 1022-ca. 1057), es va formar a Saragossa i es va establir alguns anys a Granada. La seva obra en prosa —com la de tots els seus contemporanis— és escrita en àrab, però la poesia la va escriure en un hebreu proper a la llengua de la Bíblia, però amb algunes llibertats i neologismes. Va ser un poeta genial, que tot i que va morir molt jove va deixar una obra molt extensa: prop de 300 poemes seculars i molts més de caràcter litúrgic. Va escriure també una important obra sobre metafísica en àrab, que sols s'ha conservat en la traducció llatina del s. XII, *Fons vitae*. Els cristians van donar-li el nom d'Avicbró.

Yishaq ibn Gayyat (Lucena, 1038-1089). Va redactar un comentari al Talmud en àrab i se'n conserva un comentari al Cohèlet. Va escriure també prop de 400 poemes litúrgics. Va ser rabí de la seva comunitat i mestre d'una de les acadèmies rabíniques més famoses del seu temps.

Yonà ibn Yanah (Còrdova, ca. 990) és el filòleg més important del s. XI. Després del 1039, probablement a Saragossa, va escriure en àrab una descripció completa de la llengua hebrea de la Bíblia. Aquesta obra és coneguda en hebreu com el *Séfer ha-diḡduq*. El seu diccionari, també escrit en àrab i conegut en hebreu com el *Séfer ha-xoraixim* és l'obra més important de la lexicografia medieval.

Issac ben Rovèn, el Barceloní (ca. 1043), va treballar com a rabí a Dénia. Va traduir un tractat jurídic de Hai Gaon, el *Séfer ha-miqqah ve-ha-mimkar*. Es conserven d'ell diverses poesies litúrgiques.

Bahyé ibn Paqudha (1040?-1110?) va ser un dels moralistes més populars del poble jueu. A Saragossa sota el govern dels Banu Hud va escriure la seva obra fonamental, que l'any 1161, Yehudà ibn Tibbon va traduir a l'hebreu amb el nom de *Hovot ha-levavot*, 'Els deures dels cors', que tracta de l'ascens de l'ànima en el camí vers la unió amb la divinitat.

Durant l'època almoràvit (1086-1146) florí **Moixè ibn Ezra** (Granada, ca.1055—després de 1135), que és un altre dels grans poetes hebreus de Sefarad. La primera part de la seva vida, plena de felicitat la passà a Granada, ciutat que va haver d'abandonar quan va ser ocupada dels almoràvits. Passà

una vida errant i plena d'amargor en diverses comunitats jueves de terres cristianes. S'han conservat d'ell uns 250 poemes seculars i més de 200 poemes religiosos. Va escriure en àrab una obra bàsica de la crítica literària hebrea, *Kitab al-muhadara wa'al-mudakara*.

Yehudà ha-Leví (Tudela, ca. 1070-1141). Va exercir la professió de metge en diverses ciutats d'Al-Andalus i de Castella. Era un home profundament religiós, que va esperar, com molts dels seus contemporanis la vinguda del Messies l'any 1130. Desenganyat l'any 1140 es va embarcar cap a Alexandria. Va arribar a Egipte i d'allí es tornà a embarcar rumb a Palestina. No se sap si hi va arribar o bé si va morir pel camí. Va deixar prop de 400 poemes seculars, de tots els gèneres habituals en la poesia àrab, de gran perfecció tècnica i amb una llengua molt propera a la de la Bíblia. També va escriure prop de 400 poemes litúrgics. Són especialment significatius els que descriuen el sofriment del poble jueu en la diàspora i l'esperança de l'alliberament. Va escriure en àrab el *Kuzarí*, obra apologetica i filosòfica en què presenta un diàleg entre un fictici rei dels khàzars, un musulmà, un cristià i un jueu. Hi defensa la superioritat del judaisme com a religió profètica i el valor de l'experiència religiosa sobre els arguments racionals.

Abraham ibn Ezra (Tudela, 1089-1164). Es formà a Al-Andalus i es dedicà a la poesia durant els anys de la seva joventut. L'entrada dels almohades a la península, l'any 1146, va suposar la destrucció de les comunitats jueves andalusines i ell, a partir de l'any 1140 va abandonar la seva pàtria i va començar una vida errant per diversos països europeus. Va compondre tota mena d'obres d'exegesi bíblica, poesia, lingüística, matemàtiques, astrologia i filosofia per a les comunitats jueves que el van acollir d'Itàlia, Occitània, França i Anglaterra.

Durant el període del govern dels fanàtics almohades (1146-1232) el judaisme andalusí va pràcticament desaparèixer. Els pensadors més importants d'aquesta època van ser **Abraham ibn Daud** (Còrdova, ca. 1110-Toledo, 1180), que va escriure el *Séfer ha-qabbalà*, 'Llibre de la tradició' (1160-1161), contra els caraïtes, on demostra que sols la transmissió de les tradicions rabíniques significa el compliment de l'Escriptura.

Moisès Maimònides o **Moixè ben Maymon** (Còrdova, 1138–El Caire, 1204). Després de 1165 s'establí amb la seva família al Caire. Allí va ser metge del visir i de la família reial. L'any 1171 havia acabat el seu comentari a la Misnà en àrab. Es conserven més de 450 *responso* de Maimònides sobre tota mena de temes. Cap al 1180 escriu en hebreu el seu codi legal, *Mixné Torà* o *Yad hazaqà*, que consta de 14 llibres que regulen la totalitat de la vida jueva amb gran claredat metodològica i sense esmentar el parer dels grans mestres del passat. La seva obra més important —escrita en àrab— la *Guia dels perplexos*, va ser acabada ca. 1190. Afirmar que no hi ha contradicció entre fe i raó, i dóna arguments per a evitar l'ensopec intel·lectual amb fets de llenguatge, com ara les expressions antropomòrfiques que la Bíblia aplica a Déu. És un dels pensadors jueus més grans de tots els temps.

En els regnes cristians de la Península Ibèrica els jueus van tenir-hi també un paper cultural molt significatiu. En terres catalanes i aragoneses, en el s. XII sobresurt la figura d'**Abraham bar Hiya** (–ca. 1136), que s'havia format a fons en la cultura àrab, probablement a Osca dominada pels Banu Hud. A Barcelona rebé el sobrenom de *Savasorda*, que era el títol que en terres d'Al-Andalus portava la persona encarregada de mantenir l'ordre a la ciutat. Destacà pels seus coneixements científics. Va ser el primer escriptor que va escriure en hebreu sobre matemàtiques, astronomia i astrologia —els andalusins escrivien sobre aquests temes en àrab— i va haver de crear molts termes nous. El seu hebreu és semblant al de la literatura rabínica. Una de les seves obres més característiques és *Meguil·lat ha-megal·lé*, 'Rotlle del revelador', on calcula l'arribada del Messies a partir de les paraules del llibre de Daniel. Fa una defensa ferma de l'astrologia i s'esforça per conciliar-la amb la fe. En la part que es conserva de la seva obra enciclopèdica *Yessodé ha-tevunà u-migdal ha-emunà* tracta de temes de geometria, aritmètica, òptica i música. Les seves obres matemàtiques i geogràfiques van ser molt considerades. Va traduir també diverses obres científiques de l'àrab al llatí i es va convertir en una baula fonamental en la transmissió del saber científic oriental a Europa.

Jucef ibn Zabara (ca. 1140) va ser metge a Barcelona i va ser un dels iniciadors de la narrativa hebrea en terres d'Europa. La seva obra *Séfer ha-xaaiXuim*, 'Llibre dels entreteniments', presenta una ficció en forma de somni autobiogràfic. L'autor viatja amb un personatge estrany —que al final resultarà que és el mateix Satanàs— que se li ha presentat en el somni i disputa constantment amb ell. Aquesta excusa li permet intercalar en la narració tota mena de digressions mèdiques, de ciències naturals i contes. Enmig del text hi intercala alguns poemes.

Binyamín ben Yonà (Tudela, ca. 1130) és el més famós dels viatgers medievals hebreus. En el seu *Séfer massaot* relata el viatge que, amb objectius comercials, va fer cap a les terres del Pròxim Orient. El viatge comença a Tudela i visitarà, per terra i per mar, Roma, Constantinoble, Jerusalem, Bagdad, el Caire, Alexandria i acabarà a París. Aporta notícies sobre les comunitats jueves que visita i sobre els centres i rutes comercials de la Mediterrània de la segona meitat del s. XII.

Xelomó Yishaqí, conegut amb l'acrònim de **Raixí** (Troyes, 1040-1105) va ser l'exegeta més important de la Bíblia i del Talmud de l'edat mitjana. L'objectiu de la interpretació del gran rabí de Troyes era fixar el sentit literal del text sagrat: volia establir el sentit veritable del text de l'Escriptura segons el context. El comentari de Raixí acompanya totes les edicions rabíniques del text de la Torà i del Talmud. El seu comentari al Pentateuc va ser la primera obra hebrea que va ser impresa (1475).

Jucef Qimhí (Al-Andalus, ca.1105–ca.1170) es va establir a Narbona. Va escriure el *Séfer ha-zikkaron*, una gramàtica hebrea que té la finalitat pedagògica de «recordar» les regles filològiques. El seu fill **Mossé ben Qimhí** (–ca. 1190) va escriure *Mahalakh xevilé ha-daat*, una gramàtica hebrea que, en la

traducció llatina de S. Münster (París 1520) va assolir molt de prestigi entre els cristians. El germà de Mossé, **David Qimhí** (1160?-1235?), va ser un comentarista bíblic famós. La seva obra filològica comprèn el *Séfer mikhlol* — gramàtica— i el *Séfer ha-xoraixim* —diccionari.

Xelomó ibn Parhon, deixeble d'Abraham ibn Ezra, va compondre a Salern l'any 1160 un gran diccionari hebreu-hebreu, el *Mabbéret he-arukh*.

El «pare dels traductors» és el granadí **Yehudà ibn Tibbon** (1120–ca.1190), que es va establir com a metge a Lunel. Vers el 1161 va traduir el *Hovot ha-levavot* d'Ibn Paqudha; el *Kuzarí* de Yehudà ha-Leví; la gramàtica i el diccionari de Yonà ibn Yanah; el *Séfer ha-emunot ve-ha-deot* de Seadyà Gaon. Va crear molts de neologismes en la llengua hebrea a partir de calcs de l'àrab, que van enriquir notablement la llengua medieval. El seu fill Xemuél ibn Tibbon va traduir Maimònides.

El mestre occità **Issac el Cec** (mort l'any 1235) —fill del talmudista **Abraham ben David de Posquières** (RABaD) (ca.1125-1198)— havia desenvolupat una càbala contemplativa que cercava la comunió amb Déu a partir de la meditació sobre les *sefirot* o hipòstasis que emanaven de la divinitat. La interpretació simbòlica del text de l'Escriptura permetia accedir a la veritat secreta. Les doctrines d'Issac van arribar a Girona on van ser conreades per un grup de savis jueus.

Esdra de Girona (1160–ca.1235) i **Azriel de Girona**, el seu gendre, deixebles d'Issac, van ser els dos primers membres del grup de cabalistes de Girona. Esdra va escriure un comentari al Càntic dels Càntics. Azriel va escriure el *Xaar ha-xoel*, una exposició pedagògica de la teoria de les deu *sefirot*. També va compondre un comentari al *Séfer Yetsirà*. Va escriure també un *Comentari a la litúrgia quotidiana*.

Jacob ben Sésset (mitjan s. XIII) va ser un defensor de la càbala davant els racionalistes seguidors de Maimònides. Va escriure el *Séfer ha-emunà ve-ha-bittahon*, on defensa la possibilitat d'interpretar lliurement la Torà. En *Xàar ha-xamàyim* —escrit en prosa rimada— defensa que hi ha una emanació contínua des de les *sefirot* vers el món físic.

Messul·lam ben Salomó de Piera (mort després del 1260) —anomenat En Vides de Girona— va ser un poeta remarcable, amic de Nahmànides i dels cabalistes. Va ser molt crític amb la filosofia de Maimònides. La llengua de la seva poesia s'apropa a l'hebreu rabínic i es distancia de la llengua de la Bíblia.

Mossé ben Nahman (ca.1194-1270) conegut com a **Nahmànides**. Va ser el més gran del savis jueus catalans. Va estudiar a Barcelona amb el mestre occità Judà ben Jacar. Va exercir la medicina. Fou considerat com una gran autoritat talmúdica. En la polèmica sobre Maimònides (1232) va intentar calmar el ànims, tot i que ell personalment veia que la filosofia podia representar un perill per al judaisme. Va participar en la disputa de Barcelona davant el rei Jaume I amb el convers fra Pau Cristià. L'any 1267 se'n va anar cap a Jerusalem. Va morir a Acó al cap de poc. Va escriure un *Comentari a la*

Torà molt important. En el *Séfer ha-gueul·là* (ca.1263) exposa, a partir de l'exegesi de textos de Daniel, la doctrina de la redempció.

Jonà ben Abraham de Girona (ca.1200-1263), era cosí de Nahmànides. Va estudiar amb el talmudista Xelomó ben Abraham de Montpeller. Cap a l'any 1232 va participar amb el seu mestre en la polèmica contra els partidaris de Maimònides que defensaven la filosofia racional. Es traslladà a Barcelona on l'aristocràcia jueva es manifestava partidària del racionalisme de Maimònides mentre que les classes burgeses i la gent més humil n'eren contràries. Intentà imposar una reforma ètica i social en les comunitats jueves. Va escriure un comentari als Proverbis i al Pirqé Avot. La seva obra més cèlebre és *Xaaré teixuvà*. Va morir a Toledo, on era mestre d'una acadèmia talmúdica.

Todrós ben Yehudà ha-Leví Abulafiya (1247-1306), de Toledo, va ser cortesà d'Alfons X de Castella (1252-1284). Va compondre més de 1.100 poemes recollits en el *Gan ha-meixalim ve-ha-hidot*.

Yehudà al-Harizí (ca.1170–ca.1230), personatge relacionat amb Toledo i amb Catalunya. Sembla que va viatjar per l'Orient. Va escriure el *Tahkemoní*, col·lecció de 50 *maqames* en prosa rimada. Un personatge, Héver, una mena de murri, passa per diverses situacions que són explicades per un narrador. El text és ple de citacions bíbliques que en text d'Al-Harizí tenen un sentit completament diferent del que tenen en el text original. Va excel·lir com a traductor a l'hebreu bíblic d'obres tan importants com la *Guia dels perplexos* de Maimònides.

Yehudà ibn Xabbetay (Molina de Aragón, 1168-després de 1225) va escriure en prosa rimada *Minhat Yehudà soné ha-naixim*, una llarga narració de to misogin.

Yaaqob ben Elazar (s. XII-XIII) va traduir i adaptar a l'hebreu una versió àrab de l'antiga història índia de *Calila i Dimna*.

Abraham ibn Hasdai (Barcelona, finals del s. XIII), va participar en la controvèrsia sobre l'obra de Maimònides. Va traduir diverses obres de l'àrab a l'hebreu. És molt coneguda la seva traducció i reelaboració del text àrab de la llegenda de Barlaam i Josafat, que porta el títol de *Ben ha-mélekh ve-ha-nazir*.

Salomó ben Adret (ca.1235-1310) va ser deixeble i successor de Nahmànides. Va ser rabí de Barcelona tota la seva vida. Fou un home moderat: es va oposar a l'ensenyament de la filosofia grega i de les ciències a les persones massa joves i a la interpretació al·legòrica de l'Escriptura, però va defensar Maimònides dels atacs dels rabins de Provença. Va deixar milers de *respona* sobre tota mena de temes que li eren consultats per comunitats jueves de tot el món, que constitueixen una font de primera mà per a conèixer la vida quotidiana de l'època. Entre moltes altres obres que va escriure cal esmentar el *Hidduixé haggadot ha-xas*, un comentari a les llegendes del Talmud.

Abraham Abulafiya (Saragossa, 1240-prop de Malta, 1291). És el gran representant de la càbala extàtica, que exposa la manera d'arribar a la unió amb la divinitat a través de la pronunciació dels noms divins i de les

combinacions de les seves lletres o amb tècniques relacionades amb els moviments corporals. En una de les seves obres, el *Séfer ha-xem*, explica el nom diví de 72 lletres. A Barcelona els seus partidaris es van enfrontar durament amb Salomó ben Adret. L'autoritat d'aquest darrer, que considerava que la càbala extàtica portava a unes conseqüències pràctiques inacceptables, es va imposar.

Xem Tob ben Yossef ibn Falaquerà (ca.1225-1295) va viure a les terres del nord de la Península Ibèrica i a Provença. Va defensar la necessitat de la filosofia per als jueus piadosos. El *Moré ha-moré* és una guia per a la lectura de l'obra de Maimònides. Va compondre diverses obres en vers.

Entre els cabalistes de Castella de la segona meitat del s. XIII destaquen els germans Yaaqob i Yishaq ha-Kohen; però el més conegut dels cabalistes castellans va ser **Moixè de León** (ca.1240-1305), que va sintetitzar el corrent cabalístic de Girona i el dels gnòstics castellans. Entre 1270 i 1286 va escriure diversos temes cabalístics en forma pseudoepigràfica, que constituïran el *Midraix neelam*, que és la secció central del *Zóhar*. Aquesta obra es va completar posteriorment amb seccions com ara *Raqyà mehemnà* o els *Tiqquné zóhar*, però la part central, és de Moixè de León. Moixè posa la paraula en boca d'antics mestres com ara Ximon bar Yohay, i en forma d'un comentari a l'Escriptura tracta de penetrar en el sentit místic de les paraules i exposa els misteris de les *sefirot* i la situació dels jueus en aquest món i en el futur.

Yossef ibn Chiquitilla (Medinaceli, 1248-1325), cabalista que va rebre la influència d'Abulafiya i de Moixè de León. La seva obra *Xaaré orà* tracta del simbolisme de la càbala i de les *sefirot*.

Durant la primera meitat del s. XIV ensenya a Saragossa, **Bahyà ben Aixèr**, deixeble de Salomó ben Adret, partidari de la càbala, que va escriure un comentari al Pentateuc.

Leví ben Guerson (Bagnols-sur-Cèze, 1288- Orange ?,1344) va ser conegut com Leo Hebraeus o com Guersònides. És un dels esperits més universals de l'edat mitjana jueva. Va excel·lir com a matemàtic, astrònom, metge, exegeta bíblic, talmudista, teòleg i filòsof. Va explicar i rectificar el pensament d'Averrois i d'Aristòtil. La seva gran obra filòsòfica és *Milhamot ha-xem*, acabada l'any 1329. En el seu comentari al Pentateuc (1329-1338) substituï les regles tradicionals de l'hermenèutica talmúdica per unes altres que tenien l'objectiu d'aconseguir una deducció més segura de les lleis religioses a partir del text sagrat.

Nissim ben Rovèn (ca.1310-1375), va ser un jurista expert, que es va establir a Barcelona. Va ser metge i astrònom de la cort. Va comentar el Gènesi i diversos tractats del Talmud.

Issac ben Sésset Perfet (Barcelona, 1326-1408), talmudista i poeta. Va ser rabí de Saragossa i de València. Després dels avalots antijueus del 1391 es va establir a Alger. Es conserven moltes *responsa* i cartes d'ell.

Hasdai Cresques (1340-1412), va començar la seva activitat a Barcelona i després va ser rabí de Saragossa. Va escriure en català o en

aragonès una obra —l'original de la qual s'ha perdut— i que va ser traduïda a l'hebreu a mitjan s. XIV amb el títol de *Bittul iqaré ha-notserim* (ca.1398). En *Or Adonay* (1410) refuta els arguments racionalistes de Maimònides i argumenta que Déu sols pot ser conegut pel camí del temor i de l'amor.

Aixer ben Yehiel (1250-1327/28) és el personatge més destacat de les comunitats jueves castellanques de principis del s. XIV. Havia nascut en terres d'Alemanya. Va abandonar el seu país després de les matances de 1298. A Barcelona havia estat honorat per Salomó ben Adret. Va ser rabí de Toledo i home de prestigi per a tot el judaisme europeu. Les seves *responsa* i els seus comentaris a la Misnà i al Talmud van ser molt llegits.

Xem Tob ben Yishaq ibn Xaprut va mantenir una disputa amb el cardenal Luna (futur Benet XIII) a Pamplona, l'any 1375. Va escriure una obra polèmica que porta el títol d'*Even bohan*.

Abner de Burgos (ca. 1270—ca. 1340) era un metge que es va convertir al cristianisme i adoptà el nom d'Alfonso de Valladolid. Justificà la seva conversió en l'obra *Milhamot Adonay*.

Salomó Bonafed (1370-després de 1448), poeta d'origen català molt relacionat amb la ciutat de Saragossa. La disputa de Tortosa de 1413-1414 —amb les pressions i amenaces que va suposar per a la continuïtat de la vida jueva en les terres catalanoaragoneses— i la conversió al cristianisme d'alguns dels seus amics l'afectaren profundament. Les seves composicions poètiques són molt remarcables.

Issac ben Mossé ha-Leví o Profiat Duran (mor ca. 1414), metge català, que sembla que en algun temps de la seva vida es va convertir i va ser conegut com Honorat de Bonafè. Retornà al judaisme i escriví textos molt aguts contra les conversions forçades. L'any 1403 va escriure la seva obra gramatical *Maassé Efod*, amb notables informacions lingüístiques sobre la pronunciació de l'hebreu a Catalunya en el seu temps.

Jucef Albó va ser el mestre jueu més destacat que va participar a la Disputa de Tortosa de l'any 1413-1414. L'any 1425 va escriure el *Séfer ha-iqqarim*, 'Llibre dels principis' del judaisme.

Simó ben Sémah Duran (1351-1444) va ser un metge i jurista mallorquí. L'any 1391 va fugir a Alger. Les seves *responsa* són molt importants per a conèixer el pensament jueu davant de la gran malvestat que va destruir el judaisme català. Va escriure el *Maguén Avot* en què descriu els principis del judaisme i refuta la religió cristiana i la musulmana.

Yishaq Abrabanel (Lisboa, 1437-Venècia, 1508) va ser el cap del judaisme sefardita en el moment de l'expulsió dels jueus decretada pels Reis Catòlics l'any 1492. Era un home que participava de les inquietuds del Renaixement. Va escriure comentaris a tots els llibres de la Bíblia i a una bona part de tractats del Talmud.

Abraham Salom va ser un metge de cervera del s. XIV que va escriure *Nevé xalom*, 'Estatges de pau', homilies filosòfiques en què defensa el Talmud contra els atacs dels filòsofs racionalistes.

Abraham ben Xem Tob Bibago (morí abans de l'any 1489). Va ensenyar a Osca i Saragossa i va comentar diverses obres d'Aristòtil. La seva obra fonamental és *Derekh emunà*, on analitza els problemes de la fe i la raó. En *Es hayyim* refuta els arguments a favor de l'eternitat del món.

Abraham Zacut (1452-1515) va ser un astrònom i matemàtic eminent. L'any 1478 va escriure *Ha-hibbur ha-gadol*, que inclou unes taules astronòmiques que van ser molt utilitzades en època del Renaixement.

Xelomó ibn Verga, metge d'origen sevillà, va sortir de Sefarad l'any 1492. Va escriure la part més important de la crònica que porta el títol *Xévet Yehudà* (en què van intervenir altres membres de la seva família). Allí recull les persecucions més destacades del poble jueu amb l'objectiu de provocar el penediment que pugui portar el perdó diví al poble d'Israel. Té una visió del món d'home del Renaixement. Escrigué en una llengua de notable to bíblic.

Abraham ben Xelomó de Torrutiel, va néixer a Utiel l'any 1482. A Fes, l'any 1510 va escriure el *Séfer ha-qabbalà*, una crònica històrica que sembla que vol ser la continuació de l'obra d'Abraham ibn Daud.

Yossef Caro (1488-1575), d'origen toledà, va viure a Turquia i va ser el cap espiritual de la comunitat de Safed, a Galilea. La seva gran obra és el codi jurídic que porta el títol de *Bet Yossef*, pensat com un comentari al codi de Yaacob ben Aixer. És la gran obra jurídica del s. XVI, i el resum d'aquesta obra —el *Xulhan arukh*— ha esdevingut el més conegut i popular dels codis jurídics del judaisme.

Moixè Cordovero (1522-1570) va ser el gran deixeble de Y. Caro i el mestre de Yisshaq Lúria al centre cabalístic de Safed. Va escriure un comentari al *Zóhar* que porta el títol de *Or ha-yaqar*, 'La llum preciosa' i un tractat d'ètica cabalística *Tomer Debora*.

Yisshaq Lúria (1534-1572), conegut com Ha-Arí, 'El lleó'. Descendia d'una família asquenazita que s'havia establert a Jerusalem. Estudià amb Cordovero a Safed. El seu ensenyament de la càbala filosòfica es va transmetre per tradició oral, que va ser posada per escrit pels seus deixebles. La influència de la càbala luriànica va ser enorme en totes les comunitats jueves de la Diàspora.

Yehudà ben Bessalel Loeb (Posen, Polònia, 1512-Praga, 1609), conegut com el Gran Rabí Loeb o el **Maharal de Praga**. Figura eminent del judaisme europeu del s. XVI, autor d'un veritable sistema filosòfic obert a tots els problemes del seu segle i destinat a reformar la pedagogia i el pensament de les comunitats jueves. La seva figura es troba lligada a la llegenda del Gólem, una mena d'autòmat que el Maharal havia creat i que per mitjà de les tres lletres hebrees de la paraula *émet*, 'veritat' que portava marcades al front era capaç de tenir reaccions humanes. El seu pensament filosòfic parteix d'una consideració molt seriosa de l'agadà i del midraix, que per al Maharal forneixen les bases de la filosofia jueva per excel·lència.

Amb l'arribada del s. XVIII el món jueu coneixerà un moviment nou que el farà entrar en la modernitat. La **Haskalà** és la versió jueva de l'*Aufklärung*,

la 'Il·lustració' alemanya. **Moses Mendelssohn** (1729-1786) és el pare del moviment, que cercarà una síntesi entre la religió i la raó, i lluitarà per aconseguir l'europeïtzació i la modernització dels jueus. L'any 1783, els *maskilim*, 'il·lustrats', fills de l'educada i emergent burgesia germànica jueva van fundar —sota el patronatge intel·lectual de Mendelssohn— *Ha-Meassef*, el primer diari hebreu. Els *maskilim* eren joves que havien estat educats en la literatura religiosa jueva, però que havien adquirit també educació secular. Escrivien en hebreu, que era la llengua literària de la comunitat jueva a fi de fer circular les seves idees, però també per motius estètics. Aquests joves es burlaven de l'ídix —la llengua que parlaven la majoria dels seus contemporanis jueus— perquè, erròniament, consideraven que aquesta llengua era una forma deturpada de l'alemany. L'hebreu, als ulls dels il·lustrats jueus alemanys del s. XVIII tenia el prestigi d'una llengua clàssica.

Naphtali Herz (Hartwig) Wessely (1725-1805), el successor de Mendelssohn en la direcció del moviment il·lustrat, va escriure *Xiré tiféret*, un poema èpic sobre la vida de Moisès, en què el llibertador del poble d'Israel esdevenia un heroi racionalista il·lustrat. Cal tenir en compte que una bona part dels jueus d'Alemanya, durant les primeres dècades del s. XIX va adoptar l'alemany com a llengua materna i van abandonar l'ús de l'hebreu com a llengua literària.

Galítsia —la regió geogràfica i política situada al sud-est de Polònia i al nord-oest d'Ucraïna, que s'estén des dels Carpats cap al nord, per la vall del Vístula fins al riu San— annexada a l'Imperi austrohongarès, amb l'Edicte de Tolerància de Josep II va començar a sentir-se atreta per la cultura alemanya de la monarquia. Cal tenir en compte que els jueus d'aquesta zona tenien un sentit ètnic molt arrelat i sempre es van sentir molt allunyats de la llengua i de la cultura dels pobles eslaus entre els quals vivien. Els *maskilim* de Galítsia van fundar diversos diaris. **Nachman Krochmal** (1785-1840) va escriure un treball historiogràfic important, *Moré nevokhé ha-zeman*, en què, influït per Hegel i Vico, presentava la història jueva com una evolució impulsada per l'esperit de Déu. **Salomó Y. Rappaport** (1790-1867) i **Samuel David Luzzatto** (1800-1865) —Itàlia formava part aleshores de l'Imperi austrohongarès— van escriure estudis importants sobre el Talmud i la literatura hebrea medieval. Luzzatto, tocat per l'esperit romàntic, mostrà un gran interès pels valors ètnics del judaisme, de manera que esdevingué un dels precursors del moviment nacionalista jueu. **Yishaq Erter** (1791-1851) i **Yossef Perl** (1773-1839) van escriure agudes sàtires contra el moviment hassídic, que s'escampà ràpidament entre els jueus d'Europa oriental al llarg del s. XVIII. Consideraven que el hassidisme era obscurantista i reaccionari. Perl va parodiar l'hebreu tenyit d'ídix de les obres piadoses hassídiques i d'aquesta manera paradoxal —atès que ell ho féu amb voluntat satírica— va preparar el camí que va acostar l'ídix —una llengua bàsicament indoeuropea parlada pels jueus del centre i del nord d'Europa— a l'estructura semítica de

l'hebreu clàssic, la llengua literària dels jueus cultes. **Meir Letteris** (1804-1870) va ser un poeta molt estimat en el seu temps.

La gran majoria del judaisme vivia en terres dominades per la Rússia tsarista. La *Haskalà* penetrà a Lituània a través d'Alemanya i a les terres del sud de Rússia a través de Galítsia. A Lituània ja hi havia una tradició ortodoxa racionalista jueva, defensada per Elièzer, el gaon de Vilna, que autoritzava l'estudi limitat de les ciències i les matemàtiques. A les terres del sud de Rússia, **Yishaq Baer Levinsohn** (1788-1860), considerat el «Mendelssohn de Rússia», defensava que la tradició i la cultura moderna no eren contradictòries.

A Lituània, **Abraham Dob Lebensohn** conegut també com a **Adam ha-Cohen** (1794-1878) va ser un poeta racionalista i filosòfic, i el seu fill **Mikhà Yossef Lebensohn** (1828-1852) va ser un traductor de l'alemany a l'hebreu i un poeta romàntic d'un talent extraordinari. A Vilna, **Mordekhai Aharon Ginzberg (Mordecai Aaron Guenzburg)** (1796-1856) va publicar la primera autobiografia en hebreu, *Avièzer*. **Abraham Mapu** (1808-1867) és considerat el primer novel·lista hebreu. Escriu en un hebreu bíblic magnífic i la seva primera novel·la, de to molt romàntic, *Ahavat Tsion*, recorda les glòries de l'antic regne de Judà. Els seus protagonistes encarnen els ideals de la *Haskalà*.

La segona generació la Il·lustració russa marca el moviment gradual del romanticisme al realisme. **Peres Smolenskin** (1842-1885) va escriure *Ha-toé be-darkhé ha-hayyim*, que és clarament una novel·la de transició: a vegades és un retrat realista de la vida i dels personatges de l'*shtetl*, el llogaret jueu de l'est d'Europa, mentre que altres vegades ofereix un cúmul de coincidències increïbles.

Moixè Leib Lilienblum (1843-1910) va escriure *Hataot neurim* (1876), que és una narració de la seva pròpia biografia i de les diverses crisis que la van solcar. Ell i **Uri Kovner** (1842-1909), com a crítics literaris van defensar una expressió realista en les obres literàries escrites en hebreu, que tractés els problemes socials de les comunitats jueves, i van atacar l'estil bíblic retòric — *melitsà* — que empraven els seus contemporanis.

Després de l'assassinat del tsar Alexandre II l'any 1881 les comunitats jueves de Rússia van ser sotraguejades per una ona de violència terrible. Els pogroms van posar en crisi la tesi de la *Haskalà* que els jueus s'havien d'integrar en la societat russa. Molts jueus van començar a emigrar vers els Estats Units d'Amèrica i altres es van afiliar als moviments revolucionaris després d'haver abandonat qualsevol esperança de millora per als jueus dins del règim dels tsars. Altres encara, inspirant-se en altres moviments nacionalistes romàntics van concebre el somni de crear una llar nacional jueva a la Terra d'Israel. Els escriptors en llengua hebrea van donar suport a aquest moviment anomenat *Hibbat Tsion*. Peres Smolenskin havia anunciat aquest fet en diversos assaigs que havia publicat en *Ha-Xàhar*, el diari que ell va fundar i editar (1868-1884). Smolenskin va rebatre la tesi dels jueus de l'Europa occidental que defensava que els jueus eren sols una comunitat religiosa i no una comunitat ètnica. **Elièzer**

Ben-Yehudà [Elièzer Yishaq Perelman] (1858-1922), que es va establir a Jerusalem l'any 1881, es va dedicar a la tasca de fer reviure l'hebreu com a llengua parlada i a compilar el gran diccionari històric de la llengua hebrea antiga i moderna.

En literatura apareixen en aquest moment noves personalitats que marcaran l'expressió literària hebrea. **Yehudà Loeb Gordon** (1831-1892), poeta brillant que se situa en una zona estètica de transició entre el romanticisme i el realisme. Dominava perfectament l'hebreu de la Bíblia i els seus versos tenen una elasticitat que mancava en els seus predecessors.

Méndelev Móikher Sfórim [Xólem Yàncev Abramovitz] (1836-1917) mogut pel seu interès per a descriure la realitat va creure que l'ídix era una llengua més apta que l'hebreu per a retratar la vida jueva de l'*shtetl*, per aquesta raó és considerat el pare de la literatura ídix moderna. En la dècada del 1880 va retornar a escriure en hebreu. Aleshores va intentar de resoldre el problema de d'haver de descriure en hebreu un món que parlava i pensava en ídix. L'estil hebreu que adoptà barreja l'hebreu de la Bíblia, amb la prosa rabínica i l'hebreu medieval. Incorpora en la seva llengua paraules i frases que pertanyen a les pregàries de la litúrgia quotidiana i als fragments de la Bíblia i de la literatura rabínica que eren familiars als jueus educats.

L'ideòleg del moviment nacionalista-realista fou **Ahad ha-Am** [Aixer Ginsberg] (1858-1927), assagista i editor que va ser el pare del sionisme cultural. Pensava que calia resoldre el problema del judaisme més que no pas el dels jueus, per això calia urgir l'establiment del jueus a Palestina i a fi que això fos possible calia lluitar per al renaixement de la cultura hebrea. Va fundar i dirigir el diari *Ha-Xilóah*, que va exercir una gran influència en la literatura hebrea.

Mikhà Yossef Berdyczewski (Bin-Gorion) (1865-1921), escriptor i estudiós de les tradicions folklòriques es va oposar al pensament de Ahad ha-Am, que creia que l'hebreu sols havia de ser usat per a parlar de temes jueus i no de temes universals, com ara l'amor i la natura. Berdyczewski defensà que els escriptors hebreus no s'havien de trobar restringits per imposicions dogmàtiques i calia que escrivissin sobre tots els temes en la llengua nacional que començava a renéixer.

A Varsòvia, un grup d'escriptors que tenien **Yishaq Leib Peretz** (1852-1915) com a model de referència, s'oposaren al conservadorisme dels jueus d'Odessa i es van decantar cap a un neoromanticisme. Peretz és un gran escriptor en ídix però la seva obra en hebreu no tingué la influència que va tenir Méndelev. **David Frischmann** (1859-1922) va ser crític i creador literari en la línia del neoromanticisme, corrent que considerava més europeu i modern que no pas el realisme dels escriptors d'Odessa.

Hayyim Nahman Bialik (1873-1934) és considerat el més gran dels escriptors hebreus de l'època contemporània. Es va establir a Odessa l'any 1900. Es considerava deixeble de Méndelev i d'Ahad ha-Am. De Méndelev va aprendre un estil poderós, tant en les seves composicions en vers com en les obres en prosa. D'Ahad ha-Am, en va treure una ideologia que li va donar confiança

després d'haver perdut la fe en el judaisme tradicional. A partir del 1900 la seva poesia va esdevenir cada vegada més subjectivista. Els seus temes van passar a ser la pèrdua de la fe i la nostàlgia pel paradís perdut de la infantesa. Les formes de la seva llengua són conservadores: mantingué la mètrica accentual en el vers, tot i que va experimentar també el vers lliure. Es va establir a Israel l'any 1924 i va esdevenir el cap reconegut del gust literari de la nova literatura hebrea.

Xaül Txernikhovski (1875-1943), va ser —juntament amb Bialik— el segon dels grans poetes en hebreu del període rus. Mentre Bialik era un fill de l'*shtetl* tradicional, Txernikhovski era un home educat en el món modern. Va obtenir el títol de metge a la universitat de Heildelberg. Era un home més europeu que Bialik i menys afeixugat pel pes de la seva condició jueva. Mentre Bialik va lamentar sempre la pèrdua del món de la fe religiosa, Txernikhovski considerava que la tradició impedia als jueus gaudir de la força dels instints naturals. La seva obra propugnava un individualisme de caràcter panteista sense límits.

El moviment de *Hibbat Tzion* va aconseguir que molts jueus abandonessin les comunitats d'Europa oriental i que s'establissin a Palestina, aleshores sota el govern de l'Imperi Otomà. En el moment de la primera revolució russa (1905) una nova generació de joves pioners va començar a emigrar a Palestina. Els pioners de la Segona *Aliyyà* (emigració) s'havien allunyat de la vida ortodoxa de l'*shtetl* de l'Europa de l'est i havien rebut les influències de diverses ideologies socialistes i sionistes.

Els pioners de la Segona *Aliyyà* van fundar el diari *Ha-poel ha-tsair*, que va ser l'òrgan literari d'aquest grup. El centre d'aquesta generació va ser Tel-Aviv, un nou suburbi de l'antiga Jafa, que s'acabava de fundar. **Yossef Hayyim Brenner** (1886-1921), el pare de la novel·la psicològica hebrea, pertanyia a aquest grup. Influint per Dostoievski va crear uns herois que es van revoltar contra els models de vida tradicionals de la generació dels seus pares i van cercar desesperadament —i en va— una nova filosofia que fos capaç de reemplaçar el seu sistema de creences. Es va burlar dels sionistes que, des de lluny, cantaven les excel·lències d'una Terra d'Israel que no era real. Els herois de Brenner sofreixen de malària, fam, solitud i atur. La seva novel·la *Xekhol ve-kixalon* és un testimoni de la vida de la seva generació.

En el cercle de Tel-Aviv hi havia el jove S. Y. Agnon, descobert literàriament per Brenner, que va esdevenir una figura clau de la literatura hebrea a partir de 1930 i **Devorah Baron** (1887-1956), escriptora realista, de narracions breus que tenen com a escenari la Rússia de la seva joventut.

Quan Bialik arribà a Tel-Aviv es va consolidar la seva primacia com a centre de la literatura hebrea. La Primera Guerra Mundial i la revolució comunista van afectar greument els centres intel·lectuals de l'Europa de l'est. Odessa i Varsòvia van ser gairebé destruïdes. El règim bolxevic va considerar que l'hebreu i el sionisme eren contrarevolucionaris i sols va reconèixer l'ídix com a llengua nacional jueva. L'ídix va rebre el suport de l'estat soviètic fins a les purgues stalinistes d'escriptors ídix de la dècada de 1950. Hi va haver uns petits

centres literaris hebreus a Varsòvia, Vilna i Kovno, que van romandre fins a l'Holocaust. A Nova York, en el període d'entreguerres hi va haver un petit grup d'escriptors hebreus (Simon Halkin, Avraham Regelson i Israel Efros) que quan es va crear l'Estat d'Israel van emigrar-hi.

Durant la dècada del 1920 una colla d'escriptors rebels van trencar les seves relacions amb *Moznaim*, publicació que era l'òrgan de la Societat d'Escriptors Hebreus. Es van revoltar contra el classicisme de Bialik i dels seus seguidors: els poetes **Zalman Schneur** (1886-1959) i **David Shimoni** (1886-1956); i els prosistes **Y. D. Berkowitz** (1885-1967), **Yehuda Burla** (1886-1969) i **Asher Barash** (1882-1952). Els rebels va publicar a *Ketuvim*, que es convertí en un òrgan de revolta literària. **Abraham Shlonsky** (1900-1973) va ser un dels caps del grup. Estava molt influït pel simbolisme i per l'expressionisme revolucionari rus. Shlonsky defensà una poesia nova que reflectís l'entusiasme i el zel revolucionari dels joves pioners. Va defensar que la llengua parlada pels pioners, amb tots els seus neologismes havia de ser legitimada a fi d'aconseguir una llengua propera a la parla de la vida de cada dia.

Natan Alterman (1910-1970) es va convertir en la veu poètica de la seva generació, la gent que va lluitar contra la política antisionista de la Gran Bretanya dels anys del Mandat.

Lea Goldberg (1911-1970) havia començat la seva carrera a Lituània. Es va afegir al cercle de Tel-Aviv l'any 1935. Havia rebut la influència del modernisme europeu de la poesia russa (Anna Akhmatova i altres). Va escriure poemes molt delicats en un estil proper a la llengua col·loquial.

Shlonsky, Alterman i Goldberg eren socialites i sionistes, mentre que **Uri Zevi Greenberg** (1891-1981), un poeta d'una força extraordinària, es va identificar amb ideologies de dretes molt reaccionàries. Va entendre la creació de l'Estat d'Israel com la renovació de l'aliança de Déu amb el seu poble, però, alhora, va expressar la seva por que els nous israelians perdessin aquesta nova oportunitat de redempció per causa de la seva incapacitat per a llegir el significat sagrat de la seva història. L'Holocaust del judaisme europeu no va ser —segons la seva visió— un fer imprevist, sinó la culminació inevitable de la trobada entre els sants jueus i els borbats, assassins i fornicadors europeus. Per aquestes idees, Greenberg, fins gairebé al final de la seva llarga vida no va rebre cap mena de reconeixement literari.

Dos escriptors van dominar la prosa hebrea en el període del Mandat Britànic. **Shmuel Yosef Agnon** [S. Y. Czaczkes] (1887-1970), que va guanyar el premi Nobel de literatura l'any 1966, va emigrar de la seva Galíizia natal a Palestina l'any 1909. Va començar a publicar en *Ha-poel ha-tsair*, on adoptà el nom literari d'Agnon. Va passar els anys de la Primera Guerra Mundial i els primers anys 1920 a Alemanya. Va tornar a Jerusalem l'any 1924. Les obres d'Agnon se situen en tres escenaris geogràfics: l'*shtetl* de Galíizia dels segles XVII, XIX i XX; l'Europa central (Alemanya-Àustria) dels anys 20; i Palestina-Israel (1905-1960). *Temol xilxom* és la novel·la de la Segona Aliyyà i del conflicte entre

Jafa —que representa el nou secularisme— i Jerusalem —símbol de la tradició. *Oréah natà la-lun* és una novel·la d'enyor de l'*shtetl*.

Hayyim Hazaz (1898-1973), el segon dels grans escriptors d'aquest període, descriu en les seves novel·les la situació en la Rússia revolucionària. Després de la seva instal·lació a Israel es va sentir fascinat per la comunitat iemenita d'Israel, que va ser descrita en diverses obres.

Després de la Segona Guerra Mundial, van augmentar els esforços per aconseguir la independència nacional. Els escriptors hebreus van col·laborar a fer realitat aquest objectiu. Els escriptors que van començar a escriure a partir de 1940 ja tenien l'hebreu com a llengua materna o bé havien estat educats en les millors escoles jueves d'Europa de l'est. **S. Yizhar** [Yizhar Smilanski] (nascut l'any 1916) és un d'aquests escriptors que ja tenen com a paisatge nadiu la Terra d'Israel. Aquests homes, qualificats com «la generació de la terra», la «generació nosaltres» o «la generació del Palmah [la força militar israeliana de la Guerra de la Independència]» tenien com a temes la vida a Palestina durant la Segona Guerra Mundial, la lluita contra els britànics i la Guerra de la Independència. Els principals poetes d'aquesta generació van ser **Hayyim Guri** (nascut l'any 1922), **Amir Gilboa** (1917-1984) i **T. [Tcharney] Carmi** (nascut l'any 1925). A més de S. Yizhar, **Moshe Shamir** (nascut l'any 1921) i **Aharon Megged** (nascut l'any 1920). La novel·la més popular de l'època de la Guerra de la Independència va ser *Hu halakh ba-sadot* (1947) de Shamir. Aquí dibuixa el retrat ideal del *sabra*: idealista, aspre, antiintel·lectual, líder, fort, honest i apassionat; odia la guerra, però és capaç de ser cruel, si cal. És una obra molt important d'aquesta època *Yemé Tsiklag* de Yizhar, novel·la extensíssima que reflexiona sobre el terror de la batalla i els pensaments dels soldats joves davant la guerra.

Cap a la fi dels anys 1950 va emergir una segona generació d'escriptors nadius. Molts havien estat alumnes de Simon Halkin a la Universitat Hebrea. Halkin els féu conèixer els corrents dominants de la literatura angloamericana: la poesia d'Eliot i la nova crítica. Aquests escriptors fan palesa la desil·lusió que vingué després de la Guerra de la Independència juntament amb la trobada amb els supervivents dels camps de concentració nazis i dels jueus que venien dels països islàmics.

Natan Zach (nascut l'any 1930) va articular la nova estètica. Va apostar per una literatura de les persones, que renunciï a les ideologies nacionals o socialistes. Va criticar els esquemes mètrics i rítmics clàssics d'Alterman i Shlonsky i va defensar un estil basat en la llengua quotidiana, amb els seus deix d'ironia. Zach i els seus seguidors van redescobrir i valorar l'obra de **David Vogel** (1891-1944), de **Yehudah Amichai** (1924-2000), d'**Amir Gilboa** (1917-1984) i d'**Abba Kovner** (1918-1988), que pertanyien a la generació anterior i que van considerar com els seus precursors. Altres poetes capdavaners de la nova escola van ser **Dan Pagis** (1930-1986) i **David Avidan** (nascut l'any 1934).

Els escriptors de ficció van rebre l'influx profund de Bialik. Cal destacar l'obra novel·lística d'**Avraham B. Yehoshua** (nascut l'any 1936) i d'**Amos Oz** (nascut l'any 1939). Tots dos han tractat de la crisi ideològica de la seva

generació i han conservat ressons de la seva ideologia humanista-sionista. **Amalia Kahana-Carmon** (nascuda l'any 1926) escriu unes narracions embolcallades dins una atmosfera surrealista, que porta reminiscències de Virginia Woolf.

Són remarcables les novel·les de **Yaakov Shabtai** (1934-1981), **Haim Beer** (nascut l'any 1945), **Benjamin Tammuz** (nascut l'any 1919) i **David Sahar** (nascut l'any 1926).

Aharon Appelfeld (nascut l'any 1932), supervivent de l'Holocaust ha tractat amb gran destresa l'horror dels camps de la mort. **David Grossman** (nascut l'any 1954) és un dels novel·listes més interessants de la literatura hebrea contemporània.

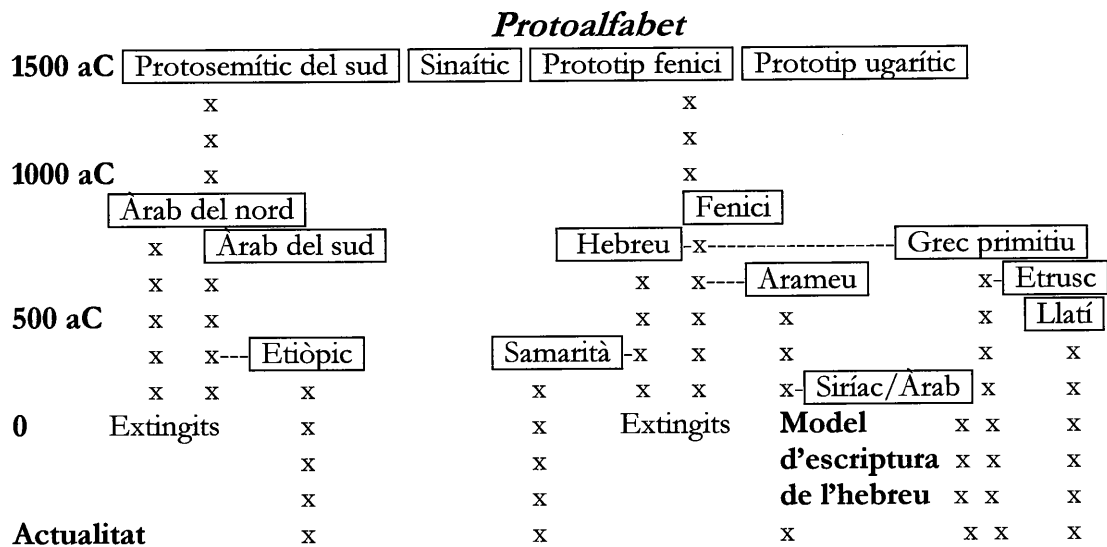
En la dramaturgia destaquen les obres de **Hanoch Levin** (nascut l'any 1943) i **Yehoshua Sobol** (nascut l'any 1939).

La literatura contemporània en llengua hebrea és plena de vida i de força. La paraula escrita reflecteix la vida: les grans crisis de la societat israeliana contemporània (el conflicte dramàtic entre palestins i israelians, les clivelles profundes a l'interior de la societat jueva, la pèrdua de fe en les ideologies socialistes i sionistes, la lluita dels immigrants per a poder-se integrar en un país aspre i la pèrdua de les ideologies, tant de dretes com d'esquerreres són temes que vibren a l'interior de les obres literàries actuals i que fan que la literatura que s'expressa en hebreu sigui una realitat apassionant.

3. Gramàtica essencial de l'hebreu modern

1. L'alfabet

L'alfabet que actualment concixem com a hebreu és en realitat l'alfabet arameu. L'alfabet es va inventar en l'àrea siropalestina cap a l'any 1500 aC. Va ser una creació independent però va rebre la influència de l'escriptura jeroglífica egípcia, que no té signes per a representar les vocals. Segons Thomas O. Lambdin la gènesi dels alfabetes és la següent:

La branca fenícia de l'alfabet es troba testimoniada en inscripcions a partir del s. XI aC. Els hebreus van copiar l'escriptura dels fenicis cap al s. X aC. Aquesta primitiva escriptura hebrea es troba testimoniada en inscripcions fins al principi de l'època cristiana. Aquesta escriptura antiga va ser reemplaçada en els manuscrits per una forma cursiva de l'antiga escriptura aramea, que també era filla de la fenícia. Aquest nou tipus d'escriptura que s'usava en papirs i pergamins hebreus dels s. I i II aC és la que es va consolidar com l'alfabet per a escriure la llengua hebrea fins als nostres dies.

L'hebreu s'escriu de dreta a esquerra, és a dir, que la primera pàgina d'un llibre escrit en hebreu correspon a l'última pàgina d'un llibre escrit en qualsevol de les llengües occidentals.

2. L'alfabet quadrat

L'alfabet anomenat **quadrat** té la forma següent (comencem l'alfabet per la dreta):

mem	làmed	caf	iod	tet	het	zain	vau	he	dàlet	guímel	bet	àlef
-----	-------	-----	-----	-----	-----	------	-----	----	-------	--------	-----	------

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ

tau	xin	sin	reix	cof	tsade	pe	ain	sàmec	nun
-----	-----	-----	------	-----	-------	----	-----	-------	-----

נ ס ע פ צ ק ר ש ט ש ת

Hi ha cinc lletres que tenen una forma especial que s'usa sols a final de mot:

tsade final	pe final	nun final	mem final	caf final
-------------	----------	-----------	-----------	-----------

ץ ף ן ם ך

3. L'alfabet cursiu

En l'escriptura manuscrita s'usa un **alfabet cursiu** que té la forma següent:

het	zain	vau	he	dàlet	guímel	bet	àlef
-----	------	-----	----	-------	--------	-----	------

ח ז ו ה ז ט א ב

pe	ain	sàmec	nun	mem	làmed	caf	iod	tet
----	-----	-------	-----	-----	-------	-----	-----	-----

פ צ ם ן ן ן ן ן ן ן ן

tau	xin	sin	reix	cof	tsade
-----	-----	-----	------	-----	-------

ת ם ם ם ם ם ם

A final de mot:

tsade final	pe final	nun final	mem final	caf final
-------------	----------	-----------	-----------	-----------

ף ם ם ם ם ם ם

4. L'alfabet Raixí

Les obres rabíniques usen un **alfabet anomenat Raixí**, que és

l'acrònim de Rabí Xelomó Yishaqí (Troyes, 1040-1105), el gran comentarista de la Bíblia i del Talmud. En realitat Raixí i els seus deixebles empraven l'escriptura cursiva asquenazita, de què deriven les cursives contemporànies. L'associació del nom de Raixí amb aquest tipus de lletres hebrees es produí en els orígens de la història de la impremta hebrea. Quan l'any 1475 els jueus sefardites, que van ser els primers editors de llibres hebrees, van publicar una Bíblia hebrea amb comentaris, van emprar per als comentaris de Raixí una tipografia que derivava de l'escriptura cursiva sefardita, que a partir d'aleshores ha quedat associada al nom del gran erudit del s. XI. L'escriptura Raixí té la forma següent:

mem	làmed	caf	iod	tet	het	zain	vau	he	dàlet	guímel	bet	àlef
-----	-------	-----	-----	-----	-----	------	-----	----	-------	--------	-----	------

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ

tau	xin	sin	reix	cof	tsade	pe	ain	sàmec	nun
-----	-----	-----	------	-----	-------	----	-----	-------	-----

נ ס ע פ ל ק ר ש ט ת

A final de mot:

tsade final	pe final	nun final	mem final	caf final
-------------	----------	-----------	-----------	-----------

ז ט ו ס ך

Cal tenir cura de distingir les parelles de lletres següents, que són molt semblants:

א-ח	ט-ע	ס-ם	ת-ח	צ-ל
ח-א	ע-ט	ם-ס	ח-ת	ל-צ

5. Tipografies hebrees

Tot seguit presentem l'aspecte de les diverses **tipografies hebrees** disponibles en el programa informàtic Davka Writer 2201 (2.2.3). El Salm 117 permet observar l'efecte estètic d'aquestes lletres hebrees quan es troben en un text seguit.

1. David

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
אֶהְלֹלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׁבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת בְּכִי גִבֹּר עָלֵינוּ |
חֲסִדּוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

2. David Fix

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק
 ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים:
 ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם
 קִלְלוּהָ:

3. Drogolin

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ |
 חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

4. Frank Ruhl

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ
 וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

5. Frank Ruhl Light

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ
 וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

6. Gefen

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ
 וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

7. Gonen

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ |
 חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

8. Hadasah

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ
 וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

9. Kastel

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
 א קללו את־יהוה כל־גוים שבְּחוּהוּ כל־הָאֲמִים: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדוֹ
 וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם קִלְלוּהָ:

10.KsavYad

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ |
חֲסִדּוֹ וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

11.Meir

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ
וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

12.Miriam

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ |
חֲסִדּוֹ וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

13.Rashi

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ
וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

14.Siddur

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ
וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

15.Stam

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ
וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

16.Yerushalmy

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ
וְאַמֵּת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּיָהּ:

17.Adii

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ

וַאֲמַת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

18.Ashknaz

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ז

ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׂבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ
| חֲסִדּוֹ וַאֲמַת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

19.Calligraphic

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׂבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ג כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ |
חֲסִדּוֹ וַאֲמַת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

20.Hadar

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך

ם ן ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׂבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי
גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ וַאֲמַת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

21.Hatzvi

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש

ת ך ם ן ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׂבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי
גִבֹּר עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ וַאֲמַת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

22.Keren

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׂבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גִבֹּר
עָלֵינוּ | חֲסִדּוֹ וַאֲמַת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

23.Mantova-Deco

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן

ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שְׂבָחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גִבֹּר

עֲלֵינוּ | חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

24. Venice

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ד ם ן
ף ץ

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גִבֹּר
עֲלֵינוּ | חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

25. Vilna

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ד ם ן ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גִבֹּר
עֲלֵינוּ | חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

26. Yad

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת ד ם ן
ף ץ
א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִיּוֹת: ב כִּי גִבֹּר
עֲלֵינוּ | חֲסִדוֹ וְאַמֶּת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

6. Els punts vocàlics

L'alfabet hebreu reflecteix sols les consonants de les paraules. Les vocals vénen representades per un conjunt de punts i ratlles que es col·loquen a la part inferior o superior de les consonants. Van ser creades pels savis masoretas entre els s. VI i X dC a fi de fixar la pronunciació correcta del text bíblic.

Cal tenir en compte que en hebreu primitiu— s. X aC— les vocals no s'indicaven en l'escriptura. Des del s. IX fins abans de la caiguda de Jerusalem de l'any 587 aC i en l'exili babilònic les consonants ך, ך i ך s'usaven per a indicar sons vocàlics al final d'alguns mots. La ך representava la vocal *i*; la ך, la *u* i la ך alguna altra vocal. En el període postexílic la ך i la ך es van emprar també per a indicar les vocals a l'interior dels mots. En aquesta posició la ך va adquirir el valor de les vocals *e* o *i*; mentre que la ך indicà la vocal *u* o *o*. Les tres lletres ך, ך i ך en la funció d'indicators de vocal s'anomenen *matres lectionis*, 'mares de la lectura'.

Useu convencionalment la lletra □ per a representat qualsevol

consonant de l'alfabet hebreu.

Les vocals hebrees són recollides en el quadre següent:

Vocals curtes			Vocals llargues		
A	<i>pàtah</i> פִּתָּח אֵ	אֵ	<i>qàmets gadol</i> (גָּדוֹל) קָמֶץ גָּדוֹל אָ	אָ	
E	<i>segol</i> סֵגוֹל אֶ	אֶ	<i>tseré</i> צִירֵי אֵי, אֵי	אֵי, אֵי	
I	<i>híreq</i> חִירֵיק חֵסֶר אִ	אִ	<i>híreq malé</i> חִירֵיק מָלֵא אִי	אִי	
O	<i>qàmets qatan</i> o <i>hatuf</i> קָמֶץ קָטָן אֻ	אֻ	<i>hólem</i> חוֹלֶם אֹ, אֹ	אֹ, אֹ	
U	<i>quibbuts</i> (קִבּוּץ) קִבּוּץ אֻ	אֻ	<i>xúreq</i> שׁוּרֵיק אִי	אִי	

7. Transcripció de l'hebreu¹

7.1. Consonants

Hebreu	AFI No-oriental	Transcripció rigorosa de l'hebreu modern	Transcripció simplificada (hebreu clàssic i hebreu modern)
א àlef	ʔ -	ʔ -	-
ב bet	v	v	b v
בֵּ	b	b bb	b bb
ג guímel	g	g (ḡ)	g / gu
גֵּ	g	g gg	g/gu gg/ggu
ד dàlet	d	d (ḏ)	d
דֵּ	d	d dd	d dd
ה he	h -	h	h
הֵ	h	h	h
ו vau	v	w	v

1. La transcripció de l'hebreu en textos escrits en català o qualsevol altra llengua és molt complexa. El tema presentava molts aspectes obscurs fins que ha estat estudiat a fons, amb altíssima competència lingüística, pel professor Pere Casanellas, en el seu estudi magistral intitulat: «Transcripció i transliteració de l'hebreu. Una nova proposta», en *El text: lectures i història* (ScrBib 3), Barcelona: PAM-ABCat 2001, pp. 233-371. Les nostres propostes recullen les d'aquest gran hebraïsta i lingüista català.

וּ	v	ww	vv
ז zain	z	z	z
ז	z	z	z
ח het	χ	h	h
ט tet	t	ṭ	t
ט	t	ṭṭ	tt
י iod	j	y	y
י	j	yy	yy
כ caf	χ	<u>k</u>	kh
כ	k	k kk	k kk
ל lamed	l	l	l
ל	l	ll	l·l
מ mem	m	m	m
מ	m	mm	mm
נ nun	n	n	n
נ	n	nn	nn
ס sàmec	s	s	s / ss
ס	s	ss	ss
ע ain	ʔ -	ʿ	-
פ pe	f	f	f
פ	p	p pp	p pp
צ tsade	ts	ṣ	s/ss ts
צ	ts	ṣṣ	ss ts
ק cof	k	q	q
ק	k	qq	qq
ר reix	r o R	r	r
ש sin	s	ś	s/ss
ש	s	śś	ss
ש xin	ʃ	š	x/ix
ש	ʃ	šš	x/ix
ת tau	t	t (ṭ)	t
ת	t	t tt	t tt

7.2. Notes

1. En la columna de la transcripció simplificada la pleca doble (| |) separa el caràcter o dígraf que cal fer servir quan es transcriu de l'hebreu clàssic (a l'esquerra) del caràcter o dígraf que cal fer servir quan fem la transcripció a partir de l'hebreu modern (a la dreta). Així יצחק quan la transcripció simplificada sigui d'un mot o text de l'hebreu clàssic la transcriurem per *Yishaq*; mentre que quan la transcripció sigui d'un text que pertanyi a l'hebreu modern la transcriurem per *ts*. Per exemple: יצחק 'Isaac', en la transcripció de textos clàssics es transcriurà: *Yishaq*; i en textos moderns: *Yitsbaq*.
2. La pleca simple (|) separa dues opcions que depenen de la fonètica o fonologia de l'hebreu, així ב en בא 'venir, arribar' es transcriu *ba*; mentre que en אבא 'pare' es transcriu *abba*.
3. Entre parèntesis s'indiquen caràcters opcionals que hom pot escollir si ho creu convenient. Així, en una transcripció rigorosa בְּנֵי־אִם 'mentrestant' es pot transcriure *bentáyim* o *bentáyim*.
4. La barra inclinada (/) separa dues opcions que depenen de la normativa gramatical del català. Així חָסִיד 'piados' es transcriu *hassid*, mentre que סִמֵּךְ 'nom de la lletra sàmec' es transcriu *sàmec*.
5. El guionet (-) indica que la lletra hebrea no es transcriu. Així la א de אֶהוּד בָּרָק *Ehud Baraq* i la ע de שִׁמְעוֹן פֶּרֶס *Ximon Peres*.

7.3. Vocals

Amb *matres lectionis*

	AFI No-oriental	Transcripció rigorosa	Trans. simplificada
הִי	<i>híreq malé</i>	i	i
הֵי	<i>tseré malé</i>	ei e	e
הִי		ei e	e
הָ		a	a
וֹ	<i>hólem malé</i>	o	o
וּ	<i>xúreq</i>	u	u
הֶ		e	e
הֶ		e	e
וֹ		o	o

Sense *matres lectionis*

הִי	<i>híreq</i>	i	i
הֵי	<i>tseré</i>	e	e
הֶ	<i>segol</i>	e	e

◌ַ	<i>pàtah</i>	a	a	a
◌ֶ	<i>qàmets</i>	a o	a o	a o
◌ֹ	<i>hólem</i>	o	o	o
◌ֻ	<i>quibbuts</i>	u	u	u

Amb *xevà* simple o compost

◌ֵ	<i>hatef segol</i>	e	e (ě)	e
◌ִ	<i>hatef pàtah</i>	a	a (ã)	a
◌ֳ	<i>hatef qàmets</i>	o	o (ö)	o
◌ִֿ	<i>xevà</i>	e -	e(ě) -	e -

7.4. Signes auxiliars

L'hebreu modern fa servir algunes lletres seguides d'un signe semblant a l'apòstrof per a representar sons de mots manlevats d'altres llengües:

◌ֿ per a representar el so [d ʒ], que correspon als dígrafs *dj, tg, tj* dels mots catalans *adjunt, metge, platja*. Per exemple: יוֹדֿוֹ 'judo'.

◌ֿ per a representar el so [ʒ], que correspon a la *j* i a la *g* dels mots catalans *joc, gerra*. Per exemple: יוֹלֿוֹ Jules Verne; מִירוֹֿ Joan Miró.

◌ֿ per a representar el so [t ʃ], que correspon al dígraf *tx* del mot català *despatx*. Per exemple: צִיֿבֿוֹֿ 'històries, aventures'.

8. Transcripció de la pronunciació de l'hebreu modern amb l'alfabet fonètic internacional

La taula superior dona els valors de les consonants i vocals de l'hebreu modern segons el dialecte no-oriental, que en aquests moments és el que predomina a Israel. El dialecte oriental és el que parlen les persones que provenen —ells o els seus avantpassats— de països arabòfons; mentre que el dialecte no-oriental és el que parlen les persones que provenen —ells o els seus familiars— d'Europa o Amèrica. Fa uns anys el dialecte oriental era el que se sentia generalment en les emissores de ràdio i televisió d'Israel; en aquest moment es troba en reculada respecte del dialecte no-oriental.

Cal remarcar que el dialecte no-oriental de l'hebreu modern té les característiques següents:

1. No marca les geminacions en les consonants: דִּבֶּר [di'ber].
2. נ se sol pronunciar [ʔ], oclusiva glòtica sorda. Quan es pronuncia aquest so es realitza com una pausa glotal, a penes perceptible per a una oïda

catalana.

׃, que en el dialecte oriental es pronuncia [ʕ], aproximant faríngia sonora —és un so que prové del fons de la faringe, molt característic de les llengües semítiques, que no es pot comparar amb cap so de les llengües d'Europa—, en el dialecte no-oriental es pronuncia igual que ׀.

La ׀ és una gutural fricativa sorda [h], com la lletra *h* del mot anglès *hand*.

3. ׀ i ך després de vocal es pronuncien igual, és a dir [χ], que correspon a *j* o a la *g* dels mots castellans *jamón*, *generoso*.

4. Pèrdua de la pronunciació del *xevà* mòbil o sonor. Per exemple: ׀למה [ʃlo'mo] 'Salomó'; ךָר [kfar] 'poble'.

5. Pronunciació de la ך com a [ʁ], uvular aproximant, com la *r* francesa, en lloc de [r], alveolar, intermitent simple, com la *r* del mot català *cara*.

6. Tendència a pronunciar la iod dels grups ׀י i ךי [ej]. Així: מורי ׀ר׃ [mo'rei 'dereχ] 'guies'. Aquesta característica de la pronunciació no-oriental de l'hebreu contemporani és útil atès que permet distingir en la pronunciació la forma del plural que acabem d'anotar respecte del singular מורה ׀ר׃ [mo're 'dereχ] 'guia'. La pronunciació clàssica de l'hebreu del dialecte oriental no permet fer aquesta distinció atès que la iod d'aquests grups no es pronuncia.

7. La lletra ׃ es pronuncia com el grup *ts* del mot català *potser*.

8. La lletra ׄ es pronuncia com la lletra *x* del mot català *xàfec*.

9. Les lletres ׅ i ׆ es pronuncien com la lletra *s* del mot català *sabó*, sense cap distinció.

10. La majoria dels parlants pronuncien exactament igual els grups de consonants següents:

כ i ק com la *k* del mot català *kafkià*.

ן i ך com la lletra *j* del mot castellà *jabón*.

ט i ת com la lletra *t* del mot català *tap*.

11. Cal tenir cura a pronunciar ן fricativa (com la pronunciació de la ן de *vinya* en el parlar de les Balears o del Camp de Tarragona) les lletres hebrees ך i ם.

9. Transcripció rigorosa de l'hebreu modern

La **Transcripció rigorosa de l'hebreu modern** de la taula anterior representa en qualsevol context un mateix fonema o so de l'alfabet hebreu (així *g* representa sempre el so velar oclusiu i sonor de la lletra hebrea ׀ tant davant *i* o *u* com en els altres contextos; és a dir, el so que té la ׀ en la

paraula catalana *gat* i mai el que té la *g* en la paraula catalana *Girona*). És rigorosa perquè distingeix entre parelles de fonemes hebreus que la majoria d'israelians actuals pronuncien igual ($\text{א}=\text{ʾ}$ i $\text{ע}=\text{ʿ}$; $\text{ב}=\text{v}$ fricativa i $\text{ו}=\text{w}$ consonàntica; $\text{ח}=\text{h}$ i $\text{כ}=\text{k}$ fricativa; $\text{ט}=\text{t}$ i $\text{ת}=\text{t}$; $\text{ק}=\text{k}$ oclusiva i $\text{ק}=\text{q}$) i entre fonemes que la llengua contemporània mai no distingeix ($\text{ס}=\text{s}$ i $\text{ש}=\text{ś}$) i transcriu sempre les consonants geminades, que actualment no sempre es pronuncien. Les vocals hebrees es transcriuen només amb cinc caràcters llatins (*a, e, i, o, u*) perquè en hebreu moderns les vocals hebrees es pronuncien generalment només amb cinc sons diferents.

Aquest sistema és especialment útil per a transcriure textos de l'hebreu modern en què se suposa un cert conèixement de la llengua per part de les persones destinatàries, de manera que la *pronunciació*² del text hebreu original pot ser recuperada a través de la transcripció sense cap ambigüïtat.

Cal tenir en compte els detalls següents:

1. La ע es transcriu sempre: $\text{עֵל} = Ya'el$. La א no es transcriu sols quan és inicial o *mater lectionis* ($\text{אַהֲרֹן} = Aharon$), però es transcriu quan porta vocal o *xevà* i està en posició medial ($\text{גַּבְרִיאֵל} = Gavri'el$).
2. Les consonants geminades es representen sempre duplicant la consonant llatina corresponent ($\text{דִּבֶּר} = dibber$), excepte després del guionet de les partícules prefixades ($\text{הַבִּקֵּר} = ha-boqer$).
3. Se separen amb guionet de la resta de la paraula l'article i les altres partícules prefixades: $\text{הַסֵּפֶר} = ha-sefer$, $\text{בַּחֲדָר} = ba-heder$, $\text{הָעִיר וְהַכֶּפֶר} = ha-ir we-ha-kefar$, $\text{לְיְרוּשָׁלַיִם} = li-Yrušalayim$. També en el cas de l'infinitiu: $\text{לִפֹּל} (rel \text{נָפַל}) = li-pol$; $\text{לְרַדֵּת} (rel \text{יָרַד}) = la-redet$; $\text{לְיִסֹד} (rel \text{יָסַד}) = li-ysod$; $\text{לְיָרוֹת} (rel \text{יָרָה}) = li-yrot$.
4. Els adverbis i les preposicions compostos lexicalitzats s'escriuen sense guionet: $\text{לְפִי} = lefi$; $\text{לְגִמְרִי} = legamre$; $\text{לְפָנַיִם} = lifnim$; $\text{בְּפִרוּשׁ} = beferuś$; $\text{מֵעַתָּה} = me'et$.
5. D'acord amb la pronunciació de l'hebreu modern es distingeix entre el *qamets gadol* (*a*) i el *qamets qatan* o *qamets hatuf* (*o*): $\text{דָּבַר} = davar$ i $\text{תִּכְנִית} = toknit$.
6. Es representa el *xevà* mòbil d'acord amb la pronunciació del dialecte oriental de l'hebreu: $\text{כֶּפֶר} = kefar$ (o *kěfar*, i no *kefar*).

-
2. La *grafia* del text original, en canvi, presenta algunes ambigüïtats, especialment en el cas de les vocals (aquestes generalment no s'escriuen en hebreu modern) i d'algunes terminacions. Així la *a* final pot correspondre a א , ה o אָ : $\text{לֵךְ} = leka$, $\text{חֻכְמָה} = hokma$, $\text{בָּרָא} = bara$; la *e* final pot correspondre a י , ה o הֵ : $\text{מַעֲשֵׂה} = ma'se$.

7. S'escriu majúscula o minúscula inicial segons la normativa del català. En el cas de nom propi amb partícula prefixada, s'escriu amb majúscula el segon element del compost: לְיִשְׂרָאֵל = *le-Yiśraēl*. Si el caràcter que hauria d'anar en majúscula és el signe de transcripció de la lletra ׁ, s'escriu en majúscula el caràcter següent: מֵעֶקְרוֹן = *me- 'Eqron*.

8. En hebreu la majoria dels mots són aguts, llevat de determinades formes que els parlants de la llengua identifiquen com a planes; cal tenir en compte, però, que la llengua moderna presenta nombroses vacil·lacions pel que fa a la posició de l'accent: hi ha una posició més purista que tendeix a pronunciar aguts els mots, contra una pronunciació més corrent que realitza com a plans molts mots; així: סְטוּדֵנְטִים = [studen'tim] o [stu 'dentim]. Si en la transcripció convé assenyalar les síl·labes tòniques, es pot fer mitjançant l'accent agut sobre la vocal corresponent, així: *studen'tím* o *studen'tím*.

10. Transcripció simplificada de l'hebreu clàssic i modern

La tercera columna del quadre de transcripcions de l'hebreu ofereix el sistema de **transcripció simplificada de l'hebreu clàssic i modern**. És un sistema útil per a ser usat en obres de divulgació en què les persones destinatàries del text transcrit normalment no coneixen la llengua hebrea, de manera que se suposa que llegiran el text transcrit d'acord amb la normativa ortogràfica de la llengua catalana, excepte pel que fa a la lectura del dígraf *kh* amb el so [χ]. Pot ser usat fins i tot en obres de tipus més tècnic per a la transcripció de mots solts que no es poden considerar adaptats al català, però que no requereixen una transcripció rigorosa, com ara la terminologia gramatical hebrea, noms de tractats de la Misnà, ³ noms d'institucions o de persones de l'època talmúdica, medieval o moderna —els noms bíblics constitueixen un corpus tancat i cal emprar la forma establerta per la *Bíblia catalana: traducció interconfessional* (Barcelona 1999) coneguda com la BCI. Cal tenir en compte que els noms de jueus catalans d'època medieval tenen una grafia tradicional pròpia i que en els noms de persones d'època contemporània cal usar les formes que ells mateixos usen quan empren l'alfabet llatí.

La transcripció simplificada és un sistema pràctic perquè no fa servir els diacrítics aliens a l'ortografia del català que es fan servir en la transcripció rigorosa, la qual cosa fa que el text transcrit sigui fàcilment reproduïble amb mitjans tipogràfics corrents i que pugui ser correctament llegit per una persona culta.

11. Xevà

3. Els noms dels tractats de la Misnà i del Talmud que apareixen en el segon capítol d'aquest llibre estan transcrits segons aquest sistema simplificat i constitueixen un bon exemple d'ús d'aquesta columna de transcripció

El signe ׀ s'anomena *xevà*. Pot ser de dos tipus:

1. El *xevà* mòbil o audible (שׁוּא נָע) indicava en l'hebreu masorètic el so d'una antiga vocal murmurada. En l'hebreu contemporani, el dialecte oriental el pronuncia amb el so de [e]: כֶּפָּר *kefar* 'poble'.
2. El *xevà* pot indicar també que la consonant que el porta tanca síl·laba i que no va acompanyada de cap so vocàlic [ø]; en aquest cas s'anomena *xevà* quiescent o *xevà* mut (שׁוּא נָח): חֻכְמָה *hokmá* 'saviesa'.
3. El *xevà* que es troba sota de la primera consonant d'una paraula és un *xevà* mòbil [e]: גְּבוּל *gevúl* 'frontera'.
4. El *xevà* que es troba a final de paraula és un *xevà* mut [ø]: כְּתָבְךָ *katávť*.
5. Quan en un mot es troben dos *xevàs* consecutius —excepte a final de paraula—, el primer és mut [ø] i el segon és mòbil o sonor [e]: תִּלְמֵדוּ *tilmedú* 'vosaltres estudiareu'; יִשְׁמְרוּ *yišmerú* 'ells guardaran'.
6. El *xevà* que es troba sota d'una consonant que ve a continuació d'una vocal curta (׀, ׀, ׀, ׀, ׀) és un *xevà* mut, que indica simplement que s'ha tancat la síl·laba i que la consonant que porta el *xevà* no té vocal [ø]:

מַלְכֵי *malké* 'els reis de'

שִׁמְךָ *šimká* 'el teu nom'

יִשְׁמֹרְךָ *yišmorká* 'ell t'observarà'

7. Quan la síl·laba anterior al *xevà* porta alguna de les vocals llargues (ׁ, ׂ, ׃, ׄ, ׅ, ׆, ׇ, ׈, ׉) el *xevà* és mòbil [e]:

שָׁתְתָה *šatetá* 'ella va beure'

יָרְדוּ *yeredú* 'ells van baixar'

יִשְׁימֶךָ *yešimeká* 'ell et posarà'

בָּרְכוּ *borekú* 'ells van ser beneïts'

הֻקְמוּ *hugemú* 'ells van ser establerts'

12. El *xevà* compost

A fi de facilitar la pronunciació del *xevà* mòbil [e] quan aquest es troba sota d'una consonant gutural (א, ה, ח, ע) el *xevà* va acompanyat d'una vocal auxiliar (׀, ׀, ׀).

Els *xevàs* compostos s'anomenen:

׀ *hatef pàtah* [a] : אָנִי *aní* 'jo'; עֲבֹדָה *avodá* 'treball'; חֲלוֹם *halóm* 'somni'

׀ *hatef segol* [e] : אֱמֶת *émet* 'veritat'

׀ *hatef qàmets* [o] : אֹנִיָּה *oniyá* 'vaixell'

Cal notar que el *qàmets* (׀) que precedeix un *hatef qàmets* es pronuncia com un *qàmets qatan* o *qàmets hatuf* [o]:

צְהָרִים *šohoráyim* ‘migdia’

13. Dagueix

El *dagueix* és un punt situat a l'interior d'una consonant. Hi ha dos tipus de *dagueix*: el *dagueix* suau (דִּגֵּשׁ קל) i el *dagueix* fort (דִּגֵּשׁ חזק).

1. El **dagueix suau** es troba sols en les consonants *begadkefat* (ב, ג, ד, כ, פ i ת). Les *begadkefat* quan s'escriuen sense dagueix tenen un so fricatiu i quan porten *dagueix* tenen un so oclusiu. En la llengua hebrea contemporània el *dagueix* suau sols afecta la pronunciació de les tres consonants següents:

So fricatiu So oclusiu
(sense *dagueix*) (amb *dagueix*)

ב = <i>v</i>	ב = <i>b</i>	: אָבִיב <i>avív</i> ‘primavera’; בִּבְּהָ <i>bubá</i> ‘nina’
כ = <i>k</i>	כ = <i>k</i>	: כּוֹכָב <i>kokáv</i> ‘estrella’; כִּכָּה <i>káka</i> ‘així’
פ = <i>f</i>	פ = <i>p</i>	: יָפִי <i>yófi</i> ‘bellesa’; פֶּסַח <i>pésah</i> ‘Pasqua’

Les altres tres consonants (ג, ד, ת) es pronuncien de la mateixa manera tant si porten *dagueix* suau com si no en porten.

A principi de paraula les lletres ב, כ i פ sempre es pronuncien *b*, *k* i *p*, mentre que a final de paraula sempre es pronuncien *v*, *k* i *f*:

בֵּית <i>báyit</i> ‘casa’	סָב <i>sav</i> ‘avi’
פֶּרֶק <i>péreq</i> ‘capítol’	כֶּסֶף <i>késef</i> ‘diners’
כֶּרֶם <i>kérem</i> ‘vinya’	דֶּרֶךְ <i>dérék</i> ‘camí’

2. El **dagueix fort** indica la geminació de la consonant en què es troba. Es pot trobar dins de qualsevol consonant llevat de les guturals (א, ה, ח, ע) i la ך. Aquestes geminacions no es realitzen en la pronunciació del dialecte no-oriental de l'hebreu contemporani, però per raons lingüístiques és convenient saber que efectivament existeixen en l'estructura fonològica de la llengua i per això les indiquem en la transcripció rigorosa de l'hebreu modern:

שִׁבֵּר *šibbér* ‘rompre’⁴

4. Les *begadkefat* poden presentar alguns problemes de transcripció, ja que en algun cas pot resultar dubtós si el *dagueix* indica sols el so oclusiu de la consonant (ב amb el valor de *b*) o bé si indica la geminació de la dita consonant (ב amb el valor de *bb*). Cal tenir en compte els detalls següents:
- a) Les *begadkefat* fricatives mai no poden aparèixer geminades: *vv* no existeix.
 - b) A principi de paraula el *dagueix* dins d'una *begadkefat* indica sempre que té un so oclusiu (mai geminat): בָּנִים *baním* ‘fills’.
 - c) Després d'una consonant que porti un *xevà* quiescent o mut el *dagueix*

בִּקּוּר *biqúr* 'visita'

חִזְזֵק *hizẓéq* 'reforçar'

3. El *daqueix* que apareix en una ה final per a indicar que no ha de ser considerada com una vocal sinó com una consonant morfològicament significativa s'anomena *mapiq*.

מַלְכָּה *malká* 'reina'

מַלְכָּהּ *malkáh* 'el rei d'ella'

14. Qàmets i qàmets hatuf

La distinció en hebreu clàssic entre *qàmets* [a](ֿ) i *qàmets hatuf* [o](ֿ) és generalment clara:

ֿ = o en síl·laba tancada àtona: שְׁמֶרָה *šomrá* 'guarda (imperatiu)'

קֶרְבָּן *qorbán* 'ofrena'

תִּכְנִית *toḵnít* 'projecte'

ֿ = a en tots els altres casos

Hi podria haver ambigüitat quan la consonant següent porta un *xevà*:

מַלְכוּ es podria llegir *malekú* o *molkú*. En aquests casos, en hebreu clàssic, per a desfer l'ambigüitat se sol usar el *méteg* (una ratlleta vertical col·locada al costat del *qàmets*: ׀):

אֲכָלָהּ *akelá* 'ella va menjar'

אֲכָלָהּ *okelá* 'aliment'

15. Pàtah furtiu

Quan les consonants ה, ח i ע es troben a final de mot i van vocalitzades amb un *pàtah*, aquesta vocal es pronuncia abans de la consonant i la consonant es considera que no va vocalitzada. El *pàtah* aleshores s'anomena *pàtah furtiu*:

יֹדְעָה *yodéa* 'jo sé'

כֹּחָהּ *koáh* 'força'

גִּבְהָהּ *gavoáh* 'alt'

16. Remarques

dins d'una *begadkefat* indica sempre que té un so oclusiu (mai geminat): מַלְכָּה *malká* 'reina'.

d) A final de paraula *daqueix* dins d'una *begadkefat* indica sempre que té un so oclusiu (mai geminat): הִלַּכְתָּ *halakt*.

1. Quan la consonant vau (ו) té un punt a sobre (װ *hólem malé, o*) o al mig (ױ *xúreq, u*) i es troben a continuació d'una consonant sense vocalitzar, aleshores no té valor consonàntic sinó que fa de vocal de la consonant precedent:

לוי *leví* 'levita'

לול *lul* 'galliner'

לוחם *lohém* 'soldat'

2. Quan la iod (י) no porta signe vocàlic i va precedida de la vocal *híreq* (ײ, *híreq malé, i*), no té valor consonàntic, simplement serveix per a allargar la vocal *híreq*:

חניה *hanayá* 'aparcament'

חנית *hanít* 'llança'

3. El signe vocàlic *hólem* (ױ) pot coincidir amb un dels punts que diferencien les consonants sin (׃) i xin (ׂ), aleshores un sol punt té el valor de signe diacrític de la consonant i de signe vocàlic:

נשא *naśó* 'aixecar'

בוש *boś* 'avergonyir-se'

4. És freqüent la coïncidència de la *mater lectionis* ם amb la iod consonàntica:

נכרייה *noḵriyyá* (que també es podria transcriure *noḵriyá*) 'estrangera'

5. La consonant ך a final de paraula va sempre vocalitzada amb *xevà* o amb la vocal *qàmets*:

לך *leḵá* 'a tu (masculí)'

לך *laḵ* 'a tu (femení)'

6. En algun cas es pot trobar un *xevà* sota de les dues darreres consonants d'un mot:

וַיִּבֶּךְ *wa-yebéḵ* 'i ell va plorar'

17. Méteg

El *méteg* és una ratlleta vertical que es col·loca sota d'una consonant (ם), que en hebreu bíblic s'usa amb la finalitat de cridar l'atenció sobre determinades particularitats de l'ortografia o la fonètica d'un mot.

En hebreu les paraules normalment són agudes. Per a indicar que la síl·laba tònica d'un mot no és la darrera podem usar el *méteg*. Aquest és un ús convencional freqüent en diversos diccionaris de la llengua hebrea moderna:

סֵדֶק *sédeq* 'esquerda'

אֵבֶל *ével* 'dol'

אֵבֶן *éven* 'pedra'

18. Maquef

El *maquef* és un guionet (׀) que serveix per a unir partícules a les paraules següents:

עַל־הַבַּיִת *‘al-ha-báyit* ‘sobre la casa’

מִן־הַבַּיִת *min-ha-báyit* ‘de la casa’

19. Rafé

El *rafé* és una ratlleta horitzontal que es col·loca damunt d'una consonant (׀). Actualment no s'usa, però es pot trobar en algunes edicions antigues de la Bíblia hebrea per a indicar que una consonant no és geminada (עֲוִרִים *‘ewrim* ‘cecs’), per a indicar que la *begadkefat* és fricativa (מַלְכִּי *malké* ‘reis de’) o bé per a indicar que la ה final no es pronuncia (לָהּ *la no lah*).

20. Ortografia hebrea

En hebreu modern coexisteixen dos sistemes ortogràfics: כְּתִיב חָסֵר *ketív hasér* ‘escriptura incompleta’, que empra el sistema de punts per a indicar la vocalització dels mots, i כְּתִיב מָלֵא *ketív malé* ‘escriptura completa’, que no usa el sistema tradicional de vocalització sinó que empra les lletres א, י i ו per a indicar algunes vocals. A Israel actualment sols els llibres destinats a infants que aprenen a llegir, els textos religiosos clàssics i els llibres de poesia es publiquen vocalitzats.

A mesura que les persones que estudien l'hebreu com a llengua estrangera es van familiaritzant amb les paraules les vocals van desapareixent dels llibres de text. Això és una dificultat que es va superant a mesura que s'avança en el coneixement de la llengua i de les estructures d'aquesta.

En el sistema d'escriptura sense vocals la lletra י indica la vocal [e] o [ei]. La lletra ו indica els sons [o] i [u]. La lletra א sols en alguns casos s'usa per a indicar el so de [a].

Ketív hasér

קִבּוּץ

מְאֹד

אִירָן

Ketív malé

קִיבּוּץ ‘quibuts’

מֵאֹד ‘molt’

אִירָן ‘Iran’

Atès que tant la lletra ו com la י poden tenir tant valor consonàntic com vocàlic, en posició medial es doblen si tenen valor consonàntic:

חֲוִיָּה

חֲוִיָּה ‘experiència’

Moltes paraules que acaben en ו amb valor consonàntic afegeixen a la lletra י abans de la ו per a indicar que s'ha de pronunciar com a [v] i no com a [o] o [u]:

עֲכָשׁוּ	עֲכָשׁוּ 'ara'
סִתְּנוּ	סִתְּנוּ 'tardor'

L'escriptura sense vocalitzar pot portar a confusions atès que a Israel hi ha una gran indisciplina i inconsistència en l'escriptura sense vocals. L'Acadèmia de la Llengua Hebrea ha establert unes normes per a l'escriptura sense vocals, però moltes vegades no són seguides ni pels editors de llibres o diaris ni per les persones que escriuen en hebreu.

Trobem, per exemple, que סִפֵּר 'llibre' s'escriu ספר sense vocals, mentre que סִפֵּר 'dir' s'escriu סיפר per a evitar confusions; mentre que mots com ara עֲתוֹן, que no presenta ambigüitats de lectura, la podem trobar escrita עתון o bé עיתון. Sovint en llibres seriosos trobem un mot escrit amb una grafia i poques línies més avall el tornem a trobar amb una grafia diferent.

21. El verb hebreu (visió general)

Els verbs hebreus es classifiquen segons la:

1. rel (שְׁרָשׁ)
2. model de conjugació (גִּזְרָה)
3. tema verbal (בִּנְיָן). En hebreu contemporani hi ha set temes verbals:

1. *qal* o *paal* (פָּעַל, קַל): סָסַס
2. *nifal* (נִפְעַל): נִסְסַס
3. *piel* (פִּיעַל): סִסַּס
4. *pual* (פֻּעַל): סִסַּס
5. *hifil* (הִפְעִיל): הִסְסִיס
6. *hofal* o *hufal* (הִפְעַל, הֻפְעַל): הִסְסַס-הֻסְסַס
7. *hitpael* (הִתְפַּעֵל): הִתְסַסַּס

[En les estructures dels temes verbals que hem escrit dins d'un requadre la lletra ס és usada convencionalment per a representar qualsevol consonant.]

Cada verb consta de:

* formes personals :

- present
- passat
- futur
- imperatiu

* forma no personal:

- infinitiu

22. Quadre general de la conjugació dels 7 temes verbals hebreus

פֻּעַל	נִפְעַל	פֻּעַל - קל Tema verbal
שְׁלֵמִים 'dir, explicar'	שְׁלֵמִים 'ser guardat'	שְׁלֵמִים Model de conjugació 'guardar' Traducció
מְסַפֵּר	נִשְׁמָר	הוּא m.sing. שׁוֹמֵר
מְסַפֶּרֶת	נִשְׁמָרֶת	f.sing. שׁוֹמְרֵת
מְסַפְּרִים	נִשְׁמָרִים	m.pl. שׁוֹמְרִים
מְסַפְּרוֹת	נִשְׁמָרוֹת	f.pl. שׁוֹמְרוֹת
סֹפֵרִי	נִשְׁמָרְתִּי	עֹבֵר 1 sing. שְׁמָרְתִּי
סֹפֵרְךָ	נִשְׁמָרְךָ	2 m.sing. שְׁמָרְךָ
סֹפֵרָה	נִשְׁמָרְךָ	2 f.sing. שְׁמָרְךָ
סֹפֵר	נִשְׁמָר	3 m.sing. שְׁמָר
סֹפֶרֶה	נִשְׁמָרָה	3 f.sing. שְׁמָרָה
סֹפְרֵנוּ	נִשְׁמָרֵנוּ	1 pl. שְׁמָרֵנוּ
סֹפְרֵתֶם	נִשְׁמָרֵתֶם	2 m.pl. שְׁמָרֵתֶם
סֹפְרֵתֵינוּ	נִשְׁמָרֵתֵינוּ	2 f.pl. שְׁמָרֵתֵינוּ
סֹפְרוֹ	נִשְׁמָרוֹ	3 pl. שְׁמָרוֹ
אֶסְפֵּר	אֶשְׁמָר	עֵתִיד 1 sing. אֶשְׁמֹר/אֶלְמֹד
תִּסְפֵּר	תִּשְׁמָר	2 m.sing. תִּשְׁמֹר
תִּסְפְּרִי	תִּשְׁמָרִי	2 f.sing. תִּשְׁמָרִי
יִסְפֵּר	יִשְׁמָר	3 m.sing. יִשְׁמֹר
תִּסְפֶּר	תִּשְׁמָר	3 f.sing. תִּשְׁמֹר
נִסְפֵּר	נִשְׁמָר	1 pl. נִשְׁמֹר
תִּסְפְּרוּ	תִּשְׁמְרוּ	2 pl. תִּשְׁמְרוּ
יִסְפְּרוּ	יִשְׁמְרוּ	3 pl. יִשְׁמְרוּ
סֹפֵר	הִשְׁמָר	צוּי m.sing. שְׁמֹר
סֹפְרִי	הִשְׁמָרִי	f. sing. שְׁמָרִי
סֹפְרוֹ	הִשְׁמָרוֹ	pl. שְׁמָרוֹ
לְסַפֵּר	לְהִשְׁמָר	שֵׁם הַפֻּעַל לְשִׁמֹּר

הפעל	הפעיל	הפעל	Tema verbal
שָׁלַמְתִּים 'ser encès'	שָׁלַמְתִּים 'encendre'	שָׁלַמְתִּים 'ser explicat'	Model de conjugació Traducció
מְדַלֵּק	מְדַלֵּק	מְסַפֵּר	הוּא m.sing.
מְדַלֶּקֶת	מְדַלֶּקֶת	מְסַפֶּרֶת	f.sing.
מְדַלֵּקִים	מְדַלֵּקִים	מְסַפֵּרִים	m.pl.
מְדַלֶּקוֹת	מְדַלֶּקוֹת	מְסַפֶּרוֹת	f.pl.
הַדְּלַקְתִּי	הַדְּלַקְתִּי	סִפַּרְתִּי	עָבַר 1 sing.
הַדְּלַקְתָּ	הַדְּלַקְתָּ	סִפַּרְתָּ	2 m. sing.
הַדְּלַקְתְּ	הַדְּלַקְתְּ	סִפַּרְתְּ	2 f. sing.
הַדְּלַקְתִּי	הַדְּלַקְתִּי	סִפַּרְתִּי	3 m. sing.
הַדְּלַקְתְּ	הַדְּלַקְתְּ	סִפַּרְתְּ	3 f. sing.
הַדְּלַקְנוּ	הַדְּלַקְנוּ	סִפַּרְנוּ	1 pl.
הַדְּלַקְתֶּם	הַדְּלַקְתֶּם	סִפַּרְתֶּם	2 m.pl.
הַדְּלַקְתֶּן	הַדְּלַקְתֶּן	סִפַּרְתֶּן	2 f.pl.
הַדְּלַקְוּ	הַדְּלַקְוּ	סִפַּרוּ	3 pl.
אֶדְלֵק	אֶדְלֵק	אֶסְפֹּר	עֵתִיד 1 sing.
תִּדְלֹק	תִּדְלֹק	תִּסְפֹּר	2 m. sing.
תִּדְלֹקִי	תִּדְלֹקִי	תִּסְפֹּרִי	2 f. sing.
יִדְלֹק	יִדְלֹק	יִסְפֹּר	3 m. sing.
תִּדְלֹק	תִּדְלֹק	תִּסְפֹּר	3 f. sing.
נִדְלֹק	נִדְלֹק	נִסְפֹּר	1 pl.
תִּדְלֹקוּ	תִּדְלֹקוּ	תִּסְפֹּרוּ	2 pl.
יִדְלֹקוּ	יִדְלֹקוּ	יִסְפֹּרוּ	3 pl.
--	הַדְּלֵק	--	צוּי m.sing.
--	הַדְּלִיקִי	--	f. sing.
--	הַדְּלִיקוּ	--	pl.
--	לְהַדְּלִיק	--	שֵׁם הַפֶּעַל

התפעל	Tema verbal
שְׁלֵמִים	Model de conjugació
‘vestir-se’	Traducció
מְלַבֵּשׁ	m.sing. הָה
מְלַבֶּשֶׁת	f.sing.
מְלַבְּשִׁים	m.pl.
מְלַבְּשֹׁת	f.pl.
הֵתְלַבְּשֵׁתִי	1sing. עָבַר
הֵתְלַבְּשֶׁתָּ	2 m. sing.
הֵתְלַבְּשֶׁתְּ	2 f. sing.
הֵתְלַבֵּשׁ	3 m. sing.
הֵתְלַבְּשָׁה	3 f. sing.
הֵתְלַבְּשָׁנוּ	1 pl.
הֵתְלַבְּשֶׁתֶּם	2 m.pl.
הֵתְלַבְּשֶׁתֶּן	2 f.pl.
הֵתְלַבְּשׁוּ	3 pl.
אֶתְלַבֵּשׁ	1 sing. עָתִיד
תִּתְלַבֵּשׁ	2 m. sing.
תִּתְלַבְּשִׁי	2 f. sing.
יִתְלַבֵּשׁ	3 m. sing.
תִּתְלַבֶּשׁ	3 f. sing.
נִתְלַבֵּשׁ	1 pl.
תִּתְלַבְּשׁוּ	2 pl.
יִתְלַבְּשׁוּ	3 pl.
הֵתְלַבֵּשׁ	m.sing. צוּי
הֵתְלַבֶּשֶׁת	f. sing.
הֵתְלַבְּשׁוּ	pl.
לְהִתְלַבֵּשׁ	שֵׁם הַפֶּעַל

23. Els pronoms personals

Els pronoms personals en hebreu són:

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
אֲנִי 'jo'	אֲנֵינוּ 'nosaltres'
אַתָּה 'tu' (m.)	אַתֶּם 'vosaltres' (m.)
אַתְּ 'tu' (f.)	אַתֶּן 'vosaltres' (f.)
הוּא 'ell'	הֵם 'ells'
הִיא 'ella'	הֵן 'elles'

Cal tenir en compte que la llengua quotidiana fa molt poc ús dels pronoms personals femenins en plural (אַתֶּן i הֵן), que són substituïts pels seus equivalents masculins. Així una frase com la següent és molt normal:

הֵם בֹּצְעִים? נו, הֵם בֹּצְעִים "les noies (on són)? Bé, elles són a fer el servei militar"

24. El verb copulatiu

En hebreu el verb copulatiu ('ser') en present d'indicatiu no s'usa:

אֲנִי דָוִד	'jo sóc en David'
אַתָּה?	'qui ets tu?'

Amb la tercera persona sovint s'usa el pronom personal per a donar èmfasi a la frase:

דָּוִד תִּלְמִיד:	דָּוִד הוּא תִּלְמִיד:
שָׂרָה תִּלְמִידָה:	שָׂרָה הִיא תִּלְמִידָה:
דָּוִד וְזֶן תִּלְמִידִים:	דָּוִד וְזֶן הֵם תִּלְמִידִים:
שָׂרָה וְרוּת תִּלְמִידוֹת:	שָׂרָה וְרוּת הֵן תִּלְמִידוֹת:

25. El gènere

En hebreu els noms poden ser masculins (זָכָר) o femenins (נְקִיבָה).

Els noms singulars que acaben en תָּ o en תִּ- són femenins. Els altres noms són masculins. (Hi ha algunes excepcions que remarcarem més endavant).

תִּלְמִיד 'estudiant'	תִּלְמִידָה 'estudianta'
מֵאֲרָה 'mestre'	מֵאֲרָה 'mestra'

26. El plural

El plural (רְבוּי) es forma afegint les desinències יִם o -וֹת al nom en singular (יְחִיד). Generalment els masculins presenten la terminació יִם i els

femenins la terminació **ות**:-

תלמידי	תלמידי'ם
תלמידיה	תלמידיהן

Cal tenir en compte, però, que hi ha moltes excepcions d'aquesta norma.

Quan es forma el plural d'un mot acabat en **ה**-, aquesta lletra s'elideix:

אורה	אורים
אורה	אורות

27. L'article

L'hebreu no té article o determinant indefinit, de manera que uns substantius com ara:

תלמידי pot significar 'estudiant' o bé 'un estudiant'
תלמידיה 'estudianta' o 'una estudianta'

L'article definit és invariable en hebreu i té la forma del prefix **ה** que s'afegeix al nom. La primera lletra consonant del nom porta *dagueix*:

האורה 'el mestre'	האורים 'els mestres'
האורה 'la mestra'	האורות 'les mestres'

28. Ús del masculí plural

S'usa la forma gramatical del plural masculí per a referir-se a un conjunt format per mots que graticalment són masculins i femenins:

דָּוִד וְרוּת תלמידי'ם 'En David i la Rut són estudiants'

29. El present verbal

El present d'indicatiu és en realitat un adjectiu que té quatre formes:

1. m. sing.: **לומד** **אני, אתה, הוא** 'jo m. [tu m. /ell] estudio'
2. f. sing.: **לומדת** **אני, את, היא** 'jo f. [tu f./ella] estudio'
3. m. pl.: **לומדים** **אנחנו, אתם, הם** 'nosaltres m. [vosaltres m./ells] estudiem'
4. f. pl.: **לומדות** **אנחנו, אתן, הן** 'nosaltres f. [vosaltres f./elles] estudiem'

La **rel** verbal, a partir de la qual es formen totes les formes del verb, amb l'addició de prefixos, sufixos o infixos, consta normalment de tres consonants. En el cas del verb 'estudiar', les consonants que componen la

rel verbal són 3 N ð.

El present de qualsevol rel verbal es forma d'acord amb l'esquema següent. [Emprem la lletra **O** amb valor convencional per a indicar qualsevol consonant hebrea]

oojo

nojo

p'oojo

niojo

30. El plural

La formació del plural dels substantius comporta alguns canvis en la forma del mot. Els noms de dues síl·labes que tenen **o** en la segona síl·laba, formen el plural d'acord amb l'esquema següent: **p'oojo** [Recordem que a partir d'ara usarem sempre la lletra **O** com a signe convencional que pot ser substituït per qualsevol consonant hebrea.]

oo 'llibre'

p'oo 'llibres'

31. La preposició –**en** ‘en, amb’

La preposició –**en** va unida a la paraula següent:

oo 'un llibre'

oenoo 'en un llibre'

'bolígraf

'amb bolígraf

Aquesta preposició es pot contreure amb l'article determinat, aleshores pren la vocal del dit article:

oenoo = enoo 'a la classe'

32. El present dels verbs que tenen una gutural com a consonant medial

Quan la segona consonant de la rel verbal és una gutural es vocalitza en el plural amb un *hatef pàtah* (**o**) en lloc de *xevà* a fi de facilitar la pronunciació de la consonant gutural:

oo 'pregunto'

noo

p'oo

תלמוד

33. Present dels verbs que tenen una ל com a tercera consonant radical

Observeu el canvi que es produeix en la conjugació del femení singular:

קורא 'llegeixo'

קוראת

קוראים

קוראות

34. Present dels verbs que tenen una נ o una ש com a tercera consonant radical

Observeu els canvis que es produeixen en la vocalització de les formes del singular de la conjugació del present dels verbs que tenen aquestes característiques:

לוקח 'agafo'

לוצ' 'sé, conec'

לוקחת

לוצת

לוקחים

לוצים

לוקחות

לוצות

35. Els interrogatius איפה? i איפה?

איפה s'usa amb verbs que indiquen direcció cap a un lloc i איפה s'empra en els altres casos:

איפה הבית של דוד? 'on és la casa d'en David?'

איפה אתה לומד? 'on estudies?'

איפה אתה הולך? 'a on vas?'

36. Vocalització de l'article

Quan l'article s'afegeix a un mot que comença per ל, ש o נ es vocalitza amb *qàmets*, a fi de compensar la incapacitat d'aquestes consonants de portar *dagueix*.

הרחל 'el carrer'

הערב 'la tarda'

אָרמאַרן 'l'armari'

37. L'article davant de '

Davant d'un mot que comenci amb ' l'article manté la seva vocalització ordinària tot i que la ' generalment no porta *daguet*.

הַפִּסֵּק 'el fonament'

38. כַּאֲשֶׁר i מֶתְּ 'quan'

מֶתְּ s'usa com a adverb (‘en quin moment’):

מֶתְּ הוּא עֹבֵד? 'quan treballa?'

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מֶתְּ הוּא עֹבֵד 'jo no sé quan treballa'

כַּאֲשֶׁר s'usa com a conjunció (‘el moment que’):

הוּא רָאָה מֶתְּ כַּאֲשֶׁר הוּא עֹבֵד 'ell viu quan treballa'

כַּאֲשֶׁר הוּא בֵּית הוּא קוֹרֵא עֵתָּה 'quan és a casa llegeix el diari'

39. La conjunció – כֵּן 'quan'

Equival a כַּאֲשֶׁר, però – כֵּן va sempre unida a la paraula següent:

כֵּן תִּצְבֹּחַ, תִּבְנֶה 'quan creixis, ho entendràs'

כֵּן עֹבֵד, אֲנִי 'quan treballo, visc'

40. El present del verb הָ 'viure'

Aquest verb és irregular. Les quatre formes del present són:

אֲנִי

אַתָּה

הוּא

הֵן

41. L'adjectiu (טוֹב) 'bo'

Els adjectius tenen una flexió de quatre formes:

m. sing. טוֹב 'bo' m. pl. טוֹבִים 'bons'

f. sing. טוֹבָה 'bona' f. pl. טוֹבוֹת 'bones'

Observeu els canvis en la vocalització dels adjectius següents:

m. sing. גדול 'gran'	m. pl. גדולים 'grans'
f. sing. גדולה 'gran'	f. pl. גדולות 'grans'
m. sing. חכם 'savi'	m. pl. חכמים 'savis'
f. sing. חכמה 'sàvia'	f. pl. חכמות 'sàvies'

Observeu l'elisió de la ה final:

m. sing. יפה 'bell, bonic'	m. pl. יפים 'bells'
f. sing. יפה 'bella'	f. pl. יפות 'belles'

42. Posició de l'adjectiu

L'adjectiu sempre va a continuació del nom que qualifica:

איש טוב 'un home bo'

אשה טובה 'una dona bona'

אנשים טובים 'uns homes bons'

נשים טובות 'unes dones bones'

43. Concordança de l'adjectiu

L'adjectiu ha de concordar amb el nom que qualifica en gènere, nombre i definició:

איש תלמיד טוב 'un alumne bo'

אשה תלמידה טובה 'una alumna bona'

אנשים תלמידים טובים 'uns alumnes bons'

נשים תלמידות טובות 'unes alumnes bones'

האיש התלמיד הטוב 'el bon alumne'

האשה התלמידה הטובה 'la bona alumna'

האנשים התלמידים הטובים 'els bons alumnes'

הנשים התלמידות הטובות 'les bones alumnes'

44. El plural dels adjectius

Els adjectius sempre acaben en פ' quan qualifiquen un nom masculí

plural, i en **ות** quan qualifiquen un nom femení plural, sense tenir en compte la forma que adopti el plural del substantiu qualificat:

ותות גדולות 'pissarres grans'

ותות יפות 'dones boniques'

45. L'adjectiu com a atribut

Quan l'adjectiu fa d'atribut no porta article:

טוב תלמיד 'l'alumne és bo'

טובה תלמידה 'l'alumna és bona'

טובים תלמידים 'els alumnes són bons'

טובות תלמידות 'les alumnes són bones'

46. Plurals dels noms

Hi ha alguns noms que tenen forma de plural, tot i que el sentit és singular:

חַיִּים 'vida'

Quan aquests noms van qualificats per un adjectiu, l'adjectiu adopta la forma del plural:

טובה חַיִּים 'una bona vida'

יפה חַיִּים 'una vida bella'

טובה הַחַיִּים 'la vida és bona'

יפה הַחַיִּים 'la vida és bella'

47. Posició de l'adverbi

L'adverbi sempre segueix el verb, però és sempre invariable:

הוא עובד הרבה 'ell treballa molt'

היא עובדת הרבה 'ella treballa molt'

הם עובדים הרבה 'ells treballen molt'

הן עובדות הרבה 'elles treballen molt'

48. L'adverbi הרבה

Aquest adverbi es pot usat en funció d'adjectiu. En aquest cas precedeix el nom i no ha de concordar-hi en gènere o nombre:

יש הרבה אנשים ברחוב 'hi ha molta gent pel carrer'

יש הרבה נשים ברחוב 'hi ha moltes dones pel carrer'

49. Contraccions i abreviacions

Quan una o diverses paraules es contreuen s'emptra el signe de contracció (״) anomenat *guerxàim* (גֶּרְשָׁאִים):

ס"ח:ה'ת' 'escola'

ר"ד:ר'ד' 'doctor'

Per a abreviar un mot s'emptra el signe d'abreviació (׳) anomenat *guéreix* (גֶּרֶשׁ):

'ה'ת' 'senyora o senyoreta'

'א:א' 'àlef; u; primer'

50. Els demostratius הַזֶּה 'aquest', הַזֵּאת 'aquesta' i הַלְלוּ o הַלֵּל 'aquests, aquestes'

Els adjectius demostratius segueixen les regles dels adjectius:

הַזֶּה הַבַּיִת 'aquest home'

הַזֵּאת הַבַּיִת 'aquesta dona'

הַלְלוּ הַבָּיִת 'aquests homes'

הַלֵּל הַבָּיִת 'aquestes dones'

Sovint porten article:

הַזֶּה הַבַּיִת 'aquest home'

הַזֵּאת הַבַּיִת 'aquesta dona'

הַלְלוּ הַבָּיִת 'aquests homes'

הַלֵּל הַבָּיִת 'aquestes dones'

51. Posició dels adjectius demostratius. Quan un nom és qualificat per un adjectiu i un demostratiu, el demostratiu va després de l'adjectiu:

הַזֶּה הַטוֹב הַבַּיִת 'aquest home bo'

הַלְלוּ הַטוֹב הַבָּיִת 'aquests homes bons'

הַזֵּאת הַטוֹב הַבַּיִת 'aquesta dona bona'

הַלֵּל הַטוֹב הַבָּיִת 'aquestes dones bones'

52. Els pronoms demostratius. Els adjectius demostratius serveixen també com a pronoms. En aquest cas precedeixen el nom i hi concorden en gènere i nombre, però no en definició.

הַזֶּה הַבַּיִת 'aquest és un home' הַזֵּאת הַבַּיִת 'aquesta és una dona'

אֵלֶּה אַנְשִׁים ‘aquests són homes’ זֶה הָאִישׁ ‘aquest és l’home’
 אֵלֶּה נְשִׁים ‘aquestes són dones’ זֵאת הַאִשָּׁה ‘aquesta és la dona’

53. Els interrogatius אֵיזוֹ ‘quina?’ אֵיכָּזוֹ ‘quin? quins?’
 אֵיכָּזוֹ ‘quines?’ S’usen tant en singular com en plural.

אֵיכָּזוֹ יִלְבֹּשׁ לִי לְבָשׁ ‘quin llibre llegeixes?’
 אֵיכָּזוֹ יִלְבֹּשׁוּ לָנוּ לְבָשִׁים ‘quins llibres llegeixes?’
 אֵיזוֹ מִלְּבֵשֶׁת הִיא? ‘quina llibreta és aquesta?’

Hi ha un pronom interrogatiu per al plural –masculí i femení– que és preferit pels gramàtics: אֵלֶּיךָ

אֵלֶּיךָ יִלְבֹּשׁוּ לָנוּ לְבָשִׁים ‘quins llibres són aquests?’
 אֵלֶּיךָ יִלְבֹּשׁוּ לָנוּ מִלְּבֵשֶׁת ‘quines llibretes són aquestes?’

54. Noteu: אֵיכָּזוֹ ‘quin? quins?’ אֵיזוֹ ‘quina? quines?’ וְאֵיזוֹ ‘què?’

אֵיכָּזוֹ יִלְבֹּשׁ הַזֶּה לִי לְבָשׁ ‘quin llibre llegeix?’
 וְאֵיזוֹ יִלְבֹּשׁ הַזֶּה ‘què llegeix?’

55. ‘Ni... ni...’ אֵיךְ אֵיךְ הַיּוֹם וְאֵיךְ הַיּוֹם ‘ni avui ni ahir’
 אֵיךְ הַזֶּה וְאֵיךְ הַזֶּה ‘ni aquest ni aquell’

56. Verbs que tenen una ך com a tercera consonant de la rel.
 Segueixen el model següent:

1. m. sing.	אֲנִי	אֲנִי, אַתָּה, הוּא	‘jo m. [tu m. /ell] veig’
2. f. sing.	אַתָּה	אַתָּה, הִיא	‘jo f. [tu f./ella] veig’
3. m. pl.	אֲנֵינוּ	אֲנֵינוּ, אַתָּם, הֵם	‘nosaltres m. [vosaltres m./ells] veiem’
4. f. pl.	אַתְּ	אַתְּ, אַתְּ, הֵן	‘nosaltres f. [vosaltres f./elles] veiem’

57. L’objecte directe definit. L’objecte directe definit d’un verb va precedit per la partícula אֶת

אֶת דָּוִד לִקְחָהּ סֵפֶר ‘en David agafa un llibre’

זָוִד לִקְחָה אֶת הַסֵּפֶר 'en David agafa el llibre'

אֵת אֲמִי אֶתָּה אוֹהֵב? 'qui estimes?'

Els noms propis es consideren definits, de manera que quan són usats com a objecte directe d'un verb porten la partícula אֶת

אֲנִי רֹאֶה אֶת זָוִד 'jo veig en David'

58. Les partícules הֲ i הֲאֵם amb valor interrogatiu. En estil elevat una frase interrogativa pot ser introduïda per una d'aquestes partícules.

הֲאֵם אֶתָּה יוֹדֵעַ עֵבְרִית? 'saps hebreu?'

הֲרֹאֶה אֶתָּה? 'tu ets metge?'

הֲקוֹרֵא אֶתָּה עֵבְרִית? 'llegeixes hebreu?'

59. La vocalització de l'article definit. L'article definit es pot vocalitzar הֶ o הָ o bé הֵ. Aquesta darrera vocalització es produeix quan l'article s'afegeix a un mot que comença per הֶ, הָ o חֶ no accentuades.

הַחֵבֶר הַחֵבֶר 'l'amic'

הָעָרִים הָעָרִים 'les ciutats'

Noteu הַהָרִים mentre que הָהָרִים 'les muntanyes'.

60. Expressió de l'impersonal. En hebreu s'expressa pel masculí plural del present sense el pronom personal.

אֵיךְ אֹמְרִים בְּעֵבְרִית? 'com es diu en hebreu?'

61. Les preposicions אֶם i אִם. אֶם té el significat de 'en' i 'amb', en el sentit de 'per mitjà de' o 'en estat de', 'amb el sentiment de':

הוּא עוֹבֵד בְּשִׂמְחָה 'ell treballa amb alegria'

הוּא כוֹתֵב בְּעֵט 'ell escriu amb ploma'

אִם té el sentit de 'amb', 'en companyia de':

זָוִד לִמְדָה אִם דָּן 'en David estudia amb en Dan'

דָּן הוֹלֵךְ תָּמִיד אִם מְחַבֵּרֶת בֶּזֶז 'en Dan va sempre amb una llibreta a la mà'

62. Adjectius usats com a adverbis. Alguns adjectius poden ser

usats adverbialment. Aleshores no han de concordar amb el subjecte:

הוא לומד בֵּה 'ell estudia bé'

היא לומדת בֵּה 'ella estudia bé'

הם לומדים בֵּה 'ells estudien bé'

הן לומדות בֵּה 'elles estudien bé'

63. La preposició לְ Té el valor de 'a, per a':

הוא אומר לְ רות = הוּא אומר לְ רות 'ell diu a la Rut'

דוד קונה עיתון לְ רות 'en David compra un diari per a la Rut'

לְמֶשֶׁל 'per exemple'

Aquesta preposició es contreu amb l'article determinat:

לְמֶשֶׁל = לְמֶשֶׁל 'per al mestre'

לְהָאִישׁ = לְהָאִישׁ 'per a l'home'

64. Flexió de la preposició לְ

לְ 'per a'

לִי per a mi

לְךָ per a tu (m.sing.)

לְךָ per a tu (f.sing.)

לוֹ per a ell

לָהּ per a ella

לָנוּ per a nosaltres

לָכֶם per a vosaltres

לָהֶם per a ells / elles

65. La partícula הִנֵּה 'vet aquí, heus aquí, mira'

הִנֵּה הוּא הולךְ 'mira, ell se'n va'

הִנֵּה הַבַּיִת שֶׁל הַמֶּשֶׁל 'vet aquí la casa del mestre'

הִנֵּה הָאָח וְהָאֵחָת 'heus aquí el germà i la germana'

66. La negació del present. לֹא s'usa com a partícula de negació de

totes les formes verbals. Els gramàtics, però, prefereixen la partícula אֵין per a la negació del present:

הוא לא יודע אנגלית 'ell no sap anglès'

אין הוא יודע אנגלית 'ell no sap anglès'

67. «Tenir». Per a expressar la idea de possessió s'emptra la frase **יש**:

יש לי דוד 'en David té un llibre'

יש לאיש 'l'home té un llibre'

יש לי 'jo tinc un llibre'

יש לך 'tu tens llibres'

Per a negar la possessió s'usa la frase **אין**:

אין לי דוד 'en David no té cap llibre'

אין לאיש 'l'home no té cap llibre'

אין לי 'jo no tinc cap llibre'

אין לך 'tu no tens llibres'

L'ordre dels mots en hebreu és flexible, de manera que les tres frases següents són correctes:

יש לי דוד = יש לי דוד = יש לי דוד

68. Expressió del preu. En present s'empren les formes següents:

זה, זאת, זה, זאת, זה, זאת segons el gènere i nombre de la cosa el preu de la qual es vol expressar:

זה 'aquest llibre val un xéquel'

זאת 'aquesta llibreta val un xéquel'

זה 'aquests llibres valen un xéquel'

69. L'article en el sentit d'«aquest». Davant de mots que indiquen temps l'article definit significa 'aquest':

היום 'aquest dia; avui'

השבוע 'la setmana; aquesta setmana'

70. El present dels verbs que tenen una **ל** o **א** una com a segona lletra de la rel. קים segueix el model següent:

1. m. sing. קים הוא, אתה, אני 'jo m. [tu m. /ell] m'aixeco'

2. f. sing. קמה היא, אתה, אני 'jo f. [tu f./ella] m'aixeco'

3. m. pl. קָמִים אֲנַחְנוּ, אַתָּם, הֵם ‘nosaltres m. [vosaltres m./ells] ens aixequem’
4. f. pl. קָמוֹת אַתֶּן, הֵן ‘nosaltres f. [vosaltres f./elles] ens aixequem’

עֲשֵׂה segueix el model següent:

1. m. sing. עָר אֲנִי, אַתָּה, הוּא ‘jo m. [tu m. /ell] canto’
2. f. sing. עָרָה אַתְּ, הִיא ‘jo f. [tu f./ella] canto’
3. m. pl. עָרִים אֲנַחְנוּ, אַתָּם, הֵם ‘nosaltres m. [vosaltres m./ells] cantem’
4. f. pl. עָרוֹת אַתֶּן, הֵן ‘nosaltres f. [vosaltres f./elles] cantem’

71. La partícula מַה ‘què?’ Es vocalitza מֶה i fa que porti *dagueix* la consonant del mot que la segueix:

מֶה זֶה? מֶה זֶה? ‘què és això?’

Normalment es vocalitza מֶה davant mots que comencen per א, ר o

ע:

- מֶה אומר הָאִישׁ? ‘què diu l’home?’
- מֶה רוצה הַתּלְמִיד? ‘què vol l’alumne?’
- מֶה עוֹשֶׂה הָאִישׁ? ‘què fa l’home?’

Normalment es vocalitza מֶה davant mots que comencen per ה o ח:

- מֶה חושֶׁה הַרוֹפֵא? ‘què pensa el metge?’
- מֶה הוא אומר? ‘què diu ell?’

72. La conjunció כִּי significa ‘perquè’ o ‘que’.

- אֲנִי צָרִיךְ סֵפֶר, כִּי יֵשׁ לִי מִבְּחִן הַיּוֹם ‘jo necessito un llibre perquè tinc un examen avui’
- אֲנִי יוֹדֵעַ, כִּי יֵשׁ מִבְּחִן הַיּוֹם ‘jo sé que hi ha un examen avui’

73. L’adverbi כֵּךְ ‘així; d’aquesta manera’ i כֵּן ‘tan’.

- כֵּךְ הוא עוֹבֵד ‘ell treballa així’
- הַשֶּׁמֶשׁ כֵּךְ יָפוּי בַּבֹּקֶר ‘el sol és tan bonic el matí’
- הוא עוֹר כֵּךְ ‘ell canta tan bé’

74. Els verbs estatus són els que expressen un estat, no una acció. Formen el present segons el paradigma següent:

1. m. sing.	אני	אתה, הוּא	'jo m. [tu m. / ell] estic cansat'
2. f. sing.	אתה	את, הִיא	'jo f. [tu f./ella] estic cansada'
3. m. pl.	אנחנו	אתם, הם	'nosaltres m. [vosaltres m./ells] estem cansats'
4. f. pl.	אתן	אתם, הן	'nosaltres f. [vosaltres f./elles] esteu cansades'

Altres verbs estatus:

אני	'tenir gana'	אני	'tenir set'

75. La flexió de les preposicions א 'en, a' i עם 'amb'.

עם	בְּ
עמי	בִּי
עמך	בְּךָ
עמך	בְּךָ
עמו	בוֹ
עמה	בָּהּ
עמנו	בָּנוּ
עמכם/ן	בְּכֶם/ן
עמקהם/ן	בְּהֶם/ן
[עמם/ן]	[בָּם/ן]

76. La preposició מן 'de, des de'. Es pot reduir a מ i quedar soldada a la paraula següent. La primera consonant d'aquest mot portarà *dagueix*. Davant de consonants que no poden portar *dagueix* (א, ה, ו, ז, ט) es vocalitza מ:

מן שבועה שבועה = מן שבועה שבועה	'de setmana en setmana'
מן אנגליה = מן אנגליה	'des d'Anglaterra'
מן אתה?	'd'on ets tu?'

77. El dual. S'usa per als òrgans del cos i altres objectes que normalment formen parelles. Es forma afegint el sufix מ' al singular:

אין	אין' 'ulls'

ז' פ'ז' 'mans'

Els noms פ'ז' 'aigua' i פ'ז' 'cel' tenen una forma dual, tot i que el significat és singular.

Amb noms que expressen temps cronològic sovint s'usa el dual:

שבעה פ'שבעה 'dues setmanes'

יו' פ'יו' 'dos dies'

78. Vocalització de la conjunció ו.

1. Normalment es vocalitza ו.

2. Davant d'un mot vocalitzat amb *hatef pàtab*, *hatef qàmets* o *hatef segol* porta la vocal que acompanya el *hatef*:

וְיָוָה וְיָוָה וְיָוָה 'tu i jo' וְיָוָה וְיָוָה 'una dona bella i sàvia'

3. Esdevé ו davant d'un mot començat amb *xevà*:

וְגָדִים וְקָטָנִים 'nens grans i petits'

També esdevé ו davant mots començats amb les consonants labials:

וְ: פֶּסַח 'pa i carn'

ו

וְ: מַיִם 'pa i aigua'

וְ: שָׁמָּה 'allí a aquí'

4. Esdevé ו davant d'un mot començat amb ו; aleshores la ו perd la vocalització:

וְיֵרוּשָׁלַיִם 'Sió i Jerusalem'

וְנָעִים וְנָעִים 'nens i nenes'

79. Les *begadkefat* després de la conjunció ו. Les *begadkefat*

(ב-ג-ד-ז-ח-ט) inicials perden el *dagueix* quan porten soldada la conjunció ו o ו:

בְּ וְחֵטֶא 'jardí i casa'

קֹרֵא וְכוֹתֵב 'llegeixo i escric'

וְהֵטָא 'i de sobte'

80. Vocalització de la preposició ו.

1. Normalment es vocalitza amb *xevà*:

עַל־כֶּסֶף 'en un llibre'

2. Quan la paraula a què s'afegeix comença amb *xevà* aleshores es vocalitza אֶ :

עַל־מָקוֹמוֹת 'en uns llocs'

3. Quan la paraula a què s'afegeix comença amb ה', la ה' perd el *xevà*:

עַל־יְרוּשָׁלַיִם 'a Jerusalem'

4. Quan la paraula a què s'afegeix comença amb *hatef* la א pren la vocal del *hatef*:

עַל־אָרְנוֹת 'en uns armaris'

81. Vocalització de la preposició ם. Segueix les mateixes regles que hem exposat en el paràgraf anterior a propòsit de la א:

עַל־אִישׁ 'per a un home' עַל־מָקוֹמוֹת 'a uns llocs'

עַל־אֲנָשִׁים 'per a uns homes' עַל־בָּנִים 'per a uns nens'

82. El gènere dels òrgans del cos. Els òrgans que tenen dos membres són femenins:

יְדַיִם קטנות 'mans petites'

רַגְלַיִם גדולות 'peus o cames grans'

83. La posició del subjecte de la frase. És opcional, depèn de la part de l'oració que hom vulgui emfatitzar:

עַל־אִישׁ הֵבֵט רֹאשׁוֹ 'de sobte l'home veu...'

הֵבֵט רֹאשׁוֹ עַל־אִישׁ 'de sobte veu l'home...'

84. El verb (פֿעִל).

1. Els verbs que no perden cap consonant radical en la conjugació s'anomenen פֿעִלִּים 'regulars'.

2. Els verbs que tenen alguna radical que perd la vocalització en alguna forma de la conjugació s'anomenen פֿעִלִּים 'quiescents'.

3. Els verbs que perden alguna radical s'anomenen פֿעִלִּים 'defectius'.

El verb hebreu consta de diversos **models de conjugació** (פֿעִלִּים). Hi ha els models de conjugació següents:

	NOM		EXAMPLE
1.	עָלִיּוֹת	regulars	אָמַר 'acabar'
2.	אָכַל	I-àlef	אָכַל 'menjar'
3.	נָפַח	I-nun	נָפַח 'caure'
4.	שָׁנָה	I-iod	שָׁנָה 'seure'
			שָׁן 'dormir'
5.	וָאָרַח	II-vau	קָוַם 'aixecar-se'
6.	שָׁנָה	II-iod	שָׁן 'posar'
7.	אָלַח	III-àlef	קָרַא 'llegir'
8.	הָלַח	III-he	רָאָה 'veure'
9.	כָּפַח	geminats	חָמַם 'escalfar'

85. El passat (פָּעַל) dels verbs del model de conjugació regular (עָלִיּוֹת). Es forma afegint diversos sufixos a la rel:

'jo he escrit o jo vaig escriure'	פָּעַלְתִּי
'tu (m.) has escrit'	פָּעַלְתָּ
'tu (f.) has escrit'	פָּעַלְתְּ
'ell ha escrit'	פָּעַל
'ella ha escrit'	פָּעַלָה
'nosaltres hem escrit'	פָּעַלְנוּ
'vosaltres (m.) heu escrit'	פָּעַלְתֶּם
'vosaltres (f.) heu escrit'	פָּעַלְתֶּן
'ells o elles han escrit'	פָּעַלוּ

Observeu els canvis en la vocalització de les formes verbals que hem escrit en negreta, causats pel fet que la segona consonant de la rel és una gutural:

שָׁאַלְנוּ	'jo he preguntat'	שָׁאַלְתִּי
שָׁאַלְתֶּם		שָׁאַלְתָּ
שָׁאַלְתֶּן		שָׁאַלְתְּ
שָׁאַלוּ		שָׁאַל
		שָׁאַלָה

Observeu els canvis en la vocalització de les formes verbals que hem escrit en negreta, causats pel fet que la primera consonant de la rel és una gutural:

עָזַבְנִי	‘jo he abandonat’
עָזַבְתָּם	עָזַבְתָּ
עָזַבְתֶּן	עָזַבְתָּ
עָזַבְוּ	עָזַב
	עָזְבָה

86. El passat dels verbs que tenen una ם o una ן com a tercera radical. Observeu la vocalització de la segona persona femenina del singular:

שָׁלַחְנִי	‘jo he enviat’
שָׁלַחְתָּם	שָׁלַחְתָּ
שָׁלַחְתֶּן	שָׁלַחְתָּ
שָׁלַחוּ	שָׁלַח
	שָׁלַחָה

87. Omissió del pronom en el passat. El pronom sols és obligatori en les terceres persones del passat:

בִּצְרָקָה, בָּעֵצָה אֶת הַחֵמֶר ‘pel camí em vaig trobar el company’

88. La conjugació del passat dels verbs ם״ע, ן״ע i ן״ע és idèntica a la dels verbs regulars.

89. La negació del passat es fa amb la partícula ם״ע.
אֲנִי לֹא עָמַדְתִּי ‘no he estudiat’ o ‘no vaig estudiar’

90. Les expressions ן״ע i ן״ע. El verb ן״ע s’usa en el sentit de ‘ser just; tenir raó’, aplicat a persones. L’adjectiu ן״ע té el sentit de ‘correcte’ i s’aplica a coses:

אֲנִי לֹא נָאֵם ‘jo tinc raó’

זֹאת תְּשׁוּבָה נְכוּנָה ‘aquesta és una resposta correcta’

91. El passat dels verbs ן״ע i ן״ע. Aquests verbs perden la radical medial. Aquest és el paradigma del verb ן״ע ‘jutjar’:

דָּנוּ	דָּנִיתִי
דָּנֶתֶם	דָּנֶתְךָ
דָּנֶתְוּ	דָּנֶתְךָ
דָּנוּ	דָּן
	דָּנָה

El verb שָׁם 'posar' es conjuga així:

שָׁמְנוּ	שָׁמֵנוּ
שָׁמֶתֶם	שָׁמֶתְךָ
שָׁמֶתְוּ	שָׁמֶתְךָ
שָׁמוּ	שָׁם
	שָׁמָּה

Observeu que la tercera persona (m. i f.) és idèntica a la forma del present. El context determina si es tracta d'una o altra forma verbal. La forma femenina presenta una diferència d'accentuació: en el present l'accent cau en la darrera síl·laba mentre que en el passat l'accent cau en la penúltima síl·laba:

הִיא קָמָה מְקֻדָּם	'ella s'aixeca aviat'
אֶתְמוּל הִיא קָמָה מְקֻדָּם	'ahir ella s'aixecà aviat'

92. El passat del verb בָּוא 'venir, arribar' (del model de conjugació ע"ו):

בָּאוּ	בָּאתִי
בָּאתֶם	בָּאתְךָ
בָּאתְוּ	בָּאתְךָ
בָּאוּ	בָּא
	בָּאָה

93. Indicació de la direcció. La direcció vers un lloc definit es pot indicar per les preposicions ל o אֶל-ה- o bé afegint el sufix ה- al mot que indica el lloc vers on es dirigeix el subjecte:

אֲנִי הוֹלֵךְ הַבֵּיתָה	אֲנִי הוֹלֵךְ אֶל הַבֵּית 'jo vaig a casa'
אַתֶּם הוֹלְכִים הָעִירָה	אַתֶּם הוֹלְכִים לָעִיר 'vosaltres aneu a la ciutat'
אַתָּה הוֹלֵךְ שָׁמָּה	אַתָּה הוֹלֵךְ לָשָׁם 'tu vas allà'

94. Posició dels numerals אֶחָד 'un' (m.) i אַחַת 'una' (f.).

Aquests dos mots són tractats com a adjectius i van a continuació del nom que qualifiquen:

יֹם אֶחָד 'un dia' שָׁנָה אֶחָת 'un any'

95. El pronom relatiu אֲשֶׁר. Els relatius 'que, el qual, qui, què' s'expressen en hebreu amb אֲשֶׁר o amb la forma reduïda **שֶׁ** (en aquest darrer cas el mot següent porta *daqueix*):

שֶׁכַּחֲתִי אֶת הַסֵּפֹר אֲשֶׁר לִמְדִּנוּ

} 'he oblidat la història que vam estudiar'

הַבָּחוּר אֲשֶׁר אֲנִי אוֹהֶבֶת הוּא יָפֶה מְאֹד

} 'el jove que estimo és molt guapo'

96. El passat dels verbs ל"ה. Aquest és el paradigma del verb **מצא** 'trobar':

מְצָאֲנִי	מְצָאתִי
מְצָאתֶם	מְצָאתָ
מְצָאתָן	מְצָאתָ
מְצָאוּ	מְצָא
	מְצָאָה

La segona radical dels verbs estatius **ל"ה** porta com a vocal un *tseré* en lloc d'un *qàmets*: צִמְאַתִּי 'jo tenia set'.

Cal tenir present que la llengua col·loquial sol construir el passat d'aquests verbs amb el verb **היה** en passat i el present del verb estatiu de què es tracta:

הוּא הָיָה צָמֵא 'ell tenia set'

הִיא הָיְתָה צָמְאָה 'ella tenia set'

97. Passat dels verbs dels model de conjugació ל"ה. Cal notar que aquests verbs canvien la tercera radical **ה** per una **י** i que la vocal de la segona radical és un *híreq*, tret de les terceres persones del singular i del plural (en negreta en el paradigma). Aquest és el passat del verb **קנה** 'comprar':

קָנִיתִי	קָנִיתִי
קָנִיתָ	קָנִיתָ
קָנִיתָ	קָנִיתָ
קָנִיתָ	קָנִיתָ

קָנִינוּ
קָנִיתָם
קָנִיתָו
קָנוּ

98. El passat del verb הָיָה 'ser, estar' (model de conjugació ל"ה)
i del verb חָיָה 'viure':

הָיִיתִי	הָיִיתָ
הָיִיתָ	הָיִיתָ
הָיִיתָ	הָיִיתָ
הָיָה, הָיָה	הָיָה
הָיְתָה	הָיְתָה
הָיִינוּ	הָיִינוּ
הָיִיתָם	הָיִיתָם
הָיִיתָו	הָיִיתָו
הָיוּ	הָיוּ

99. El verb 'tenir'.

1. Per a expressar possessió en el present s'usen les frases: אֵין לִי i יֵשׁ לִי.

2. Per a expressar possessió en el passat s'usen les frases:

-הָיָה לִי (לֹא) quan l'objecte posseït és masculí singular

-הָיְתָה לִי (לֹא) quan l'objecte posseït és femení singular

-הָיוּ לִי (לֹא) quan l'objecte posseït és plural.

El pronom que acompanya la preposició indica el posseïdor:

הָיָה לִי סֵפֶר (לֹא) 'jo (no) tenia un llibre' [literalment: 'un llibre no era per a mi']

הָיְתָה לָךְ מַחְפָּצָה (לֹא) 'tu no tenies una llibreta'

הָיוּ לָהּ מַחְפָּצוֹת (לֹא) 'ella no tenia llibretes'

100. El passat repetitiu. Per a expressar una acció repetida en el passat (en català s'expressaria simplement amb el pretèrit imperfet d'indicatiu o amb l'ajuda del verb 'soler' en imperfet seguit de l'infinitiu del verb l'acció del qual s'expressa) en hebreu s'usa el verb הָיָה en passat amb el present del verb conjugat:

אֲנִי הָיִיתִי לוֹמֵד הָרַבָּה 'jo estudiava molt' o 'jo solia estudiar molt'

אַתָּה הָיִיתָ לוֹמֵד הָרַבָּה 'tu (m.) estudiaves molt'

אֲנַחְנוּ הָיִינוּ קוֹרְאִים הָרַבָּה 'nosaltres llegíem molt'

101. L'adjectiu i pronom possessiu של 'de'. Es flexiona de la manera següent:

של	'meu'
שלך	'teu (m.)'
שלך	'teu (f.)'
שלו	'seu'
שלך	'seva'
שלנו	'nostre'
שלכם/ן	'vostre'
שלם/ם	'd'ells/d'elles'

של quan és adjectiu segueix el nom que qualifica:

האם שלי 'la meva mare'

האב שלנו 'el nostre pare'

Tots els noms esdevenen definits quan van qualificats per l'adjectiu possessiu:

האחות שלי לומדת בתל אביב 'la meva germana estudia a Tel Aviv'

של es pot usar com a pronom:

שלך, באהבה 'teu, amb amor'

הספר הזה לא שלה 'aquest llibre no és d'ella'

102. L'article en funció de pronom relatiu. El relatiu אשר o ש- es pot usar amb tots els temps; però amb el present l'article ה- pot ser usar com a relatiu:

הכסא העומד שם שם שלו 'la cadira que és allà és d'ell'

האיש הקורא הרבה, יודע הרבה 'l'home que llegeix molt sap molt'

103. L'infinitiu. Es forma afegint a les lletres radicals del verb la preposició ל. L'esquema és el següent לְסַס (la lletra ס té el valor de qualsevol lletra hebrea).

L'infinitiu dels verbs regulars: לְגַמֵּר 'acabar'.

Si la darrera radical és ח o ע l'infinitiu és: לְשַׁמַּע 'escoltar'; לְשַׁלֵּחַ 'enviar'.

Si la primera radical és una de les guturals ה, ח o ע, l'infinitiu és: לְהַרְגֵּי 'assassinar' לְחַלֵּם 'somiar' לְעַבֵּד 'treballar'

L'infinitiu dels verbs לִאכֹל:פ' 'menjar'.

L'infinitiu dels verbs לִרְאוֹת : וְתֵּהּ. La darrera radical הֵ esdevé 'veure' de la rel רָאָה. Si la primera radical és una gutural, l'infinitiu es vocalitza de la manera següent: עֲשֵׂה 'fer' de la rel עָשָׂה.

El verb הָיָה fa l'infinitiu: לִהְיוֹת 'ser, estar'. El verb חָיָה fa l'infinitiu לִחְיוֹת 'viure'.

L'infinitiu dels verbs עָוֹץ és: לָקוּם 'aixecar-se' de la rel קָוַם.

L'infinitiu dels verbs עָוִיץ és: לָשִׁים 'posar' de la rel שָׁם.

L'infinitiu dels verbs פָּ"י és molt irregular. Cal parar atenció en els infinitius següents:

לָרֶדֶת	יָרַד	'baixar'	לָשֶׁבֶת	יָשַׁב	'seure'
לָדַעַת	יָדַע	'conèixer'	לָלַכְתָּ	הִלַּךְ, יָלַךְ	'anar'
לָלֶדֶת	יָלַד	'infantar'	לָצֵאת	יָצָא	'sortir'

104. Els verbs יָכוֹל 'poder' i צָרִיךְ 'necessitar, haver de'. Quan algun d'aquests verbs va seguit d'un altre verb, cal que el segon vagi en infinitiu:

אֲנִי צָרִיךְ לָלֶכֶת 'me n'haig d'anar'
 אֲנִי יָכוֹל לִקְרֹא אֲנִיגֵלִית 'jo puc llegir anglès'
 הֲאִם אֲנִי יָכוֹל לַעֲזֹר לָךְ? 'et puc ajudar?'

105. El demostratiu זֶ/זֹּה és una forma breu de זֶה/זֹּאת. Ambdues formes són intercanviables:

זֶה/זֹּאת וְזֶה/זֹּאת שְׂכָרָה 'aquesta és la Llei i aquest és el seu salari'

106. La flexió de אֵת. Aquesta partícula té dues flexions:

1. Quan té el sentit de 'amb': בּוֹא אֵתָנוּ 'vine amb nosaltres!'
2. Quan s'usa com a partícula d'objecte directe: פָּגַשְׁתִּי אוֹתוֹ 'vaig trobar-lo'.

אֵת = (עִם)

'amb'

אֵתִי 'amb mi'

אֵתְךָ 'amb tu (m.)'

אֵתְךָ 'amb tu (f.)'

אֵתּוֹ 'amb ell'

אֵתָהּ 'amb ella'

אֵתָנוּ 'amb nosaltres'

אֵתְכֶם/אֵתְכֶן 'amb vosaltres'

אֵתָם/אֵתָן 'amb ells/elles'

את

[partícula CD]

‘-me’ אותי

‘-te (m.)’ אותך

‘-te (f.)’ אותך

‘-lo’ אותו

‘-la’ אותה

‘-nos’ אותנו

‘-vos’ אתכם/אתן

‘-los/-les’ אותם/אותן

107. Els pronoms **אותו, אותה, אותם, אותן**. S’usen amb el sentit de ‘el mateix, la mateixa, etc.’.

אותו האיש	‘el mateix home’
אותה האשה	‘la mateixa dona’
אותם האנשים	‘els mateixos homes’
אותן הנשים	‘les mateixes dones’

108. El verb **הָיָה לְ- ‘esdevenir’**:

יוסף הָיָה לְאִישׁ עָשִׁיר	‘Josep va esdevenir un home ric’
סָרָה הָיְתָה לְאִשָּׁה עָשִׁירָה	‘Sara va esdevenir una dona rica’
הֵם הָיוּ לְאֲנָשִׁים עָשִׁירִים	‘ells van esdevenir homes rics’
הֵן הָיוּ לְנָשִׁים עָשִׁירוֹת	‘elles van esdevenir dones riques’

109. **זְמַן ‘temps’ (duració) i פְּעָמָּה ‘vegada’**:

לֹא רָאִיתִי אוֹתוֹ הַרְבֵּה זְמַן	‘no l’he vist fa molt de temps’
אֲנִי רָאִיתִי אוֹתוֹ הַרְבֵּה פְּעָמִים	‘l’he vist moltes vegades’

110. El verb **מוֹת ‘morir’**. És molt irregular en el present i en el passat. Infinitiu: **לָמוּת**. Present:

מָוֶת	מת
מָוֶתָה	מתה

Passat:

מִתְנוּ	מִתִּי
מִתְם	מִתְּ
מִתְּ	מִתְּ
מִתִּי	מִתְּ
	מִתְּה

111. El verb יָשַׁן 'dormir'. És un verb estatiu regular. Aquesta és la conjugació d'aquest verb en present i en passat. Infinitiu: לִישֹׁן

Present:

יֹשְׁנִים	יֹשֵׁן
יֹשְׁנוֹת	יֹשְׁנָה

Passat:

יִשְׁנֻ	יִשְׁנִיתִי
יִשְׁנִתְּם/ן	יִשְׁנִיתְּ
יִשְׁנִי	יִשְׁנִיתְּ
	יִשָּׁן
	יִשְׁנָה

112. שְׁ com a conjunció. A més de la funció de relatiu שְׁ té també la de conjunció 'que'. En aquest cas és intercanviable amb la conjunció כִּי:

{ רַחֵם רַחֵם רַחֵם } { רַחֵם רַחֵם רַחֵם } 'la Raquel va veure que Aqivà estava trist'

113. Una conjunció o un adverbí seguits de שְׁ.

Quan אַחֲרֵי 'després', לִפְנֵי 'abans', כְּמוֹ 'com', מַה 'què' o עַד 'fins' són usats com a conjuncions o adverbis han d'anar seguit de שְׁ-

הִלַּכְתִּי הִבַּתְּהָ אַחֲרֵי שֶׁעָמַדְתִּי אֶת הָעֶבֶדֶת 'vaig anar a casa després que vaig haver acabat el treball'

עָשִׂיתִי כְּמוֹ שֶׁרָצִיתִי לַעֲשׂוֹת 'he fet tal com desitjava fer'

אֲכַלְתִּי לֶפְנֵי שֶׁעָזַבְתִּי אֶת הַבַּיִת 'vaig menjar abans de deixar la casa'

הוּא זֹכֵר מַה שֶׁהוּא קוֹרָא 'ell recorda el que ell llegeix'

שֶׁהִיא בֹּחֶזֶר עַד שֶׁהוּא בָּא 'vaig seure a l'habitació fins que ell va venir'

אַחֲרֵי 'després', לִפְנֵי 'abans', כְּמוֹ 'com' i עַד 'fins' usats com a

preposicions i מה 'què' usat com a interrogatiu no van seguits de ש-:

הָלַכְתִּי הַבַּיְתָה אַחֲרֵי הָעֵבֹדָה 'vaig anar a casa després del treball'

הוּא יוֹדֵעַ עֵבְרִית כְּמוֹ יִשְׂרָאֵלִי 'ell sap hebreu com un israelià'

תַּלְמִיד צָבָא לַעֲבֹדָה לְפָנָי הַמּוֹרֶה 'en alumne arriba a classe abans del professor'

שָׁהֵיְתִי בַּחֲדָר עַד הָעָרָה 'vaig seure a l'habitació fins a la tarda'

114. שֶׁ- i מִפְּנֵי signifiquen 'perquè':

} הוּא בָּא לְעֵלֶּת מִפְּנֵי שֶׁרָצָה לְרַאוֹת אוֹתָהּ

} הוּא בָּא לְעֵלֶּת כִּי רָצָה לְרַאוֹת אוֹתָהּ 'ell va venir a casa perquè volia veure'm'

115. La preposició בְּשִׁבִּיל 'per a':

אָנִי קָנִיתִי זֹאת בְּשִׁבִּיל אִמָּא 'he comprat això per a la mare'

La flexió d'aquesta preposició és la següent:

בְּשִׁבִּילִי	בְּשִׁבִּילִי
בְּשִׁבִּילְךָ	בְּשִׁבִּילְךָ
בְּשִׁבִּילָהּ	בְּשִׁבִּילָהּ
בְּשִׁבִּילוֹ	בְּשִׁבִּילוֹ
בְּשִׁבִּילָהּ	בְּשִׁבִּילָהּ

116. El nom de Déu. Tradicionalment el nom inefable és substituït per la paraula הַשֵּׁם 'el Nom', que és abreviada ה'.

117. Valor numèric de les lletres de l'alfabet hebreu.

א	1	ו	6	כ	20	ע	70	ש	300
ב	2	ז	7	ל	30	פ	80	ת	400
ג	3	ח	8	מ	40	צ	90		
ד	4	ט	9	נ	50	ק	100		
ה	5	י	10	ס	60	ר	200		

En les obres rabíniques les pàgines i els capítols se solen indicar amb aquest sistema de numeració. Així תהלים סד, ה és Salm 64,5.

Per a calcular una data segons el calendari hebreu cal afegir 1240 a la xifra resultant del valor de les lletres que indiquen el número de l'any hebreu: י"א בְּאֵיָר תשס"ב : 11 de iar del 762 que equival al 23 d'abril del

2002. L'any תשס"ב: $400 + 300 + 60 + 2 = 762 + 1240 = 2002$.

118. El futur (עֲתִיד). El futur es forma afegint prefixos i sufixos a la rel. El paradigma del futur dels verbs regulars és el següent: לְכַתֵּב 'escriure'

'nosaltres escriurem'	נִכְתֹּב	'jo escriuré'	אֶכְתֹּב
'vosaltres escriureu'	תִּכְתְּבוּ	'tu (m.) escriuràs'	תִּכְתֹּב
'ells/elles escriuran'	יִכְתְּבוּ	'tu (f.) escriuràs'	תִּכְתְּבִי
		'ell escriurà'	יִכְתֹּב
		'ella escriurà'	תִּכְתֹּב

Els verbs que tenen com a radical medial א, ה, נ o ע; o que tenen com a radical final נ o ע, tenen un *pàtah* com a vocal de la radical medial.

Hi ha altres verbs que no tenen lletres guturals en la rel que també tenen aquesta vocalització.

Els verbs regulars que tenen com a vocal medial un *hólem* s'anomenen verbs אָפְעַל; els verbs que tenen com a vocal medial un *pàtah* s'anomenen verbs אֶפְעַל.

El paradigma del futur dels verbs אָפְעַל és el següent:

'enviar' לִשְׁלַח	'preguntar' לִשְׁאֹל	Infinitiu
אֶשְׁלַח	אֶשְׁאֹל	Futur
תִּשְׁלַח	תִּשְׁאֹל	
תִּשְׁלַחִי	תִּשְׁאֹלִי	
יִשְׁלַח	יִשְׁאֹל	
תִּשְׁלַח	תִּשְׁאֹל	
נִשְׁלַח	נִשְׁאֹל	
תִּשְׁלַחוּ	תִּשְׁאֹלוּ	
יִשְׁלַחוּ	יִשְׁאֹלוּ	

La majoria dels verbs intransitius pertanyen als verbs אָפְעַל: לִגְדֹּל 'créixer': תִּגְדֹּל, אֶגְדֹּל, ...

La major part dels verbs transitius pertanyen als verbs אֶפְעַל. Amb tot hi ha algunes excepcions:

תִּלְבֹּשׁ, אֶלְבֹּשׁ 'vestir': לִלְבֹּשׁ, ...

תִּלְמַד, אֶלְמַד 'estudiar': לִלְמַד, ...

119. Sentits del futur. El futur hebreu expressa una acció inacabada que en català es pot expressar de maneres diverses:

1. En futur d'indicatiu:

אֲנִי אֶכְתּוֹב אֶת הַחֲבֵרָה מָחָר 'jo acabaré la redacció demà'

2. En subjuntiu:

אֲנִי רוֹצֶה שְׁתִּכְתְּבוּ חֲבֵרָה 'jo desitjo que escrigueu una redacció'

3. Expressió d'un desig:

יִזְכֹּר ה' אֶת כָּל הַטוֹב שָׁעֲשִׂיתָ לִּי 'que el Senyor recordi tot el bé que m'has fet'

4. Una exhortació o un manament en primera persona del singular o del plural:

נֵלְמַד יַחְדָּם! 'anem a estudiar junts!'

120. El futur dels verbs regulars que tenen una ה, ח o ל una com a primera radical. לַעֲזֹב 'abandonar'

נֵעֲזֹב	אֶעֱזֹב
תֵּעֲזֹבוּ	תִּעֲזֹב
יֵעֲזֹבוּ	תִּעֲזֹבִי
	יֵעֲזֹב
	תִּעֲזֹב

121. Conjugació del futur dels verbs לָמַצַּא . ל"א 'trobar'

נִמְצָא	אֶמְצָא
תִּמְצָאוּ	תִּמְצָא
יִמְצָאוּ	תִּמְצָאִי
	יִמְצָא
	תִּמְצָא

122. El verb לִשְׁכַּב 'jeure'. La segona radical dels infinitius normalment es vocalitza amb un *hólem* mentre que en aquest verb es vocalitza amb un *pàtah*. Atès que és un verb intransitiu el futur és: אֶשְׁכַּב, תִּשְׁכַּב...

123. El subjecte impersonal. Normalment l'hebreu no necessita expressar un subjecte impersonal amb un element gramatical explícit:

הָיָה יוֹם סוּף 'era un dia de tardor'

קָשָׁה לִרְדֹּת לַיָּם 'és difícil baixar al mar'

La llengua col·loquial sol usar el demostratiu **זֶה** per a indicar aquest subjecte impersonal:

זֶה הָיָה יוֹם סָתָו 'era un dia de tardor'
זֶה קָשֶׁה לְרִצֵּת לָם 'és difícil baixar al mar'

124. Els verbs נ"נ. En passat i en present són conjugats com els regulars, però en futur la נ inicial s'elideix i es col·loca un *dagueix* en la segona radical. No obstant això, si la segona radical és una gutural (א,ה,ח,ע) la nun no s'elideix.

לְנִהֵג 'conduir'	לָפַל [נ.פ.ל] 'caure'
אָנַח	אָפַל
תִּנְחַח	תִּפַּל
תִּנְחִי	תִּפְּלִי
יִנְחַח	יִפַּל
תִּנְחַח	תִּפַּל
נִנְחַח	נָפַל
תִּנְחִי	תִּפְּלוּ
יִנְחִי	יִפְּלוּ

Cal recordar que els verbs que tenen una gutural com a segona radical o una נ o bé una ע com a tercera radical, en el futur segueixen el model dels verbs **אָפַעַל**:

לְנִטַּע 'plantar'

נִטַּע	אָפַעַע
תִּטַּעוּ	תִּפְּעִיעוּ
יִטַּעוּ	יִפְּעִיעוּ
	תִּפְּעִיעוּ

125. El futur dels verbs ע"י i ע"ו.

לָשִׂים 'posar'	לָדוֹן 'jutjar'
אָשִׂים	אָדוֹן

תָּשִׁים	תָּדוֹן
תְּשִׁימִי	תְּדוּנִי
יְשִׁים	יְדוֹן
תְּשִׁים	תְּדוֹן
נְשִׁים	נְדוֹן
תְּשִׁימוּ	תְּדוּנוּ
יְשִׁימוּ	יְדוּנוּ

126. El verb בוא 'venir, arribar'. És un verb molt irregular: simultàniament és ע"ו i ל"א. Infinitiu: לבוא.

Present:

בָּאִים	בָּא
בָּאוֹת	בָּאָה

Passat:

בָּאנוּ	בָּאתִי
בָּאתֶם	בָּאתְּ
בָּאתֶן	בָּאתְּ
בָּאוּ	בָּא
	בָּאָה

Futur:

יָבוֹא	אָבוֹא
תָּבוֹאוּ	תָּבוֹא
יָבוֹאוּ	תָּבוֹאִי
	יָבוֹא
	תָּבוֹא

127. El futur dels verbs ל"ה. El verb להיות 'ser, estar' és conjugat com un ל"ה regular.

לְהִיוֹת 'ser, estar'	Infinitiu לְקַנּוֹת 'comprar'
אֶהְיֶה	אֶקְנֶה
תִּהְיֶה	תִּקְנֶה
תִּהְיֶי	תִּקְנִי
יִהְיֶה	יִקְנֶה

תִּהְיֶה	תִּקְנֶה
נִהְיֶה	נִקְנֶה
תִּהְיוּ	תִּקְנוּ
יִהְיוּ	יִקְנוּ

El verb לחיות 'viure' en el futur es conjuga com להיות.

128. La conjugació del futur dels verbs ל"ה amb una ל com a primera radical. לעשות 'fer'

נַעֲשֶׂה	אֶעֱשֶׂה
תַּעֲשֶׂה	תַּעֲשֶׂה
יַעֲשֶׂה	יַעֲשֶׂה
	יַעֲשֶׂה

129. Expressió de la possessió en el futur. S'empren les frases següents depenent del gènere i nombre de l'objecte posseït: (לֹא) יִהְיֶה לִי (m.sing.), (לֹא) תִהְיֶה לִי (f.sing.), (לֹא) יִהְיוּ לִי (m.i f. pl.):

(לֹא) יִהְיֶה לִי סֵפֶר 'jo (no) tindrè un llibre' [literalment: (no) hi haurà per a mi un llibre]

(לֹא) תִהְיֶה לִי מַחְבֵּרֶת 'jo (no) tindrè una llibreta'

(לֹא) יִהְיוּ לִי סִפָּרִים 'jo (no) tindrè llibres'

130. L'expressió 'cadascun/a de...':

כָּל נָבִיא וְנָבִיא 'cadascun dels profetes'

כָּל מִשְׁפָּט וְאִשְׁפָּט 'cadascuna de les sentències'

131. Els verbs פ"י. En el present i el passat es conjuguen com els verbs regulars. En el futur poden ser **quiescents**: els que mantenen la פ en l'infinitiu i en el futur però sense vocalitzar (i es conjuguen segons el model dels verbs אָפַעַל); i **defectius**: els que elideixen la פ en el futur i l'infinitiu.

לִסֵּד 'fundar, fonamentar' לָלֶדֶת 'infantar' Infinitiu

אִסַּד	אֵלֵד
תִּסַּד	[תֵּלֵד]
תִּסְדִּי	תֵּלְדִי
יִסַּד	[יֵלֵד]
תִּסַּד	תֵּלֵד
נִסַּד	נֵלֵד
תִּסְדּוּ	תֵּלְדוּ
יִסְדּוּ	יֵלְדוּ

Els verbs לָשֶׁבֶת 'seure', לָצֵאת 'sortir', לָרַדַּת 'baixar' i לָלֶכֶת 'anar' es conjuguen de manera semblant.

El verb לָדַעַת 'conèixer, saber' en futur:

יֵדַע	אֵדַע
תֵּדַעוּ	תֵּדַע
יֵדַעוּ	תֵּדַעִי
	יֵדַע
	תֵּדַע

132. El nom עוֹלָם. Té dos significats: 1. eternitat. 2. món.

לְעוֹלָם significa 'sempre', i amb la negació לֹא 'mai':

אֲנִי אֶזְכֹּר זֶאת לְעוֹלָם 'jo recordaré això per sempre'

לֹא אֶשְׁכַּח זֶאת לְעוֹלָם }

לֹא אֶשְׁכַּח זֶאת לְעוֹלָם } 'mai no m'oblidaré d'això'

'Mai' en el passat s'expressa amb מְעוֹלָם amb la negació לֹא:

לֹא שָׁמַעְתִּי זֶאת מְעוֹלָם }

לֹא שָׁמַעְתִּי זֶאת מְעוֹלָם } 'mai no he sentit això'

133. מַה i כַּמָּה poden tenir valor exclamatiu:

מַה טוֹב הָאִישׁ הַזֶּה! (כַּמָּה) 'que n'és de bo, aquest home!'

מַה רַב הַכֹּחַ שֶׁלּוֹ! (כַּמָּה) 'que n'és de gran, la seva força!'

134. El verb לָקַח 'agafar'. És regular en el present i en el passat, mentre que és irregular en l'infinitiu i en el futur. L'infinitiu és לָקַחַת i el futur és conjugat com un verb פָּנַח, que perd la primera radical:

אָקח	נָקַח
תִּקַּח	תִּקְחוּ
תִּקְחִי	תִּקְחוּ
תִּקַּח	תִּקְחוּ

135. El verb נתן 'donar'. Sols el present és regular. Es conjuga de la manera següent:

	לָתֵת Infinitiu
	Present
נֹתֵן	נֹתֵן
נֹתֶנָּה	נֹתֶנָּה
	Passat
נָתַן	נָתַתִּי
נָתַתָּם	נָתַתָּם
נָתַתְּ	נָתַתְּ
נָתַתְּ	נָתַתְּ
נָתַתְּ	נָתַתְּ
	Futur
יִתֵּן	יִתֵּן
יִתְּנֶנּוּ	יִתְּנֶנּוּ
יִתְּנֶנּוּ	יִתְּנֶנּוּ
	יִתְּנֶנּוּ
	יִתְּנֶנּוּ

136. El nom אֶרֶץ 'terra, país' quan és usat en sentit absolut designa la 'terra d'Israel', és a dir, Israel. Quan porta un article o una preposició es vocalitza אֶרֶץ, הָאֶרֶץ, בְּאֶרֶץ, לְאֶרֶץ.

} הַיְּמֵי הַשְּׂמֵרָה שְׁמֵרָה

} הַיְּמֵי הַשְּׂמֵרָה שְׁמֵרָה 'vaig estar a Israel l'any passat'

137. L'imperatiu (צִוִּי). L'imperatiu deriva del futur. Es forma llevant els prefixos de les segones persones:

IMPERATIU	FUTUR	
גִּמְרֵה 'acaba!'	תִּגְמַר	אתה
גִּמְרִי 'acaba!'	תִּגְמְרִי	את

אתם/אתן תגמתי גמרו 'acabeu!'

Cal observar que el femení singular i el plural canvia el *xevè* inicial per un *híreq*, perquè no hi poden haver dos *xevès* seguits a principi de paraula.

Cal parar atenció a la vocalització dels verbs regulars que tenen la primera o la segona radicals guturals:

עזב 'deixa!, abandona!'	שאל 'pregunta!'
עזבי	שאל
עזבו	שאלו

L'imperatiu dels פ"י quiescents (לישן 'dormir') i defectius:

ישן 'dorm!'	שב 'seu!'	דע 'sàpigues!'
ישני	שבי	דעי
ישנו	שבו	דעו

L'imperatiu dels ע"י i ע"ו:

דון 'jutja!'	שים 'posa!'
דוני	שימי
דונו	שימו

L'imperatiu dels ל"ה:

קנה 'compra!'	עשה 'fes!'
קני	עשי
קנו	עשו

L'imperatiu dels פ"נ:

טע 'planta!'	נפל 'cau!'
טעי	נפלי
טעו	נפלו

Cal notar que la primera radical נ reapareix en l'imperatiu, tret dels verbs que tenen com a darrera radical una ח o una ע.

L'imperatiu dels verbs לקחת 'agafar' i לתת 'donar':

קח 'agafa!'	תן 'dóna!'
קחי	תני
קחו	תנו

138. L'imperatiu negatiu. Es forma amb el futur acompanyat de la partícula אל:

דָּוִד, אַל תִּכְתֵּב אֶת הַכָּתוּב!	'David, no escriguis la carta!'
רוּת, אַל תִּשְׁכַּח אֹתִי!	'Rut, no t'oblidis de mi!'

139. El futur amb valor d'imperatiu. En llengua col·loquial és molt usat el futur amb valor d'imperatiu:

תִּלְמִידִים, תִּלְמְדוּ אֶת הַשֵּׁר צֵל פֶּה! 'alumnes, estudieu el poema de memòria!'

140. L'infinitiu amb valor d'imperatiu. En ordres curtes, l'imperatiu és usat tot sovint en lloc de l'imperatiu:

לִשְׁעָתָא 'seieu!'

La negació d'aquesta forma es fa amb la partícula לֹא:

לֹא לִשְׁעָתָא 'no segueu!'

L'infinitiu usat com a imperatiu val per a tots els gèneres i nombres.

141. L'imperatiu precedit per בְּבִקְשָׁה 'si us plau'. Quan una ordre és precedida per aquesta partícula es pot expressar en infinitiu o en imperatiu:

בְּבִקְשָׁה, פְּתוּ אֶת הַסְּפָרִים 'si us plau, obriu els llibres'

בְּבִקְשָׁה לִפְתּוֹחַ אֶת הַסְּפָרִים 'si us plau, obriu els llibres'

142. Manaments negatius en la Bíblia. En les prohibicions permanents s'usa לֹא en lloc de אַל:

לֹא תִגְנֹב 'no robaràs!'

143. L'expressió הָלַךְ ל- 'anar-se'n':

הוּא הָלַךְ. 'ell se'n va anar'

הִיא הָלַכְתָּ. 'ella se'n va anar'

לֵךְ. 'vés-te'n'

לֵךְ. 'vés-te'n'

לֵכוּ. 'aneu-vos-en'

144. Els noms d'acció verbal. Els substantius hebreus es classifiquen en diversos esquemes nominals anomenats מְשָׁקְלִים. Els noms que expressen una acció que deriva d'un verb dels models de conjugació regulars, פֿ, פֿ"י i פֿ"נ segueixen l'esquema següent: סְפִיחָה i quan la

primera consonant radical és una gutural l'esquema aleshores és **סְסִיָּה**:

ARREL VERBAL

NOM D'ACCIÓ VERBAL

כתב	כְּתִיבָה	'escriptura'
עמד	עֲמִידָה	'estar dempeus'
ירד	יְרִידָה	'baixada'
נפל	נִפְלָה	'caiguda'
קרא	קְרִיאָה	'lectura'

Per als verbs ל"ה l'esquema és: **סְסִיָּה**; i quan la primera consonant és gutural: **סְסִיָּה**

ראה	רְאִיָּה	'visió'
עלה	עֲלִיָּה	'pujada'

Cal observar que la tercera radical (ה) esdevé י.

Per als verbs ע"י i ע"ו l'esquema és: **סִיָּה**

קום	קִימָה	'aixecament'
שיר	שִׁירָה	'cantada'

145. La flexió del nom singular. La possessió es pot indicar per mitjà dels adjectius possessius שְׁלִי, שְׁלָךְ... que acompanyen el nom o bé per mitjà de la flexió del nom a través dels sufixos pronominals, que queden soldats a la forma del nom. Així podem dir: הַדּוֹד שְׁלִי 'el meu oncle' o bé דּוֹדִי, que és la forma flexionada del mot דּוֹד 'oncle' amb el sufix de primera persona del singular.

1. Els noms monosíl·labs que tenen una vocal llarga (סִים, סוֹם, סוֹם) (per exemple דּוֹד 'oncle', בּוֹל 'segell', לוֹחַ 'pissarra', בֵּיס 'butxaca') no experimenten canvis vocàlics al llarg de la flexió:

הַדּוֹד שְׁלֵנוּ דּוֹדֵנוּ 'el nostre o. (m.)'	הַדּוֹד שְׁלִי דּוֹדִי 'el meu oncle'
הַדּוֹד שְׁלָכֶם דּוֹדְכֶם 'el vos.o. (m.)'	הַדּוֹד שְׁלָךְ דּוֹדְךָ 'el teu o. (m.)'
הַדּוֹד שְׁלָכֶן דּוֹדְכֶן 'el vos. o. (f.)'	הַדּוֹד שְׁלָךְ דּוֹדְךָ 'el teu o. (f.)'
הַדּוֹד שְׁלָהֶם דּוֹדָם 'el seu o. (m.)'	הַדּוֹד שְׁלוֹ דּוֹדוֹ 'el seu o. (m.)'
הַדּוֹד שְׁלָהֶן דּוֹדָהּ 'el seu o. (f.)'	הַדּוֹד שְׁלָהּ דּוֹדָהּ 'el seu o. (f.)'

L'adverbi עוֹד 'encara' es flexiona de manera anàloga:

הֲכָאס אַתָּה עוֹד? 'tu encara ets aquí?'

2. En la flexió dels noms de dues síl·labes singulars femenins que acaben en ה־ i que tenen la primera síl·laba vocalitzada amb una vocal llarga (סִים, סוֹם, סוֹם), la ה־ final esdevé ת:

הדודה שלי	הדודה שלנו	הדודה שלי	הדודה שלנו
הדודה שלך	הדודה שלכם	הדודה שלך	הדודה שלכם
הדודה שלך	הדודה שלכן	הדודה שלך	הדודה שלכן
הדודה שלו	הדודה שלהם	הדודה שלו	הדודה שלהם
הדודה שלה	הדודה שלהן	הדודה שלה	הדודה שלהן

3. En la flexió dels noms masculins que acaben en הָ, aquesta consonant s'elideix; מורה 'mestre':

מורי	מורי
מורך	מורך
מורך	מורך
מורו	מורו
מורה	מורה

146. El *mapiq*. És el punt que porta la he de la tercera persona femenina i significa que la terminació הָ és el pronom possessiu i no la terminació femenina del nom:

היא 'una tia'	היא 'l'oncle d'ella'
היא 'una mestra'	היא 'el mestre d'ella'

147. El caràcter definit del noms flexionats. Quan un nom es troba flexionat és al mateix temps definit i per això no necessita l'article. Per aquesta raó el noms flexionats necessiten la partícula אֵת quan fan la funció de complement directe d'un verb:

אני רואה את דוד שלי	
אני רואה את דודי	'jo veig el meu oncle'

148. Les preposicions afegides a un nom flexionat. Pel fet que els noms flexionats ja són definits sense necessitat de portar l'article, totes les preposicions que s'afegeixen a un nom flexionat mantenen la seva pròpia vocalització:

בשק שלי	בשק 'en la meva bossa'
לשק שלי	לשק 'per a la meva bossa'

149. L'adjectiu que acompanya un nom flexionat. En aquest cas l'adjectiu ha de portar l'article determinat i no pot anar flexionat:

דודי הטוב שלי	דודי הטוב	'el meu bon oncle'
---------------	-----------	--------------------

הַצֹּדֶה הַיְקָרָה הַשֵּׁלִי 'la meva estimada tia' צֹדֶת הַיְקָרָה

150. La flexió dels noms singulars de dues síl·labes.

1. Els noms de dues síl·labes la primera de les quals va vocalitzada amb un *pàtah* o un *híreq* i la segona porta una vocal llarga no experimenten cap canvi vocàlic quan són flexionats. Per exemple: חֲלוֹן 'finestra', תְּפוח 'poma', סֶכֶן 'ganivet', שְׁעוֹר 'llicó', צֶפֶר 'ocell'.

חֲלוֹנִי	חֲלוֹנִי
חֲלוֹנְכֶם/ן	חֲלוֹנְךָ
חֲלוֹנָם/ן	חֲלוֹנְךָ
	חֲלוֹנוֹ
	חֲלוֹנָה

2. Els noms de dues síl·labes la primera de les quals va vocalitzada amb un *qàmets* i la segona porta una vocal llarga, quan són flexionats, la primera vocal es convertex en *xevè* i la segona no experimenta cap canvi. Si la primera consonant és una gutural, el *qàmets* es converteix en un *hatef pàtah*.

Per exemple: יָדִיד 'amic', אֶהוּב 'estimat', שְׁלוֹם 'pau', אֲדוֹן 'senyor'

אֲדוֹנִי 'el meu senyor'	שְׁלוֹמִי 'la meva pau'
אֲדוֹנְךָ	שְׁלוֹמְךָ
אֲדוֹנְךָ	שְׁלוֹמְךָ
אֲדוֹנוֹ	שְׁלוֹמוֹ
אֲדוֹנָה	שְׁלוֹמָה
אֲדוֹנֵינוּ	שְׁלוֹמֵנוּ
אֲדוֹנְכֶם/ן	שְׁלוֹמְכֶם/ן
אֲדוֹנָם/ן	שְׁלוֹמָם/ן

151. La flexió de נֶגֶד 'davant, contra'.

נֶגְדִּי	נֶגְדִּי
נֶגְדְּכֶם/ן	נֶגְדְּךָ
נֶגְדְּכֶם/ן	נֶגְדְּךָ
	נֶגְדּוֹ
	נֶגְדָה

152. L'expressió de salutació מַה שְׁלוֹמְךָ? 'com estàs?' La

resposta podria ser:

טוב 'estic bé'

טובים 'estan bé'

טוב לא כֹּלֵךְ 'ell no està massa bé'

153. Usos idiomàtics de la preposició בְּ .

אֲנִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ 'jo camino pel camí'

הוּא יָבֹא שָׁבָט 'ell vindrà dissabte'

אֲנִימָּנוּ לֹא עוֹמְדִים בְּיָמֵי חַגִּים 'nosaltres no treballem els dies de festa'

154. El tema verbal (פִּעֵל (בִּנְיָן) *piel*). Originàriament el tema verbal *piel* convertia en «intensiu» el significat de la rel verbal. Aquest matís, però, sols l'han conservat alguns verbs:

לִמַּד 'estudiar' לִמַּד 'ensenyar'

El *piel* dels verbs estatus els dona un significat causatiu:

גִּדַּל 'créixer' גִּדַּל 'fer créixer'

El *piel* és també el tema verbal que s'usa per a formar verbs derivats de noms:

גִּשֵּׁר 'pont' גִּשֵּׁר 'fer un pont'

155. La conjugació dels verbs regulars en el tema verbal *piel* la trobareu en la pàgina 144 (Paradigmes). Observeu que l'esquema de l'infinitiu és לִסְסֵס .

156. La conjugació dels verbs regulars en *piel* que tenen una נ o un ר com a consonant medial la trobareu en la pàgina 145 (Paradigmes). Observeu els canvis de vocalització: *qàmets* en lloc de *pàtah* en el present i *tseré* en lloc de *híreq* en el passat.

Els verbs que tenen una ה, נ o ל com a radical medial es conjuguen com els verbs regulars. Per exemple: לִמְהֵר 'apressar-se'.

157. La conjugació dels verbs ל"ה en el tema verbal *piel* la trobareu en la pàgina 145 (Paradigmes). Observeu que la tercera radical ה experimenta els mateixos canvis que en el tema verbal *qal*.

158. El nom d'acció verbal dels verbs regulars del tema verbal *piel* segueix l'esquema següent: סִסּוּס

לְדַבֵּר 'parlar' דִּבֹּר 'parla'
לְלַמֵּד 'ensenyar' לְמוּד 'ensenyament'

Si la radical medial és א o ר l'esquema dels noms d'acció verbal és:

סִסוּס

לְתַאֵר 'descriure' תִּיאוֹר 'descripció'

En els verbs ל"ה l'esquema és: **סִסוּי**

לְשַׁנּוֹת 'canviar' שִׁנּוּי 'canvi'

159. El verb 'ploure'. S'expressa amb el verb לָרַדַּת 'baixar' i el nom גֶּשֶׁם 'pluja' com a subjecte:

יָרַד גֶּשֶׁם 'plou'

יָרַד גֶּשֶׁם 'plovía; ha plogut'

יָרַד גֶּשֶׁם 'plourà'

160. Ús i flexió de עִצְמוֹ. És un mot de sentits diversos, però quan es flexiona significa 'jo mateix; tu mateix; ell mateix, etc.'

עִצְמִי	עִצְמוֹ
עִצְמְךָ	עִצְמוֹ
עִצְמָנוּ	עִצְמוֹ
עִצְמְכֶם	עִצְמוֹ
עִצְמָם	עִצְמוֹ

הוא אוֹהֵב אֶת עִצְמוֹ 'ell s'estima a ell mateix'

אני כּוֹזֵם עַל עִצְמִי 'jo estic enfadat amb mi mateix'

עִצְמוֹ es pot usar amb les preposicions לְ i בְּ:

עָשִׂיתִי זֶאת בְּעִצְמִי 'he fet això jo mateix'

אֶמְדַּבֵּר לְךָ עִצְמִי 'em vaig dir'

161. El pronom זֶאת. L'hebreu literari usa el pronom femení זֶאת per a referir-se a un antecedent general o indefinit. La llengua moderna en aquesta funció sovint empra el pronom masculí זֶה:

אני יוֹדֵעַ זֶאת 'jo conec això'

זֶאת אומֶרֶת 'és a dir'

162. L'estat constructe (סְמִיכוּת). El complement del nom, que en català se sol expressar per la preposició 'de' seguida d'un nom o d'un sintagma nominal, en hebreu es pot expressar de dues maneres:

1. Amb שֶׁל:

קוֹל שֶׁל אִישׁ 'una veu d'home'

לֵב שֶׁל זָהָב 'un cor d'or'

2. Juxtaposant els dos noms en una relació de dependència anomenada סְמִיכוּת. En aquest cas la paraula שֶׁל és omesa:

קוֹל אִישׁ 'una veu d'home'

לֵב זָהָב 'un cor d'or'

Si els dos noms són definits, en l'estat constructe, el primer nom perd l'article definit:

קוֹל הָאִישׁ = הַקוֹל שֶׁל הָאִישׁ 'la veu de l'home'

Atès que el primer nom és definit sense que hagi de portar l'article, totes les preposicions que aquest nom pugui portar mantenen la vocalització regular que els correspon:

בְּסוֹף הַחֵטָא = בְּסוֹף שֶׁל הַחֵטָא 'a la fi de la història'

163. Canvis vocàlics en l'estat constructe. Les regles són molt complexes. Les que indiquem tot seguit són les més importants:

1. Noms en singular que resten invariables en l'estat constructe:

1.1. Noms monosíl·labs amb vocals llargues (סִימָה, סוּמָה, סוּמָה):

הַשִּׁיר שֶׁל הַצִּיפור = הַשִּׁיר שֶׁל הַצִּיפור 'el cant de l'ocell'

הַקוֹל שֶׁל הַנָּבִיא = קוֹל הַנָּבִיא 'la veu del profeta'

הַבּוֹלָם שֶׁל הַדָּבָר = הַבּוֹלָם שֶׁל הַדָּבָר 'el segell de correus'

1.2. Els noms segolats —els nom de dues síl·labes la segona de les quals és vocalitzada amb un *segol*— en singular:

הַמֶּלֶךְ שֶׁל הָעוֹלָם = הַמֶּלֶךְ שֶׁל הָעוֹלָם 'el rei del món'

הַסֵּפֶר שֶׁל הַלֵּי = הַסֵּפֶר שֶׁל הַלֵּי 'el llibre de la Llei'

El nom חֲצֵר 'habitació' és una excepció:

הַחֲצֵר שֶׁל הַנְּעָרִים = הַחֲצֵר שֶׁל הַנְּעָרִים 'l'habitació dels nens'

1.3. Els noms de dues síl·labes la primera de les quals és vocalitzada amb un *pàtah* o amb un *híreq* i la segona amb una vocal llarga:

הַלִּיץ שֶׁל הַתּוֹלָמִיד = הַלִּיץ שֶׁל הַתּוֹלָמִיד 'la lliçó de l'alumne'

הַחֲלוֹן שֶׁל הַחֲצֵר = הַחֲלוֹן שֶׁל הַחֲצֵר 'la finestra de l'habitació'

1.4. Els noms monosíl·labs vocalitzats amb un *pàtah*:

עַם יִשְׂרָאֵל = עַם יִשְׂרָאֵל 'el poble d'Israel'

2. Tots els noms singulars de dues síl·labes la primera de les quals és vocalitzada amb un *qàmets* i la segona amb una vocal llarga, canvien en l'estat constructe el *qàmets* per ún *xevà*:

שְׁלוֹם הָאִישׁ = שְׁלוֹם הָאִישׁ 'la pau de l'home'

נְבִיא אֱמֶת = נְבִיא אֱמֶת 'el profeta de veritat'

3. Els noms femenins singulars en l'estat constructe:

3.1. La terminació ה־ esdevé ת־ :

אֵלֶּה הֵיאָה = אֵלֶּה הֵיאָה 'la tia del nen'

3.2. La ת־ dels noms femenins no canvia:

בֵּית הַבַּיִת = בֵּית הַבַּיִת 'la porta de la casa'

4. Els noms plurals en l'estat constructe:

4.1. Els noms acabats en יִם i en יִם prenien la terminació יִם:

תַּלְמִידֵי הַבַּיִת = תַּלְמִידֵי הַבַּיִת 'els alumnes de la classe'

4.2. La terminació וֹת resta invariable:

קִירוֹת הַחֹדֶר = קִירוֹת הַחֹדֶר 'les parets de l'habitació'

5. Canvis vocàlics en els noms en plural. Els noms que tenen l'estructura

סְסָסִים com ara: יְלָדִים o סְפָרִים esdevenen en l'estat constructe

סְסָסִי: יְלָדִי, הַבַּיִת 'els nens de la classe'

o bé סְסָסִי: סְפָרִי, הַיָּלֶד 'els llibres del nen'

No hi ha cap regla que determini quina ha de ser la primera vocal del mot.

164. La flexió dels noms duals i plurals. Segueix el paradigma següent:

		‘els meus oncles’ Masculí plural	
דוֹדֵינוּ	הַדּוֹדִים שְׁלָנוּ	דּוֹדִי	הַדּוֹדִים שְׁלִי
דּוֹדֵיכֶם	הַדּוֹדִים שְׁלָכֶם	דּוֹדֶיךָ	הַדּוֹדִים שְׁלָךְ
דּוֹדֵיכֶן	הַדּוֹדִים שְׁלָכֶן	דּוֹדֶיךָ	הַדּוֹדִים שְׁלָךְ
דּוֹדֵיהֶם	הַדּוֹדִים שְׁלָהֶם	דּוֹדָיו	הַדּוֹדִים שְׁלוֹ
דּוֹדֵיהֶן	הַדּוֹדִים שְׁלָהֶן	דּוֹדֶיהָ	הַדּוֹדִים שְׁלָהּ

‘les meves ties’ **Femení plural**

הַדּוֹדוֹת שְׁלִי	דּוֹדוֹתִי
הַדּוֹדוֹת שְׁלָךְ	דּוֹדוֹתֶיךָ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהּ	דּוֹדוֹתֶיהָ
הַדּוֹדוֹת שְׁלוֹ	דּוֹדוֹתֵינוּ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהּ	דּוֹדוֹתֶיהָ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָנוּ	דּוֹדוֹתֵינוּ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָכֶם	דּוֹדוֹתֵיכֶם
הַדּוֹדוֹת שְׁלָכֶן	דּוֹדוֹתֵיכֶן
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהֶם	דּוֹדוֹתֵיהֶם
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהֶן	דּוֹדוֹתֵיהֶן

165. La flexió de les preposicions **אֶל** ‘a, vers’, **עַל** ‘sobre’, **לְפָנַי** ‘abans’, **אַחֲרַי** ‘després’, la trobareu en les pàgines 155-157 (Paradigmes).

166. La preposició **עַל** seguida d’infinitiu. És una forma idiomàtica d’expressar l’obligació:

אֲפָסֶה לְפָנַי **אֶל** **אֲפָסֶה** **לְפָנַי** ‘haig d’anar-hi’

אֲפָסֶה לְפָנַי **אֶל** **אֲפָסֶה** **לְפָנַי** ‘has de fer-ho’

En passat s’intercala el verb **הָיָה** entre l’infinitiu i **עַל**:

אֲפָסֶה לְפָנַי **הָיָה** **אֶל** **אֲפָסֶה** **לְפָנַי** ‘vaig haver d’anar-hi’

אֲפָסֶה לְפָנַי **הָיָה** **אֶל** **אֲפָסֶה** **לְפָנַי** ‘vas haver de fer-ho’

En futur s’intercala el verb **יְהִי** entre l’infinitiu i **עַל**:

אֲפָסֶה לְפָנַי **יְהִי** **אֶל** **אֲפָסֶה** **לְפָנַי** ‘hauré d’anar-hi’

אֲפָסֶה לְפָנַי **יְהִי** **אֶל** **אֲפָסֶה** **לְפָנַי** ‘hauràs de fer-ho’

167. El comparatiu. S’expressa amb la paraula **כְּמוֹ** ‘com’:

הוּא מְדַבֵּר כְּמוֹ יִשְׂרָאֵלִי ‘ell parla com un israelià’

הוּא חֲזָק כְּמוֹ שָׁמֶשׁ ‘és fort com Samsó’

כְּמוֹ es pot flexionar. Trobareu la flexió completa en la pàgina 156 (Paradigmes).

הוּא חֲזָק כְּמוֹנִי ‘ell és tan fort com jo’

אֲנִי חָכָם כְּאֹהֶוּ 'jo sóc tan savi com ell'

'Més que' s'expressa amb מִן (o les formes reduïdes מִ- o מִ- davant de gutural) o bé amb la frase יוֹתֵר מִן :

זָוִד עָדוֹל מִן דָּן / מִדָּן }

זָוִד יוֹתֵר עָדוֹל מִן דָּן / מִדָּן } 'en David és més gran que en Dan'

זָוִד קָטָן מֵאַבְרָהָם }

זָוִד יוֹתֵר קָטָן מֵאַבְרָהָם } 'en David és més petit que l'Abraham'

Quan un pronom personal és l'objecte de אֵין, es contreuen i אֵין es flexiona. Trobareu la flexió completa en la pàgina 157 (Paradigmes).

הוּא עָדוֹל מֵאֲנִי }

הוּא יוֹתֵר עָדוֹל מֵאֲנִי } 'ell és més gran que jo'

168. El superlatiu. Hi ha diverses maneres d'expressar el superlatiu:

1. Col·locant el mot הַיּוֹתֵר davant de l'adjectiu, després d'haver fet definit el nom:

זָוִד הוּא הַתְּלֵמִיד הַיּוֹתֵר טוֹב 'en David és el millor estudiant'

רוּת הִיא הַתְּלֵמִידָה הַיּוֹתֵר טוֹבָה 'la Rut és la millor estudianta'

זָוִד וְרוּת הֵם הַתְּלֵמִידִים הַיּוֹתֵר טוֹבִים 'en David i la Rut són els millors estudiants'

2. Fent el nom i l'adjectiu definits i fer-los seguir de l'adverbi בְּיוֹתֵר:

זָוִד הוּא הַתְּלֵמִיד הַטוֹב בְּיוֹתֵר 'en David és el millor estudiant'

רוּת הִיא הַתְּלֵמִידָה הַטוֹבָה בְּיוֹתֵר 'la Rut és la millor estudianta'

זָוִד וְרוּת הֵם הַתְּלֵמִידִים הַטוֹבִים בְּיוֹתֵר 'en David i la Rut són els millors estudiants'

169. Arrels verbals amb ב, כ, פ.

1. Quan la ב, כ, פ, és la primera lletra d'un verb, té sempre la pronunciació oclusiva (*b, k, p*) i quan n'és la darrera aleshores té sempre la pronunciació fricativa (*v, kh, f*):

OCCLUSIVA (*B, K, P*)

בִּדֵּק 'examinar'

כָּתַב 'escriure'

פָּעַל 'funcionar, treballar'

FRICATIVA (*V, KH, F*)

חָשַׁב 'pensar'

הִלָּךְ 'caminar, anar'

שָׂרַף 'cremar'

2. Quan la ב, כ, פ, es troba a continuació d'un prefix verbal té generalment

una pronunciació fricativa (*v, k, h, f*):

<i>qal</i>	Futur: אָבֹדוּק, תִּבְדּוּק	Infinitiu: לְבַדּוּק	‘examinar’
<i>nifal</i>	Present: נִבְדָּק	Passat: נִבְדַּק	‘ser examinat’
<i>piel</i>	Present: מִפֵּיטַר	Futur: אֶפְיֵטַר, תִּפְיֵטַר	Infinitiu: לְפִיטַר
	‘acomiar’		
<i>pual</i>	Present: מִפּוֹטַר	Futur: אֶפּוֹיֵטַר, תִּפּוֹיֵטַר	‘ser acomiadat’
<i>hifil</i>	Present: מִכְנִיס	Passat: הִכְנִסְתִּי, הִכְנִסְתָּ	‘fer entrar’
	Futur: אֶכְנִיס, תִּכְנִיס	Infinitiu: לְהִכְנִיס	
<i>hufal</i>	Present: מוּכְנָס	Passat: הוּכְנִסְתִּי, הוּכְנִסְתָּ	‘ser fet entrar’
	Futur: אוּכְנִס, תוּכְנִס		

Les excepcions d'aquesta regla són: després dels prefixos del *hitpaal* (-מת-, -ית-, etc.) les lletres **ב, כ, פ** són oclusives: מִתְכַּנֵּס ‘reunir-se’, etc. i també són oclusives després dels prefixos del futur i l'infinitiu del tema verbal *nifal*: לְהִיבְדֹּק, תִּיבְדֹּק, אִיבְדֹּק ‘ser examinat’.

3. Quan la **ב, כ, פ** és la consonant medial té una pronunciació generalment oclusiva (*b, k, p*). Aquesta norma val per a la totalitat dels temes verbals *hifil*, *hufal*, *piel*, *pual* i *hitpaal*. Per exemple:

piel עֵיבַב, לָעֵיבַב, עִבְבֵּיתִי, מְעַבֵּב, אֶעַבֵּב, אֵיבַב! ‘entretenir, retenir, retardar’

hitpaal הִשְׁכִּיחַ, הִשְׁכַּחְתִּי, מְשַׁכֵּחַ, אֲשַׁכֵּחַ, הִשְׁכַּח! ‘matinar’

Hi ha dues menes d'excepcions:

a) En el tema verbal *qal* la **ב, כ, פ** medial és fricativa en el present, el passat i l'imperatiu, mentre que en el futur i l'infinitiu és oclusiva:

‘rompre’ fricativa: present: שִׁוַּר, שִׁוַּרְתִּי, שִׁוַּרְתָּ passat: שִׁוַּר
imperatiu: שִׁוַּר!

occlusiva: infinitiu: לְשַׁבֵּר futur: אֶשַׁבֵּר

b) En el tema verbal *nifal* la **ב, כ, פ** medial és oclusiva en el present i el passat, mentre que en el futur i l'infinitiu és fricativa:

‘ser romput’ oclusiva: present: נִשְׁבַּר, נִשְׁבַּרְתִּי, נִשְׁבַּרְתָּ passat: נִשְׁבַּר
fricativa: infinitiu: לְהִשְׁבֵּר futur: אֶשְׁבֵּר

4. Quan s'afegeix un sufix al verb, les **ב, כ, פ** finals són sempre fricatives: הוֹלְכִים, הִלְכְתִּי, הִלְכוּ ‘anar, caminar’.

170. Els nombres cardinals: un, dos, tres, etc. En hebreu els nombres cardinals tenen dos gèneres:

זָכָר

נְקֵבָה

numeral + nom femení	numeral + nom masculí	
אַחַת	אֶחָד	1
שְׁתֵּי	שְׁנַיִם	2
שְׁלֹשׁ	שְׁלֹשָׁה	3
אַרְבַּע	אַרְבָּעָה	4
חֲמִשׁ	חֲמִשָּׁה	5
שֵׁשׁ	שֵׁשָׁה	6
שִׁבְעָה	שִׁבְעָה	7
שְׁמוֹנָה	שְׁמוֹנָה	8
תִּשְׁעָה	תִּשְׁעָה	9
עָשָׂר	עָשָׂרָה	10

Observeu que els numerals que van seguits d'un nom masculí tenen tots la terminació **ה־** característica dels noms femenins.

171. Posició dels nombres cardinals. Els cardinals precedeixen el nom, tret de **אֶחָד** i **אַחַת** que el segueixen:

יֵשׁ לִי רֶכֶּשׁ אֶחָד 'sols tinc un xéquel'

יֵשׁ לוֹ שְׁלֹשָׁה שְׁקֵלִים 'ell té tres xéquels'

172. Els numerals שְׁתֵּי i שְׁנַיִם. En aquesta forma s'usen sols quan no van seguits de cap nom. Quan van seguits d'un nom usen la forma en estat constructe **שְׁתֵּי** i **שְׁנַיִ**:

כַּמָּה בָּנִים יֵשׁ לָךְ? —שְׁנַיִם 'quants fills tens? —Dos'

כַּמָּה בָּנוֹת יֵשׁ לָךְ? —שְׁתֵּי 'quantes filles tens? —Dues'

יֵשׁ לִי שְׁנֵי בָּנִים 'tinc dos fills'

יֵשׁ לִי שְׁתֵּי בָּנוֹת 'tinc dues filles'

173. La preposició בֵּין 'entre'. Quan un pronom personal és l'objecte de la preposició **בֵּין**, es contreuen i la preposició es flexiona. Trobareu la flexió completa en la pàgina 156 (Paradigmes).

Quan més d'un pronom personal és l'objecte de **בֵּין**, la preposició s'ha de repetir amb cada pronom:

בְּהִלְכָּתְךָ בֵּין יוֹ וְיָ 'la diferència entre tu i jo'

Quan dos noms són l'objecte de **בֵּין**, cal repetir la preposició davant de cada nom. La segona vegada la preposició **בֵּין** pot ser substituïda per **וְ**

} הַחֲצִיץ בֵּין פּוֹעֵל וְהֵן פּוֹעֵל
 } הַחֲצִיץ בֵּין פּוֹעֵל לְפּוֹעֵל 'la diferència entre obrer i obrer'

174. Els cardinals de l'11 al 19.

זָכָר	נְקֵבָה
numeral + nom masculí	numeral + nom femení
11 אחד עשר	אחת עשרה
12 שנים עשר	שתיים עשרה
13 שלשה עשר	שלוש עשרה
14 ארבעה עשר	ארבע עשרה
15 חמשה עשר	חמש עשרה
16 ששה עשר	שש עשרה
17 שבועה עשר	שבע עשרה
18 תשמונה עשר	תשמונה עשרה
19 תשעה עשר	תשע עשרה

Cal parar atenció en els canvis vocàlics que es produeixen en les formes que hem remarcat en negreta.

175. Dir l'hora. Ja que els noms שְׁעָה 'hora' i דְּקָה 'minut' són femenins s'usen els numerals femenins per a dir l'hora.

מַה הַשָּׂעָה?	'quina hora és?'
שְׁתֵּי	'les dues'
שְׁלֹשׁ בְּדִקּוֹן	'les tres en punt'
שְׁתֵּי וְאַרְבָּע עֶשְׂרֵה	'les dues i catorze'
שְׁלֹשׁ וָרֶבֶעַ	'un quart de quatre'
שְׁלֹשׁ וְחֲצִי	'dos quarts de quatre'
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְאַרְבָּע	'falten divuit minuts per a les quatre'
רֶבֶעַ לְאַרְבָּע	'tres quarts de quatre'
בְּאַיִלָּא שָׂעָה קָמַתְּ הַבֹּקֶר?	'a quina hora t'has llevat aquest matí?'
קָמַתְּ בְּשֶׁבַע	'm'he llevat a les set'

176. El verb לְאַחֵר 'retardar-se'. Vocalitza el passat amb *tseré* en lloc de amb *híreq*:

אֲחֵרְתִּי | אֲחֵרְתָּ

אַחֲרָיו	אַחֲרָתָּ
אַחֲרֵיהֶם/ן	אַחֲרֵיהֶן
אַחֲרֵיהֶן	אַחֲרֵיהֶן

177. Els múltiples de deu. Són idèntics per als dos gèneres:

עֶשְׂרִים אֲנָשִׁים 'vint homes'

עֶשְׂרִים נָשִׁים 'vint dones'

Les combinacions de desenes i unitats es formen de la manera següent: desenes + י o ו + unitat:

עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה נְאָרִים '24 nois'

עֶשְׂרִים וְאַרְבָּע נְאָרוֹת '24 noies'

שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ נְאָרִים '33 nois'

שְׁלֹשִׁים וְשָׁלוֹשׁ נְאָרוֹת '33 noies'

נְקֻבָּה	זָכָר
numeral + nom femení	numeral + nom masculí
עֶשְׂרִים	עֶשְׂרִים 20
עֶשְׂרִים וְאַחַת	עֶשְׂרִים וְאַחַד 21
עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם	עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם 22
עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ	עֶשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ 23
עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע	עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה 24
עֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ	עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה 25
עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ	עֶשְׂרִים וְשֵׁשָׁה 26
עֶשְׂרִים וְשִׁבְעַ	עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה 27
עֶשְׂרִים וְשְׁמוֹנָה	עֶשְׂרִים וְשְׁמוֹנָה 28
עֶשְׂרִים וְתֵשַׁע	עֶשְׂרִים וְתֵשַׁעָה 29
	שְׁלֹשִׁים 30
	אַרְבָּעִים 40
	חֲמִשִּׁים 50
	שִׁשִּׁים 60
	שִׁבְעִים 70
	שְׁמוֹנִים 80
	תֵּשַׁעִים 90

מֵאָה	100
מֵאתִים	200
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת	300
אַרְבַּע מֵאוֹת	400
חֲמִשׁ מֵאוֹת	500
אֶלֶף	1000
אַלְפִים	2000
שְׁלֹשָׁה אֲלָפִים (שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים)	3000
עֶשְׂרֵה אֲלָפִים (אַשְׁרֵת אֲלָפִים)	10.000
מִלְיוֹן	1.000.000

178. Els nombres ordinals: primer, segon, etc.

נְקֻבָּה	זָכָר
numeral + nom femení	numeral + nom masculí
רִאשׁוֹנָה	רִאשׁוֹן 1r
שְׁנֵי	שְׁנֵי 2n
שְׁלִישִׁית	שְׁלִישִׁי 3r
רְבִיעִית	רְבִיעִי 4t
חֲמִישִׁית	חֲמִישִׁי 5è
שִׁשִּׁית	שִׁשִּׁי 6è
שְׁבִיעִית	שְׁבִיעִי 7è
שְׁמִינִית	שְׁמִינִי 8è
תְּשִׁיעִית	תְּשִׁיעִי 9è
עֲשִׂירִית	עֲשִׂירִי 10è

Cal notar que els ordinals, llevat del primer, provenen dels cardinals.

Els ordinals a partir de l'onze es formen afegint l'article definit als cardinals.

onze	אַחַד עָשָׂר	אַחַת עָשָׂרָה
onzè	הָאֶחָד עָשָׂר	הָאַחַת עָשָׂרָה

179. Els dies de la setmana. Els dies de la setmana en hebreu —llevat del dissabte— són anomenats d'acord amb la seva posició numèrica, usant els nombres ordinals. També se'ls pot designar amb les lletres de l'alfabet:

diumenge	יוֹם רִאשׁוֹן	יוֹם א'
dilluns	יוֹם שֵׁנִי	יוֹם ב'

dimarts	יום שלישי	יום ג'
dimecres	יום רביעי	יום ד'
dijous	יום חמישי	יום ה'
divendres	יום ששי	יום ו'
dissabte	שבת	

180. El relatiu 'on'. Es pot expressar a través de $\text{בִּי} + \text{שֶׁ}$ (aquesta darrera partícula flexionada en concordança amb el subjecte de la frase):

בֵּיתָהּ שֶׁהָיָה הָאָרֶץ 'la casa on ella viu'
הָעִיר שֶׁהָיָה הָאָרֶץ 'la ciutat on ella viu'

181. La flexió de לָבֵד 'sol'. En trobareu la flexió completa en la pàgina 156 (Paradigmes). לָבֵד significa 'sol' sense la companyia o participació d'altres. בְּעַצְמוֹ significa 'sol' en el sentit de 'per ell mateix', sense l'ajuda d'altres:

הַנֵּן בָּדָם לְהַיָּדוּת 'el nen dorm a l'habitació sol'
הַנֵּן בָּדָם לְהַיָּדוּת 'el nen ja pot menjar sol'

182. La flexió dels noms monosíl·labs. Els noms monosíl·labs que van vocalitzats en la primera radical amb un *pàtah* es flexionen de la manera següent:

גֶּן (סְמִיכוּת: גֶּן) 'jardí'				
גֶּנִי	גֶּנֶךָ	גֶּנֶךָ	גֶּנֶךָ	גֶּנֶךָ
גֶּנֶנִי	גֶּנֶכְם/ן	גֶּנֶכְם/ן	גֶּנֶכְם/ן	גֶּנֶכְם/ן
גֶּנִים (סְמִיכוּת: גֶּנִי)				
גֶּנִי	גֶּנֶיךָ	גֶּנֶיךָ	גֶּנֶיךָ	גֶּנֶיךָ
גֶּנֶנִי	גֶּנֶיכֶם/ן	גֶּנֶיכֶם/ן	גֶּנֶיכֶם/ן	גֶּנֶיכֶם/ן

Com a norma la vocal inicial roman invariable i es col·loca un *daguetz* en la segona lletra. En alguns mots, però, el *pàtah* és canviat en un *híreq*:

בֵּת בֵּתִי 'filla'
צֵד צֵדִי 'costat'

Quan la segona radical és una ך el *pàtah* es converteix en un *qàmets*.

שָׂר שָׂרִי 'ministre'

183. La flexió de אֵם 'mare'.

אֵם (סְמִיכוּת: אֵם)

אָמִי	אָמֶךָ	אָמֶךָ	אָמוֹ	אָמֶה
אֲמִנּוּ	אֲמַכֶּם/ן	אֲמַכֶּם/ן	אֲמֹם	

Els noms עֵת 'temps'; נֶס 'miracle'; לֵב 'cor'; חַן 'gràcia' es flexionen de la mateixa manera.

184. La flexió de אָב 'pare'.

				אָב (סְמִיכוּת: אָבִי)
אָבִי	אָבֶיךָ	אָבֶיךָ	אָבִיו	אָבִיהָ
אֲבִינוּ	אֲבִיכֶם/ן	אֲבִיכֶם/ן	אֲבִיהֶם/ן	

El mot אָח 'germà' es flexiona de la mateixa manera.

185. La flexió de פֶּה 'boca'.

				פֶּה (סְמִיכוּת: פִּי)
פִּי	פֶּיךָ	פֶּיךָ	פִּיו	פִּיהָ
פִּינוּ	פִּיכֶם/ן	פִּיכֶם/ן	פִּיהֶם/ן	

186. La flexió de בֶּן 'fill'.

				בֶּן (סְמִיכוּת: בֶּן)
בֶּןִי	בֶּנְךָ	בֶּנְךָ	בְּנוֹ	בְּנָהּ
בְּנֵינוּ	בְּנֵיכֶם/ן	בְּנֵיכֶם/ן	בְּנֵיהֶם/ן	

El mot שֵׁם 'nom' es flexiona de la mateixa manera.

187. La flexió de אִשָּׁה 'dona'.

		אִשָּׁה (סְמִיכוּת: אִשְׁתִּי)
אִשְׁתִּי	אִשְׁתְּךָ	אִשְׁתְּךָ
	אִשְׁתּוֹ	

188. La flexió dels numerals. Els numerals també es poden flexionar. És freqüent la flexió del número dos:

שְׁנֵינוּ	'nosaltres dos'
שְׁנֵיכֶם	'vosaltres dos'
שְׁנֵיהֶם	'ells dos'

189. L'expressió לְהֵיטֵל 'permetre'.

הוא נותן לִי לְהֵיטֵל	'ell em permet jugar'
הוא נותן לִי לְהֵיטֵל אֵלָּהּ	'ell em va permetre anar-hi'

הֵם יִתְּנוּ לוֹ לְעֹשֶׂת	‘ells li permetran seure’
יֵן תִּתְּנוּ לָהּ לְדַבֵּר	‘permeteu-li parlar’
נִתְּנָה לְדָוִד לָשׁוּב	‘vaig permetre a David retornar’
אִם תֵּן לָנוּ, נִתְּנָה לְךָ לְדַבֵּר	‘si us plau, permeteu-me parlar’

190. Els verbs אָמַר ‘dir’ i אָכַל ‘menjar’. En el present i en el passat són regulars. El futur i l'imperatiu, en canvi són irregulars. Trobareu el paradigma de אָכַל en la pàgina 136 (Paradigmes). אָמַר es conjuga de la mateixa manera. Aquest darrer verb té dues formes d'infinitiu: לֵאמֹר, que és la forma de l'hebreu bíblic i לומר, que és la forma moderna.

191. Dir els anys. S'empren els mots בֵּן o בֵּת (en plural: בָּנִים o בָּנוֹת):

כָּן כַּמֶּה שָׁנִים אַתָּה?	‘quants anys tens (m. sing.)?’
כֵּן כַּמֶּה שָׁנִים אַתְּ?	‘quants anys tens (f. sing.)?’
הוּא כָן עֵשׂ	‘ell té sis anys’
הִיא כֵּן עֵשׂ	‘ella té sis anys’

192. Els adjectius demostratius ‘aquell, aquella, aquells, aquelles’. Es formen afegint l'article als pronoms personals:

הַזֶּה הָאִישׁ	‘aquell home’
הַזֵּה הָאִשָּׁה	‘aquella dona’
הֵם הָאֲנָשִׁים	‘aquells homes’
הֵנָּה הַנָּשִׁים	‘aquelles dones’

193. El verb יָכַל ‘poder’. No té infinitiu ni imperatiu. En trobareu la conjugació completa en la pàgina 138 (Paradigmes).

194. La flexió de עַל-יָד ‘al costat de’. En trobareu la flexió completa en la pàgina 157 (Paradigmes).

195. Els verbs quadrilíters. La majoria dels verbs hebreus tenen tres consonants radicals, però n'hi ha alguns que en tenen quatre pel fet que han duplicat alguna radical, com ara דָּבַק ‘dubtar’, o bé perquè són verbs denominatius, és a dir, derivats de noms o adverbis:

אֶפְשָׁר 'és possible'	לְאֶפְשָׁר 'ser possible'
תִּרְגְּמוּ 'traducció'	לְתִרְגֵּם 'traduir'

Els verbs quadríl·ters es conjuguen segons el paradigma del tema verbal *piel*. En trobareu la conjugació completa en la 146 (Paradigmes). Noteu que no porten *dagueix* en la segona radical i que aquesta radical va vocalitzada amb *xevà*.

196. El *nifal*. És el tema verbal que sol expressar el sentit passiu del tema verbal *qal*, tot i que hi ha verbs de sentit actiu que també es conjuguen segons el paradigma del *nifal*.

הָאִישׁ סָנַח אֶת הַחֹלֶן	'l'home tanca la finestra'
הַחֹלֶן נִסָּחַר עַל יָדוֹ הָאִישׁ	'la finestra és tancada per l'home'
הָאִישׁ סָנַח אֶת הַחֹלֶן	'l'home va tancar la finestra'
הַחֹלֶן נִסָּחַר עַל יָדוֹ הָאִישׁ	'la finestra va ser tancada per l'home'
הַמֶּלֶךְ נִכְנָס אֶל הַחֲדָר	'el mestre entra a l'habitació'

El paradigma del tema verbal *nifal* el trobareu en la pàgina 140 (Paradigmes). Cal observar que la diferència entre el present i el passat (3 persona m. sing.) és la vocal. El present és vocalitzat amb un *qàmets*, mentre que el passat és vocalitzat amb un *pàtah*. El futur porta un *dagueix* en la primera radical a fi de compensar la pèrdua del prefix **נִ**. L'imperatiu es basa en el futur i es forma substituint el prefix **הִ** per **הֵ** (o **הִ** quan la primera radical del verb és una gutural).

Els verbs la tercera radical dels quals és **נ** o **ע** (pàgina 141 [Paradigmes]) són regulars, sols canvia la vocalització lleugerament: en l'infinitiu la segona radical és vocalitzada amb un *pàtah*; i en el present, la segona i tercera radicals del femení singular són vocalitzades també amb un *pàtah*. En el futur la segona radical es vocalitza amb un *pàtah*.

Els verbs que tenen una gutural com a primera radical (pàgina 141 [Paradigmes]): la **נ** es vocalitza amb *segol* i la primera radical amb *hatef segol*. La **ה** del prefix de l'infinitiu és vocalitzada amb un *tseré*. En el futur les formes prefixades es vocalitzen amb un *tseré* en lloc de amb un *híreq*.

Els verbs **נָפַח** en *nifal* es conjuguen com els regulars, amb la particularitat que la **נ** inicial queda assimilada a la **נ** del tema verbal. Per a compensar la pèrdua d'una **נ** s'escriu un *dagueix* en la segona consonant radical. Trobareu el paradigma d'aquests verbs en la pàgina 142 (Paradigmes).

El tema verbal *nifal* dels verbs **נָחַל** el trobareu conjugat en la pàgina 143 (Paradigmes). Noteu que en aquests verbs el present i la 3 persona sing.

del passat són idèntiques.

El *nifal* dels verbs פ"ע el trobareu conjugat en la pàgina 143 (Paradigmes). Noteu que en aquests verbs la י inicial esdevé ו en tota la conjugació.

El *nifal* dels verbs ל"ה el trobareu conjugat en la pàgina 141 (Paradigmes). Noteu que en aquests verbs la tercera radical ה esdevé ו en bona part de la conjugació.

El *nifal* del verb ראה: לְהֵרָאוֹת 'ser vist, aparèixer' és conjugat com un ל"ה regular, tret que els prefixos de l'infinitiu, el futur i l'imperatiu es vocalitzen amb *tseré* en lloc de amb *híreq*: הֵרָאָה, אֲרָאֶה, נִרְאֶה, נִרְאִיתִי.

197. L'adverbi גַּם כֵּן 'també'. Té el mateix significat que גַּם, però a final de frase sols es pot usar כֵּן גַּם:

אֲנִי אֹהֶבֶה אֹתוֹ גַּם כֵּן 'jo també l'estimo'

198. La partícula מֵאֲשֶׁר 'que'. S'usa quan el segon membre d'una comparació és un verb:

יֹתֵר קֵל לְשִׁבֵּת מֵאֲשֶׁר לַעֲמֹד 'és més fàcil seure que estar dempeus'

199. L'adverbi בְּלִי 'sense'. Quan acompanya un verb, aquest va en infinitiu:

הוּא עָמַד שָׁם בְּלִי לְדוֹרֵם אֶלֶף 'ell s'estava allà sense dir res'

200. El participi passiu (פְּעוּל). Es forma vocalitzant amb un *qàmets* la primera radical i inserint un *xúreq* entre la segona i la tercera radical:

סָגוּר 'tancat' כָּתוּב 'escrit'

Es flexiona com un adjectiu: סָגוּר 'tancat'; חָשׁוּב 'important, considerat'; פָּתוּחַ 'obert'; יָדוּעַ 'conegut':

סִפֵּר סָגוּר	מִחְבֶּרֶת סָגוּרָה	סִפְּרִים סָגוּרִים	מִחְבְּרוֹת סָגוּרוֹת
אִישׁ חָשׁוּב	אִשָּׁה חָשׁוּבָה	אֲנָשִׁים חָשׁוּבִים	נָשִׁים חָשׁוּבוֹת
חֲלוֹן פָּתוּחַ	דֶּלֶת פָּתוּחָה	חֲלוֹנוֹת פָּתוּחִים	דִּלְתוֹת פָּתוּחוֹת
סוֹפֵר יָדוּעַ	סוֹפֶרֶת יָדוּעָה	סוֹפְרִים יָדוּעִים	סוֹפְרוֹת יָדוּעוֹת

Quan la tercera radical és una ה esdevé una י:

קָנוּי 'comprat'	קָנוּיָה	קָנוּיִים	קָנוּיוֹת	(קנה)
עָשׂוּי 'fet'	עָשׂוּיָה	עָשׂוּיִים	עָשׂוּיוֹת	(עשה)

El participi passiu pot ser usat com un adjectiu:

סֵפֶר פֶּתוּחַ ‘un llibre obert’

הַסֵּפֶר הַפֶּתוּחַ ‘el llibre obert’

També es pot usar com a predicat:

הַסֵּפֶר סָגוּר ‘el llibre és tancat’

הַסֵּפֶר הָיָה סָגוּר ‘el llibre era tancat’

הַסֵּפֶר יִהְיֶה סָגוּר ‘el llibre estarà tancat’

Observeu que el participi passiu indica sols un estat passiu, mentre que el *nifal* implica una causa:

הַחֲלוֹן פֶּתוּחַ ‘la finestra és oberta’

הַחֲלוֹן נִפְתָּח עַל יְדֵי הַרוּחַ ‘la finestra és oberta pel vent’

201. L'expressió אָסוּר לִּי- ‘m'ha estat prohibit’.

אָסוּר לִּי לְצֵאת אֶת־הַבַּיִת כִּי אֲנִי חוֹלָה ‘m'ha estat prohibit sortir de casa perquè estic malalt’

202. La flexió de לָקְרָאת ‘cap a, per a’. En trobareu la flexió completa en la pàgina 156 (Paradigmes).

203. El verb לָגַשַׁת (נָגַשׁ) ‘acostar-se’. Es conjuga en el present i en el passat com un *nifal*, mentre que el futur es conjuga com un *qal*. En trobareu la conjugació completa en la pàgina 139 (Paradigmes).

204. L'adjectiu: esquemes de flexió.

1. L'esquema סָסוּם es flexiona de la manera següent:

גְּדוּלוּת	גְּדוּלִים	גְּדוּלָה	‘gran’ גְּדוּל
שְׁחֹרָוּת	שְׁחֹרִים	שְׁחֹרָה	‘negre’ שְׁחֹר

מֵתוּק ‘dolç’ és una excepció perquè el *hólem* es converteix en un *xúreq*:

מֵתוּקוֹת	מֵתוּקִים	מֵתוּקָה	מֵתוּק
-----------	-----------	----------	--------

2. L'esquema סָסִם es flexiona de la manera següent:

בְּחֻלּוֹת	בְּחֻלִּים	בְּחֻלָּה	‘blau’ בְּחֹל
------------	------------	-----------	---------------

Tots els colors (llevat de לָבָן ‘blanc’ i שָׁחֹר ‘negre’) segueixen aquest esquema. També hi ha altres adjectius que descriuen l'aspecte o la forma que segueixen aquest model:

אֲרָכּוֹת	אֲרָכִים	אֲרָכָה	‘llarg’ אֲרָךְ
-----------	----------	---------	----------------

3. Molts noms esdevenen adjectius quan se'ls afegeixen els sufixos següents:

m.sing. סִי m.pl. סִיִּים

f.sing.	סִית	f.pl.	סִיות			
	לולמית	עולמית	עולמית	‘universal’	עולמית	
	סופית	סופית	סופית	‘final’	סופית	

Els ordinals pertanyen a aquesta classe d'adjectius: שני, שלישי,

רביעי.

També s'usen per a descriure nacionalitats i religions:

קטלני	‘català’	קטלנית	קטלניים	קטלניות
נוצרי	‘cristià’	נוצרית	נוצריים	נוצריות

Cal notar que alguns d'aquests adjectius quan són usats com a substantius experimenten un petit canvi en la morfologia del f. sing. i del m.pl.:

נוצרי	‘un cristià’	נוצרית	נוצרים	נוצריות
-------	--------------	--------	--------	---------

El present d'alguns verbs estatius s'usa com a adjectiu:

שמח	‘feliç’	שמחה	שמחים	שמחות
יפה	‘bell’	יפה	יפים	יפות

El participi passiu d'alguns verbs també s'usa com a adjectiu:

בטוח	‘cert, segur’	בטוחה	בטוחים	בטוחות
פשוט	‘simple’	פשוטה	פשוטים	פשוטות

205. El tema verbal *hifil* (הִפְעִיל). El valor bàsic d'aquest tema verbal és expressar una acció causativa:

אני צוחק ‘jo ric’ (*qal*)

אני מצחיק אותו ‘jo el faig riure’ (*hifil*)

Amb tot, hi ha verbs que no tenen un valor semàntic causatiu i que també es conjuguen segons el tema verbal *hifil*: לִהְיוֹת ‘estar d'acord’; לִהְרֹג ‘sentir, experimentar’.

El paradigma del tema verbal *hifil* el trobareu en la pàgina 148 (Paradigmes). Cal observar que l'infinitiu, el passat i l'imperatiu tenen una **-ה** com a prefix; el present té el prefix **-מ-**; tots els prefixos van vocalitzats amb un *pàtah* llevat del passat, on la **-ה** va vocalitzada amb un *híreq*. La primera consonant radical sempre va vocalitzada amb un *xevà*.

En el tema verbal *hifil*, els verbs que tenen com a primera consonant una gutural (el paradigma el trobareu en la pàgina 148 [Paradigmes]) es caracteritzen perquè tots els prefixos —tret del passat— van vocalitzats amb un *pàtah* i perquè la primera radical va vocalitzada amb un *hatef pàtah*. En el passat el prefix **-ה** va vocalitzat amb un *segol* i la primera radical es vocalitza amb un *hatef segol*.

El *hifil* dels verbs del model de conjugació פ"נ es caracteritza perquè la נ s'elideix i la segona radical porta un *dagueix* (el paradigma el trobareu en la pàgina 149 [Paradigmes]):

קָאָל נָפֵל 'l'arbre cau' (*qal*)

הָאִישׁ עָשֵׂה מְפִיל אֶת הָעֵץ 'l'home fa caure l'arbre' (*hifil*)

Cal tenir en compte, però, que si la segona radical és una gutural, que la נ es manté al llarg de tota la conjugació:

לְהַנְיֵאס אֶת הַחַיִּים 'fer agradable la vida'

El *hifil* dels verbs del model de conjugació פ"י es caracteritza perquè la י es converteix en una ו (el paradigma el trobareu en la pàgina 150 [Paradigmes]).

El paradigma del *hifil* dels verbs del model de conjugació ל"ה el trobareu en la pàgina 149 (Paradigmes).

El verb לְהִרְאוֹת 'mostrar' es conjuga com un ל"ה regular, llevat del passat, en què el prefix ה- va vocalitzat amb un *segol*:

הִרְאִינוּ	הִרְאִיתִי
הִרְאִיתֶם/וּ	הִרְאִיתָ
הִרְאוּ	הִרְאִיתָ
	הִרְאָה
	הִרְאָתָה

El verb לְהוֹדוֹת (יָדָה) 'agrair' és un פ"י i un ל"ה. Es conjuga de la manera següent:

	Present
מוֹדִים	מוֹדָה
מוֹדוֹת	מוֹדָה
	Passat
הוֹדִינוּ	הוֹדִיתִי
הוֹדִיתֶם/וּ	הוֹדִיתָ
הוֹדוּ	הוֹדִיתָ
	הוֹדָה
	הוֹדָתָה
	Futur
תוֹדָה	אוֹדָה

נוֹדֶה	תּוֹדִי
תּוֹדוּ	יּוֹדֶה
יּוֹדוּ	תּוֹדֶה
	Imperatiu
הוֹדוּ	הוֹדֶה
	הוֹדִי

El paradigma del *hifil* dels verbs del model de conjugació ע"י i ע"ו el trobareu en la pàgina 148 (Paradigmes). Cal notar que el futur del *hifil* dels verbs d'aquest model de conjugació té la mateixa forma que el futur del tema verbal *qal* dels verbs ע"ע:

ע"י (עָשִׂי) 'cantar' פִּתְלֵמִיץ יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁיר 'l'alumne cantarà la cançó'
ע"ו (עָשָׂה) 'fer cantar' הַמֶּלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַפִּתְלֵמִיץ 'el mestre farà cantar l'alumne' (cantar)

El paradigma del *hifil* dels verbs del model de conjugació ל"א el trobareu en la pàgina 149 (Paradigmes).

El verb לְהוֹצִיא (יציא) 'treure, fer sortir' és un ל"א i un פ"י. El trobareu conjugat en la pàgina 150 (Paradigmes).

El verb לְהָבִיא (בוא) 'portar' és un ע"ו i un ל"א. El trobareu conjugat en la pàgina 150 (Paradigmes).

206. El nom d'acció (שֵׁם הַפְּעִילָה) dels *hifil*.

- L'esquema dels verbs regulars és **הַסְסָה**

INFINITIU	NOM D'ACCIÓ VERBAL
לְהַרְגִּישׁ	הַרְגָּשָׁה 'sentiment'
לְהַתְחִיל	הַתְחָלָה 'començament'
- L'esquema dels verbs פ"נ és **הַסָּה**

INFINITIU	NOM D'ACCIÓ VERBAL
לְהַגִּיד	הַגָּדָה 'narració'
- L'esquema dels verbs פ"י és **הוֹסָה**

INFINITIU	NOM D'ACCIÓ VERBAL
לְהוֹדִיעַ	הוֹדָעָה 'anunci'
לְהוֹצִיא	הוֹצָאָה 'sortida'
- L'esquema dels verbs ע"י, ע"ו és **הַסָּה**

INFINITIU	NOM D'ACCIÓ VERBAL
לְהַבִּין	הַבְנָה 'comprensió'
לְהַרְמִיז	הַרְמָזָה 'aixecament'

207. L'adjectiu demostratiu: 'aquell, aquella, aquells, aquelles'.

Es poden expressar per:

'aquell'	אוֹתוֹ	ההוא
'aquella'	אוֹתָהּ	ההיא
'aquells'	אוֹתָם	ההם
'aquelles'	אוֹתָן	ההן

Cal observar que אוֹתוֹ també significa 'el mateix'; aleshores una frase com ara אוֹתוֹ הַדָּבָר pot significar 'la mateixa cosa' o bé 'aquella cosa'.

208. El tema verbal *hitpael* (הִתְפַּעֵל). Aquest tema verbal sol

expressar una acció reflexiva o recíproca:

לִבֹּשׁ	'posar el vestit'
לְהִתְלַבֵּשׁ	'vestir-se'
לִכְתֹּב	'escriure'
לְהִתְכַתֵּב	'escriure's, mantenir correspondència'

Hi ha verbs, però, que es conjuguen segons aquest tema verbal tot i que no expressen aquestes característiques semàntiques:

לְהִתְפַּלֵּל	'pregar'
---------------	----------

El paradigma del *hitpael* dels verbs del model de conjugació regular el trobareu en la pàgina 151 (Paradigmes). Cal observar que les tres lletres radicals tenen la mateixa vocalització en el *hitpael* que en el *hifil*, inclòs el *daqueix* en la radical medial. L'única diferència és que en el passat *piel* la primera radical va vocalitzada amb un *híreq* mentre que en el *hitpael* la vocal és un *pàtab*:

<i>piel</i>	<i>hitpael</i>
present: הוּא מִנִּיגַב 'ell eixuga'	הוּא מִתְנַיֵּגַב 'ell s'eixuga'
passat: הוּא נִיגַב	הוּא הִתְנַיֵּגַב
futur: הוּא יִנִּיגַב	הוּא יִתְנַיֵּגַב
imperatiu: נִיגַב	הִתְנַיֵּגַב

El *hitpael* dels verbs פ"ש, ש"פ, פ"ס, la consonant sibilant (ש, ש, ש) canvia la posició amb la ת del prefix הִתְ- però la seqüència de vocals resta invariable. Així לְהִתְסַכֵּל esdevé לְהִסְתַּכֵּל 'mirar, observar' i לְהִתְשַׁדֵּל esdevé לְהִשְׁתַּדֵּל 'tractar de, esforçar-se, procurar'. Trobareu aquest paradigma en la pàgina 152 (Paradigmes).

El paradigma del *hitpael* dels verbs del model de conjugació ל"א el trobareu en la pàgina 153 (Paradigmes). Noteu que en el passat la segona

radical és vocalitzada amb un *tseré* mentre que en la conjugació regular és vocalitzada amb un *pàtab*.

El *hitpaél* dels verbs פ"צ, la consonant sibilant צ canvia la posició amb la ת del prefix הַת־ i aquesta ת és canviada per una ד. Així לְהִתְדַּקֵּן esdevé לְהִתְדַּקֵּן 'fer-se vell'. Trobareu aquest paradigma en la pàgina 152 (Paradigmes).

El *hitpaél* dels verbs פ"צ, la consonant sibilant צ canvia la posició amb la ת del prefix הַת־ i aquesta ת és canviada per una ט. Així לְהִתְצַנֵּן esdevé לְהִתְצַנֵּן 'refredar-se'. Trobareu aquest paradigma en la pàgina 152 (Paradigmes).

El paradigma del *hitpaél* dels verbs del model de conjugació ל"ה el trobareu en la pàgina 151 (Paradigmes). Noteu que si la radical medial és una א o una ר, la primera radical va vocalitzada amb un *qàmets*:

לְהִתְרַאוֹת (ראה) 'a reveure!'

El paradigma del *hitpaél* dels verbs del model de conjugació ל"ה que tenen una sibilant com a primera radical el trobareu en la pàgina 153 (Paradigmes).

El paradigma del *hitpaél* dels verbs del model de conjugació ע"ו el trobareu en la pàgina 153 (Paradigmes). Noteu que la conjugació d'aquests verbs segueix el model del tema verbal *piel* amb l'addició del prefix הַת־.

209. L'exclamatiu אֵינָהּ. A més de servir com a interrogatiu aquest mot té també valor exclamatiu:

אֵינָהּ פֶּלֶא! 'quin prodigi!'

אֵינָהּ אִשָּׁה! 'quina dona!'

210. L'adverbi.

1. La forma més comuna de formar un adverbi consisteix a afegir el prefix ב־ a un nom abstracte:

בְּשִׁקֵּט 'silenciosament'

בְּרִצְיוֹן 'seriosament'

2. Alguns adjectius es poden usar com a adverbis:

יָפֶה 'bellament'

קָשָׁה 'difícilment'

3. Altres mots són sols adverbis:

מִיָּד 'immediatament'

תָּמִיד 'sempre'

מִהֵר 'ràpidament'

211. Expressions impersonals.

חֹם לִי	'tinc calor'
קָר לִי	'tinc fred'
אֶסּוּר לִי	'no m'és permès'
מִתֵּר לִי	'm'és permès, m'és lícit'
חָסֵר לִי	'em fa falta, em manca'
חָסֵר לָנוּ כֶּסֶף	'ens manquen diners'
חֲסִירִים לוֹ הַרְבֵּה דְּבָרִים	'li manquen moltes coses'

212. Ús de כָּל 'tot, cap' es pot usar en frases positives o negatives, mentre que שׁוּם 'cap' sols es pot usar en frases negatives:

הוּא לֹא מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת כָּל צְהוּזָה	
הוּא לֹא מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת שׁוּם צְהוּזָה	'ell no està preparat per a fer cap treball'
הוּא קוֹרֵא אֶת־הַתּוֹרָה שׁוּם קִשְׁיָה	'ell llegeix hebreu sense cap dificultat'

213. La flexió de אֶצֶל 'a casa de, vers'. Quan aquesta preposició té un pronom personal com a objecte es flexiona. En trobareu la flexió completa en la pàgina 155 (Paradigmes).

214. El *piel* dels verbs לָעוֹר. La tercera radical d'aquests verbs es duplica. Així de la rel עוֹר es forma el verb לָעוֹר 'despertar'. Trobareu el paradigma de la conjugació d'aquests verbs en la pàgina 146 (Paradigmes).

215. L'adverbi i preposició כִּי. És una forma reduïda de l'adverbi כִּמּוֹ 'com':

הוּא חָכָם כִּשְׁלֹמֹה	'ell és savi com Salomó'
כִּשְׁמַיִם	'com el cel'
כְּעוֹלָם	'com el món'
הוּא יָדוּעַ בְּעִיר כְּרוֹפֵא מְאֹד	'ell és conegut a la ciutat com un metge excel·lent'

216. El condicional. Les oracions del tipus: «si + plusquamperfet de

subjuntiu... hauria...» es formen en hebreu introduint la pròtasi per לו o bé per אלו amb el verb en passat i l'apòdosi porta el verb auxiliar היה en passat seguit del verb principal en present:

לו יִדְּעָתָּ שֵׁשׁ אַוֶּזֶר הֶשְׁזָה, לֹא הָיִיתִי מוֹכֵר אוֹתוֹ 'si hagués sabut que hi havia un tresor en el camp, no l'hauria venut'

לוּ הָיִיתָ אֶתְמַלֵּא הַיּוֹם, הָיִיתָ פֹּה 'si haguessis vingut ahir l'hauries trobat'

Les frases condicionals del tipus: «si... + futur» es construeixen amb la partícula אם + verb de pròtasi en futur + verb de l'apòdosi en futur:

אִם תָּרוּץ מְהֵרָה, תִּפְּלֵה 'si corres tan ràpid, cauràs'

217. בְּשָׂבִיל i בְּעֵד 'per a' en el sentit de 'en benefici de'; mentre que בְּעֵד 'per a' en el sentit de 'a canvi de, com a pagament de' o bé 'a favor de':

קָנִיתִי שָׂדֶה בְּשָׂבִיל בְּנִי 'he comprat un camp per al meu fill'

שִׁלַּמְתִּי אֶלֶף שֶׁקֶל כֶּסֶף בְּעֵד הַשָּׂדֶה 'he pagat mil xéquets per al camp'

אֲנִי בָּעֵד שְׁלוֹם וְנֶגֶד מִלְחָמָה 'jo estic a favor de la pau i contra la guerra'

218. La flexió de בְּעֵד. Quan un pronom personal és l'objecte de בְּעֵד aquesta partícula es flexiona. En trobareu la flexió completa en la pàgina 156 (Paradigmes).

219. El gènere dels noms.

1. Els noms acabats en ת són femenins quan aquesta lletra no és una radical:

מִחְבֵּרֶת 'llibreta' derivat de חָבַר

צִלְחָת 'plat' derivat de צָלַח

Si la ת final forma part de la radical, aleshores el nom és masculí:

בֵּית 'casa'

מָוֶת 'mort'

אוֹת 'lletra'

זֵית 'oliva'

מוֹפֵת 'miracle, exemple, prova'

צָוֶה 'equip, grup'

שֵׁרֶת 'servei'

2. La paraula לֵילָה 'nit' és masculina.

3. Nom de països, ciutats i llengües:

אֶרֶץ 'terra, país'

עִיר 'ciutat'

יִשְׂרָאֵל 'Israel'

יְרוּשָׁלַיִם 'Jerusalem'

יוֹן 'Grècia'	רֹמָא 'Roma'
4. Els òrgans del cos que són parells són femenins:	
אָזֶן 'orella'	רֶגֶל 'peu, cama'
יָד 'mà'	עֵין 'ull'

5. Noms femenins:

1. אֶבֶן 'pedra'	10. מַחֲטָה 'agulla'
2. אֵשׁ 'foc'	11. נְעָלִים 'sabata'
3. בָּאֵר 'pou'	12. נַפְשׁוֹת 'ànima'
4. גֵּדֶר 'tanca'	13. פְּעָמִים 'vegada'
5. חֶרֶב 'espasa'	14. צִפּוֹרִים 'ocell'
6. חֶצֶר 'pati'	15. שֶׁמֶשׁ 'sol'
7. כּוֹס 'got'	16. רוּחַ 'vent'
8. כַּף 'cullera'	17. פָּנִים 'cara'
9. לָשׁוֹן 'llengua'	18. דָּרֶךְ 'camí'

220. Els noms segolats. Constitueixen un dels esquemes nominals (מְשֻׁקָּלִים) que abasta més mots. Un nom segolat és un nom de dues síl·labes, la segona de les quals va vocalitzada amb un *segol*, mentre que l'accent recau sobre la primera de les síl·labes. La vocal de la primera de les síl·labes pot ser un *segol*, un *tseré* o un *hólem*: בֶּגֶד 'vestit', סֵפֶר 'llibre', חֵדֶשׁ 'mes'.

Si la radical medial d'un nom segolat és una gutural, aleshores totes dues síl·labes es vocalitzen amb un *pàtab*: פֶּחַד 'por', שַׁעַר 'porta', כַּעַס 'ira'. Hi ha excepcions com ara לֶחֶם 'pa'.

Si la tercera radical d'un nom segolat és una נ o una ל aleshores sols la segona síl·laba es vocalitza amb un *pàtab*: פְּצַע 'ferida', פֶּרַח 'flor'.

La flexió dels noms segolats experimenta molts de canvis vocàlics interns. Així el *segol* de la segona síl·laba sempre esdevé un *xevà* (o un *hatef pàtab* en les guturals). Trobareu en la pàgina 154 i 155 (Paradigmes) la flexió dels noms segolats.

Cal notar que els noms que tenen la síl·laba inicial vocalitzada amb *segol* o amb *tseré*, canvien en la flexió aquesta vocal per un *híreq* o un *pàtab*. Sols la consulta del diccionari ens pot permetre saber si la vocal de la primera síl·laba és una o bé l'altra:

יֶלֶד 'el meu nen'	יְלָדִי
בֶּגֶד 'el meu vestit'	בְּגָדִי

Si la primera radical és una gutural i va vocalitzada per un *segol*, aquest esdevé un *pàtab*:

אָבן אֲבָנִי 'la meva pedra'

Si la radical medial és una gutural, el *pàtab* de la primera síl·laba no canvia quan el nom és flexionat:

נֶעַר נְעָרִי 'el meu jove'

Els noms que tenen la síl·laba inicial vocalitzada amb un *hólem*, aquest esdevé un *qàmets qatan*:

חֹדֶשׁ חֳדָשִׁי 'el meu mes'

Els noms segolats en singular no experimenten canvis en l'estat constructe:

בֶּגֶד הָאִישׁ = הַבֶּגֶד שֶׁל הָאִישׁ 'el vestit de l'home'

El nom חֶדֶר és una excepció atès que esdevé חֲדָר en estat constructe:

חֲדָר הָאֵכֶל = הַחֲדָר שֶׁל הָאֵכֶל 'l'habitació del menjar'

Els noms segolats en plural segueixen l'esquema següent: סְסָסִים i si la primera radical és una gutural l'esquema és: סִסְסִים

מֶלֶךְ מְלָכִים 'rei'

עֶבֶד עֲבָדִים 'servent'

Un nombre molt reduït de mots té la terminació -וֹת en el plural:

אֶרֶץ אֲרָצוֹת 'terra'

נֶפֶשׁ נַפְשוֹת 'ànima'

רֶשֶׁת רִשְׁתוֹת 'xarxa'

Trobareu en la pàgina 154 i 155 (Paradigmes) la flexió dels noms segolats en plural.

L'estat constructe dels noms segolats en plural té les formes següents:

1. סְסָסִי בִּגְדֵי הָאִישׁ 'les robes de l'home'
2. סִסְסִי דִּרְכֵי הָאֶרֶץ 'els camins del país'
3. סְסָסוֹת רִשְׁתוֹת הַדִּיג 'les xarxes del pescador'
4. סְסָסוֹת נַפְשוֹת הַמֵּתִים 'les ànimes dels morts'

La vocal inicial ve determinada per la flexió del singular:

בִּגְדֵי הָאִישׁ בִּגְדִי

דִּרְכֵי הָאֶרֶץ דִּרְכִי

221. La flexió dels noms de l'esquema סִסְ.

כֹּחַ	כָּל (כָּל)	חֹם
'força'	'tot'	'calor'
כֹּחִי	כָּלִי	חֹמִי

חֲמֻדָּה	בְּלֻדָּה	כְּחֻדָּה
חֲמֻדָּה	בְּלֻדָּה	כְּחֻדָּה
חֲמוֹדָה	בְּלוֹדָה	כְּחוֹדָה
חֲמֻדָּה	בְּלוֹדָה	כְּחוֹדָה
חֲמוֹדָה	בְּלוֹדָה	כְּחוֹדָה
חֲמוֹדָה	בְּלוֹדָה	כְּחוֹדָה
חֲמוֹדָה	בְּלוֹדָה	כְּחוֹדָה
חֲמוֹדָה	בְּלוֹדָה	כְּחוֹדָה

222. La flexió dels noms de l'esquema **סִיס**.

L'estat constructe de noms com ara בֵּית 'casa', יַיִן 'vi', לַיְלָה 'nit' i עֵין 'ull' segueix l'esquema **סִיס**: עֵין, לַיְלָה, יַיִן, בֵּית.

בֵּית הַשָּׁכֵן = הַבֵּית שֶׁל הַשָּׁכֵן 'la casa del veí'
 לַיְלַת הַשַּׁבָּת = הַלַּיְלָה שֶׁל הַשַּׁבָּת 'la nit del dissabte'

La flexió d'aquests noms segueix l'esquema següent:

בֵּיתָנוּ	בֵּיתִי
בֵּיתְכֶם/וֹ	בֵּיתְךָ/הָ
בֵּיתְכֶם/וֹ	בֵּיתְךָ/הָ
בֵּיתְכֶם/וֹ	בֵּיתְךָ/הָ
בֵּיתְכֶם/וֹ	בֵּיתְךָ/הָ

223. El mot אֵין 'no, no res'. La flexió d'aquesta paraula és semblant a la de בֵּית, que hem escrit en el paràgraf anterior. En la pàgina 155 (Paradigmes) s'hi troba la flexió completa.

S'usa per a fer la negació del present:

אֵין אֲנִי יוֹדֵעַ = אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ = אֵין אֵינִי יוֹדֵעַ 'jo no sé'
 אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ = אֵין אַתָּה יוֹדֵעַ 'tu no saps'

224. La forma emfàtica de l'estat constructe. S'usa en la tercera persona del singular i del plural. El primer mot es posa en la forma flexionada de la tercera persona seguida de la partícula שֶׁל:

הַבֵּית שֶׁל הַמּוֹרֶה = בֵּית הַמּוֹרֶה שֶׁל הַמּוֹרֶה 'la casa del mestre'
 הַבֵּית שֶׁל הַמּוֹרֶה = בֵּית הַמּוֹרֶה שֶׁל הַמּוֹרֶה 'la casa de la mestra'
 הַבֵּית שֶׁל הַמּוֹרִים = בֵּית הַמּוֹרִים שֶׁל הַמּוֹרִים 'la c. dels mestres'
 הַבֵּית שֶׁל הַמּוֹרוֹת = בֵּית הַמּוֹרוֹת שֶׁל הַמּוֹרוֹת 'la c. de les mestres'

225. Els noms d'acció verbal del tema verbal *hitpael*.

INFINITIU	NOM D'ACCIÓ VERBAL
לְהִתְרַגֵּז	הִתְרַגְּזוּת 'irritació'
לְהִתְיַשֵּׁב	הִתְיַשְּׁבוּת 'colonització'
לְהִתְנַפֵּל	הִתְנַפְּלוּת 'atac'
לְהִתְעוֹרֵר	הִתְעוֹרְרוּת 'despertament'

226. El *pual*. És el tema verbal que expressa el sentit passiu del tema *piel*:

הַמְּנַהֵל סֵפֶר סֵפֶר 'el director explicà una història'
הִסְפֹּר סֵפֶר אֶל יְדֵי הַמְּנַהֵל 'la història va ser explicada pel director'

El present d'aquest tema verbal pot ser usat com a verb o com a adjectiu:

הוּא מְכָבֵד אֶל כָּל הָעָם 'ell és honorat per tot el poble'
הוּא אִישׁ מְכָבֵד 'ell és un home honorat'

El paradigma de la conjugació dels verbs regulars d'aquest tema és en la pàgina 146 (Paradigmes). Noteu que la primera radical sempre va vocalitzada per un *quibuts*. Tots els prefixos i sufixos tenen la mateixa vocalització que els corresponents del tema *piel*. La segona radical porta *dagueix*. Aquest tema verbal no té ni infinitiu ni imperatiu.

Els verbs que tenen una ך com a segona radical: atès que aquesta consonant no pot portar *dagueix* la vocal de la primera radical no és un *quibuts* sinó un *hólem*. El paradigma de la conjugació d'aquests verbs és en la pàgina 147 (Paradigmes).

El paradigma del *pual* dels verbs del model de conjugació ל"ה el trobareu en la pàgina 147 (Paradigmes).

227. El *hufal*. És el tema verbal que expressa el sentit passiu del tema *hifil*:

הַבֶּן הָכֵנִס אֶת הָאָב הַיּוֹם 'el pare entrà el fill a l'escola'
הָכֵנִס הַבֶּן אֶת הָאָב הַיּוֹם 'el fill va ser entrat a l'escola pel pare'

El paradigma de la conjugació dels verbs regulars d'aquest tema és en la pàgina 151 (Paradigmes).

228. Els verbs geminats (כְּפִּיּוּלִים). És una classe de verbs molt poc freqüent. Normalment es conjuguen com els regulars del tema verbal *qal*, però en hebreu clàssic tenen un paradigma de conjugació particular:

Paradigma dels verbs regulars

‘rodejar, encerclar’ לָסַב

סוֹבֵב
סוֹבֶבֶת
סוֹבְבִים
סוֹבְבוֹת

סִבַּבְתִּי

סִבַּבְתָּ

סִבַּבְתָּ

סִבֵּב

סִבַּבְהָ

סִבַּבְנוּ

סִבַּבְתֶּם/ן

סִבְּבוּ

אֶסְבֵּב

תִּסְבֵּב

תִּסְבְּבִי

יִסְבֵּב

תִּסְבֵּב

נִסְבֵּב

תִּסְבְּבוּ

יִסְבְּבוּ

סִבֵּב

סִבְּבִי

סִבְּבוּ

Paradigma dels verbs geminats

לָסַב [סִבֵּב] Infinitiu

Present

סֵב

סִבָּה

סִבִּים

סִבוֹת

Passat

סִבֵּיתִי

סִבֵּיתָ

סִבוֹת

סֵב

סִבָּה

סִבוֹנוּ

סִבוֹתֶם/ן

סִבּוּ

Futur

אֶסֵּב

תִּסֵּב

תִּסֵּבִי

יִסֵּב

תִּסֵּב

נִסֵּב

תִּסֵּבּוּ

יִסֵּבּוּ

Imperatiu

סֵב

סִבִּי

סִבּוּ

En el tema *piel* la conjugació dels verbs geminats és idèntica a la dels verbs לָעַל del tema *piel*. El paradigma de la conjugació d'aquests verbs és en la pàgina 146 (Paradigmes).

En el tema *hitpael* la conjugació dels verbs geminats és idèntica a la dels verbs י"ט del mateix tema *hitpael*. El paradigma de la conjugació d'aquests verbs és en la pàgina 153 (Paradigmes).

4. Paradigmes

Tema verbal פֶּעַל - קל

שְׁלֵמִים פ' גְּרוּזִית (ה,ח,ע)	שְׁלֵמִים	Model de conjugació	
עוֹזֵב 'abandonar'	כּוֹתֵב 'escriure'	שׁוֹמֵר 'guardar'	הוֹה
עוֹזֶבֶת	כּוֹתֶבֶת	שׁוֹמֶרֶת	
עוֹזְבִים	כּוֹתְבִים	שׁוֹמְרִים	
עוֹזְבוֹת	כּוֹתְבוֹת	שׁוֹמְרוֹת	
עֹזְבִי	כְּתִבְתִּי	שְׁמֹרְתִי	עָבַר
עֹזְבֶת	כְּתִבְתְּ	שְׁמֹרְתֶה	
עֹזְבִי	כְּתִבְתְּ	שְׁמֹרְתְּ	
עֹזֵב	כְּתֵב	שְׁמֹר	
עֹזְבָה	כְּתִיבָה	שְׁמֹרָה	
עֹזְבֵנוּ	כְּתִיבֵנוּ	שְׁמֹרֵנוּ	
עֹזְבֵתֶם	כְּתִיבֵתֶם	שְׁמֹרְתֶם	
עֹזְבֵתוֹ	כְּתִיבְתּוֹ	שְׁמֹרְתּוֹ	
עֹזְבוּ	כְּתִיבוּ	שְׁמֹרוּ	
אֶעֱזֹב	אֶכְתֹּב	אֶשְׁמֹר	עָתִיד
תֵּעֲזֹב	תִּכְתֹּב	תִּשְׁמֹר	
תֵּעֲזֹבִי	תִּכְתֹּבִי	תִּשְׁמְרִי	
יֵעֲזֹב	יִכְתֹּב	יִשְׁמֹר	
תֵּעֲזֹב	תִּכְתֹּב	תִּשְׁמֹר	
נֵעֲזֹב	נִכְתֹּב	נִשְׁמֹר	
תֵּעֲזֹבוּ	תִּכְתֹּבוּ	תִּשְׁמְרוּ	
יֵעֲזֹבוּ	יִכְתֹּבוּ	יִשְׁמְרוּ	
עֲזֹב	כְּתֵב	שְׁמֹר	צוּי
עֲזֹבִי	כְּתִיבִי	שְׁמֹרִי	
עֲזֹבוּ	כְּתִיבוּ	שְׁמֹרוּ	
לֵעֲזֹב	לִכְתֹּב	לִשְׁמֹר	שֵׁם הַפֶּעַל

Tema verbal פֿעל - קל

שְׁלָמִים פ"א	שְׁלָמִים ל"ח - ל"ע	שְׁלָמִים ע' גְּרוּנֶעַת	Model de conjugació
הוֹה	שׁוּאַל 'preguntar'	שׁוּלַח 'enviar'	אױסֶף 'aplegar'
שׁוּאַלְתָּ	שׁוּלַחְתָּ	אױסְפֶּת	
שׁוּאַלִים	שׁוּלַחִים	אױסְפִים	
שׁוּאַלוֹת	שׁוּלַחוֹת	אױסְפוֹת	
עָבַר	שְׁאַלְתִּי	שְׁלַחְתִּי	אַסְפִּיתִי
שְׁאַלְתָּ	שְׁלַחְתָּ	אַסְפִּיתָ	
שְׁאַלְתָּ	שְׁלַחְתָּ	אַסְפִּיתָ	
שְׁאַל	שְׁלַח	אַסְפִּי	
שְׁאַלָּה	שְׁלַחָּה	אַסְפָּה	
שְׁאַלְנוּ	שְׁלַחְנוּ	אַסְפִּנוּ	
שְׁאַלְתֶּם	שְׁלַחְתֶּם	אַסְפִּתֶּם	
שְׁאַלְתֶּן	שְׁלַחְתֶּן	אַסְפִּתֶּן	
שְׁאַלוּ	שְׁלַחוּ	אַסְפוּ	
עָתִיד	אַשְׁאַל	אַשְׁלַח	אַאַסֶף
תִּשְׁאַל	תִּשְׁלַח	תִּאַסֶּף	
תִּשְׁאַלִי	תִּשְׁלַחִי	תִּאַסְפִּי	
יִשְׁאַל	יִשְׁלַח	יִאַסֶּף	
תִּשְׁאַל	תִּשְׁלַח	תִּאַסֶּף	
נִשְׁאַל	נִשְׁלַח	נִאַסֶּף	
תִּשְׁאַלוּ	תִּשְׁלַחוּ	תִּאַסְפוּ	
יִשְׁאַלוּ	יִשְׁלַחוּ	יִאַסְפוּ	
צוּי	שְׁאַל	שְׁלַח	אַסֶּף
שְׁאַלִי	שְׁלַחִי	אַסְפִּי	
שְׁאַלוּ	שְׁלַחוּ	אַסְפוּ	
שֵׁם הַפֿעֵל	לִשְׁאַל	לִשְׁלַח	לִאַסֶּף

Tema verbal פֿעל - קל

ע"ו	ל"ה (פ"ע)	ל"ה	Model de conjugació
הָוָה			
דָּן 'jutjar'	עוֹשֶׂה 'fer'	קוֹנֶה 'comprar'	
דָּנָה	עוֹשֶׂה	קוֹנֶה	
דָּנִים	עוֹשִׂים	קוֹנִים	
דָּנוֹת	עוֹשׂוֹת	קוֹנוֹת	
עָבַר			
דִּנְתִּי	עָשִׂיתִי	קָנִיתִי	
דִּנְתָּ	עָשִׂיתָ	קָנִיתָ	
דִּנְתָּ	עָשִׂיתָ	קָנִיתָ	
דָּן	עָשָׂה	קָנָה	
דָּנָה	עָשְׂתָה	קָנְתָה	
דִּנּוּ	עָשִׂינוּ	קָנִינוּ	
דִּנְתֶּם	עָשִׂיתֶם	קָנִיתֶם	
דִּנְתֻּן	עָשִׂיתֶן	קָנִיתֶן	
דִּנוּ	עָשׂוּ	קָנוּ	
עָתִיד			
אֲדוֹן	אֶעֱשֶׂה	אֶקְנֶה	
תִּדּוֹן	תַּעֲשֶׂה	תִּקְנֶה	
תִּדְּוִנִי	תַּעֲשִׂי	תִּקְנִי	
יִדּוֹן	יַעֲשֶׂה	יִקְנֶה	
תִּדּוֹן	תַּעֲשֶׂה	תִּקְנֶה	
נִדּוֹן	נַעֲשֶׂה	נִקְנֶה	
תִּדְּוִנוּ	תַּעֲשׂוּ	תִּקְנוּ	
יִדְּוִנוּ	יַעֲשׂוּ	יִקְנוּ	
צִוִּי			
דּוֹן	עָשָׂה	קָנָה	
דּוֹנִי	עָשִׂי	קָנִי	
דּוֹנוּ	עָשׂוּ	קָנוּ	
לָדוֹן	לַעֲשׂוֹת	לִקְנוֹת	שֵׁם הַפֿעֵל

Tema verbal פֿעל - קל

ל"א	פ"נ	ע"י	Model de conjugació
מוֹצֵא 'trobar'	נוֹטֵעַ 'plantar'	שֹׁם 'posar'	הוֹה
מוֹצֵאת	נוֹטֵעַת	שֹׁמֶה	
מוֹצְאִים	נוֹטְעִים	שֹׁמִים	
מוֹצְאוֹת	נוֹטְעוֹת	שֹׁמוֹת	
מְצַאתִי	נֹטְעֵתִי	שֹׁמֵתִי	עָבֵר
מְצַאתָ	נֹטְעֵתְךָ	שֹׁמֵתְךָ	
מְצַאתָ	נֹטְעֵתְךָ	שֹׁמֵתְךָ	
מְצֵא	נֹטֵעַ	שֹׁם	
מְצַאָה	נֹטְעָה	שֹׁמֶה	
מְצַאנוּ	נֹטְעֵנוּ	שֹׁמְנוּ	
מְצַאתֶם	נֹטְעֵתֶם	שֹׁמֵתֶם	
מְצַאתֶן	נֹטְעֵתֶן	שֹׁמֵתֶן	
מְצֵאוּ	נֹטְעוּ	שֹׁמוּ	
אֶמְצֵא	אֶטֵּעַ	אֶשִּׁים	עָתִיד
תִּמְצֵא	תִּטַּע	תִּשָּׂם	
תִּמְצְאֵי	תִּטַּעֲיוּ	תִּשָּׂימוּ	
יִמְצֵא	יִטַּע	יִשָּׂם	
תִּמְצֵא	תִּטַּע	תִּשָּׂם	
נִמְצֵא	נִטַּע	נִשָּׂם	
תִּמְצְאוּ	תִּטַּעוּ	תִּשָּׂימוּ	
יִמְצְאוּ	יִטַּעוּ	יִשָּׂימוּ	
מְצֵא	טֵעַ	שֵׁם	צִוִּי
מְצְאֵי	טֵעִי	שִׂימִי	
מְצְאוּ	טֵעוּ	שִׂימוּ	
לְמַצֵּא	לְנִטֵּעַ	לְשִׂים	שֵׁם הַפֿעֵל

Tema verbal פֿעל - קל

פ"י (נְחִים)	פ"י (תְּסִירִים)	פ"א (א נְחָה)	Model de conjugació
יִסְדּוּ 'fonamentar'	יִלְדוּ 'parir'	אֹכְלִי 'menjar'	הֵנָּה
יִסְדָּת	יִלְדָּת	אֹכְלָת	
יִסְדִּים	יִלְדִּים	אֹכְלִים	
יִסְדּוֹת	יִלְדּוֹת	אֹכְלוֹת	
יִסְדֵּנִי	יִלְדֵּנִי	אֹכְלָתִי	עָבָר
יִסְדָּתְךָ	יִלְדָּתְךָ	אֹכְלָתְךָ	
יִסְדָּתָהּ	יִלְדָּתָהּ	אֹכְלָתָהּ	
יִסְדּוּ	יִלְדוּ	אֹכְלִי	
יִסְדָּהּ	יִלְדָּהּ	אֹכְלָהּ	
יִסְדְּנוּ	יִלְדְּנוּ	אֹכְלָנוּ	
יִסְדְּתֶם	יִלְדְּתֶם	אֹכְלְתֶם	
יִסְדְּתוּ	יִלְדְּתוּ	אֹכְלְתוּ	
יִסְדּוּ	יִלְדּוּ	אֹכְלוּ	
אִיסַד	אִילַד	אֹכַל	עֲתִיד
תִּיסַד	תִּילַד	תֹּאכַל	
תִּיסְדִּי	תִּילְדִּי	תֹּאכְלִי	
יִיסַד	יִילַד	יֹאכַל	
תִּיסַד	תִּילַד	תֹּאכַל	
נִיסַד	נִילַד	נֹאכַל	
תִּיסְדּוּ	תִּילְדּוּ	תֹּאכְלוּ	
יִיסְדּוּ	יִילְדּוּ	יֹאכְלוּ	
יִסַּד	לִד	אָכַל	צוּי
יִסְדִּי	לְדִי	אֹכְלִי	
יִסְדּוּ	לְדּוּ	אֹכְלוּ	
לִיסַד	לְלַדָּת	לֶאֱכַל	שֵׁם הַפֿעֵל

Tema verbal פֿעל - קל

Model de conjugació	ל"ה+פ"י	בוֹדְדוֹת	בוֹדְדוֹת
הָוָה	יוֹרֶה 'disparar'	הוֹנֶה 'ser, estar'	חַי 'viure'
	יוֹרֶה	הוֹנֶה	חַיָּה
	יוֹרִים	הוֹנִים	חַיִּים
	יוֹרוֹת	הוֹזֹת	חַיּוֹת
עָבַר	יָרִיתִי	הָיִיתִי	חָיִיתִי
	יָרִיתְךָ	הָיִיתְךָ	חָיִיתְךָ
	יָרִיתָ	הָיִיתָ	חָיִיתָ
	יָרָה	הָיָה	חָיָה, חַי
	יָרְתָה	הָיְתָה	חָיְתָה
	יָרִינוּ	הָיִינוּ	חָיִינוּ
	יָרִיתֶם	הָיִיתֶם	חָיִיתֶם
	יָרִיתֶן	הָיִיתֶן	חָיִיתֶן
	יָרוּ	הָיוּ	חָיוּ
עָתִיד	אֵיךְ	אֶהְיֶה	אֶחְיֶה
	תֵּיךְ	תֵּהְיֶה	תֵּחְיֶה
	תֵּיךְ	תֵּהְיֶי	תֵּחְיֶי
	יֵיךְ	יֵהְיֶה	יֵחְיֶה
	תֵּיךְ	תֵּהְיֶה	תֵּחְיֶה
	נֵיךְ	נֵהְיֶה	נֵחְיֶה
	תֵּירוּ	תֵּהְיוּ	תֵּחְיוּ
	יֵירוּ	יֵהְיוּ	יֵחְיוּ
צִוִּי	יָרָה	הָיָה	חָיָה
	יָרִי	הָיִי	חָיִי
	יָרוּ	הָיוּ	חָיוּ
שֵׁם הַפֿעֵל	לִירוֹת	לְהִיּוֹת	לְחִיּוֹת

Tema verbal פֶּעַל - קל

Model de conjugació	בּוֹדָדוֹת	בּוֹדָדוֹת	בּוֹדָדוֹת
הֵוָה	יָכוֹל 'poder'	בָּא 'venir, arribar'	מָת 'morir'
	יִכּוֹלָה	בָּאָה	מָתָה
	יִכּוֹלִים	בָּאִים	מָתִים
	יִכּוֹלוֹת	בָּאוֹת	מָתוֹת
עָבַר	יִכְלֶתִי	בָּאתִי	מָתִי
	יִכְלֶתְךָ	בָּאתְךָ	מָתְךָ
	יִכְלֶתְהוּ	בָּאתְהוּ	מָתְהוּ
	יִכָּל	בָּא	מָת
	יִכְלָה	בָּאָה	מָתָה
	יִכְלֹנוּ	בָּאנוּ	מָתָנוּ
	יִכְלֶתֶם	בָּאתֶם	מָתֶם
	יִכְלֶתְוּ	בָּאתֻן	מָתֻן
	יִכָּלוּ	בָּאוּ	מָתוּ
עָתִיד	אוּכַל	אֲבֹא	אָמוּת
	תּוּכַל	תֵּבֹא	תָּמוּת
	תּוּכְלִי	תֵּבֹאִי	תָּמוּתִי
	יוּכַל	יֵבֹא	יָמוּת
	תּוּכַל	תֵּבֹא	תָּמוּת
	נוּכַל	נֵבֹא	נָמוּת
	תּוּכְלוּ	תֵּבֹאוּ	תָּמוּתוּ
	יוּכְלוּ	יֵבֹאוּ	יָמוּתוּ
צִוִּי	--	בֹּא	מוּת
	--	בֹּאִי	מוּתִי
	--	בֹּאוּ	מוּתוּ
שֵׁם הַפְּעֵל	לְהִיּוֹת יָכוֹל	לְבֹא	לְמוּת

Tema verbal פֿעל - קל

Model de conjugació	בוֹדְדוֹת	בוֹדְדוֹת	בוֹדְדוֹת
הוֹה	נִגָּשׁ 'apropar-se'	נֹתֵן 'donar'	לֹקֵחַ 'agafar'
	נִגָּשֶׁת	נֹתֶנֶת	לֹקַחַת
	נִגָּשִׁים	נֹתְנִים	לֹקְחִים
	נִגָּשׁוֹת	נֹתְנוֹת	לֹקְחוֹת
עָבַר	נִגָּשְׁתִּי	נֹתַנִּי	לִקְחֹתִי
	נִגָּשְׁתְּ	נֹתַנְךָ	לִקְחֹתְךָ
	נִגָּשְׁתָּ	נֹתַנְהָ	לִקְחֹתָהּ
	נִגָּשׁ	נֹתֵן	לֹקֵחַ
	נִגָּשָׁה	נֹתְנָה	לֹקַחָהּ
	נִגָּשְׁנוּ	נֹתְנוּ	לֹקְחֵנוּ
	נִגָּשְׁתֶּם	נֹתַתֶּם	לִקְחֹתֶם
	נִגָּשְׁתֶּן	נֹתַתֶּן	לִקְחֹתֶן
	נִגָּשׁוּ	נֹתְנוּ	לֹקְחוּ
עָתִיד	אֶגָּשׁ	אֶתֵּן	אֶלְקַח
	תִּגָּשׁ	תִּתֵּן	תִּלְקַח
	תִּגָּשִׁי	תִּתְּנִי	תִּלְקַחֲנִי
	יִגָּשׁ	יִתֵּן	יִלְקַח
	תִּגָּשׁ	תִּתֵּן	תִּלְקַח
	נִגָּשׁ	נִתֵּן	נִלְקַח
	תִּגָּשׁוּ	תִּתְּנוּ	תִּלְקַחוּ
	יִגָּשׁוּ	יִתְּנוּ	יִלְקַחוּ
צִוִּי	גָּשׁ	תֵּן	קַח
	גָּשִׁי	תְּנִי	קַחֲנִי
	גָּשׁוּ	תְּנוּ	קַחוּ
שֵׁם הַפֿעֵל	לִגָּשֶׁת	לִתֵּן	לִקְחַת

Tema verbal נִפְעַל

שְׁלֵמִים ע' גְּרוּנָעַת	שְׁלֵמִים פ' גְּרוּנָעַת	שְׁלֵמִים Model de conjugació	
			הוֹה
'ser preguntat' נִשְׁאַל	'ser abandonat' נֶעְזָב	'ser guardat' נִשְׁמָר	
נִשְׁאַלְתָּ	נֶעְזַבְתָּ	נִשְׁמַרְתָּ	
נִשְׁאַלִּים	נֶעְזָבִים	נִשְׁמָרִים	
נִשְׁאַלוּת	נֶעְזָבוּת	נִשְׁמָרוּת	
			עָבַר
נִשְׁאַלְתִּי	נֶעְזַבְתִּי	נִשְׁמַרְתִּי	
נִשְׁאַלְתָּ	נֶעְזַבְתָּ	נִשְׁמַרְתָּ	
נִשְׁאַלְתָּ	נֶעְזַבְתָּ	נִשְׁמַרְתָּ	
נִשְׁאַל	נֶעְזָב	נִשְׁמָר	
נִשְׁאַלָּה	נֶעְזָבָה	נִשְׁמָרָה	
נִשְׁאַלְנוּ	נֶעְזָבְנוּ	נִשְׁמָרְנוּ	
נִשְׁאַלְתֶּם	נֶעְזַבְתֶּם	נִשְׁמַרְתֶּם	
נִשְׁאַלְתֶּן	נֶעְזַבְתֶּן	נִשְׁמַרְתֶּן	
נִשְׁאַלוּ	נֶעְזָבוּ	נִשְׁמָרוּ	
			עָתִיד
אֶשְׁאַל	אֶעְזָב	אֶשְׁמָר	
תִּשְׁאַל	תִּעְזָב	תִּשְׁמָר	
תִּשְׁאַלִּי	תִּעְזָבִי	תִּשְׁמָרִי	
יִשְׁאַל	יִעְזָב	יִשְׁמָר	
תִּשְׁאַל	תִּעְזָב	תִּשְׁמָר	
נִשְׁאַל	נִעְזָב	נִשְׁמָר	
תִּשְׁאַלְוּ	תִּעְזָבוּ	תִּשְׁמָרוּ	
יִשְׁאַלְוּ	יִעְזָבוּ	יִשְׁמָרוּ	
			צוּי
הִשְׁאַל	הִעְזָב	הִשְׁמָר	
הִשְׁאַלִּי	הִעְזָבִי	הִשְׁמָרִי	
הִשְׁאַלְוּ	הִעְזָבוּ	הִשְׁמָרוּ	
לְהִשְׁאַל	לְהִעְזָב	לְהִשְׁמָר	שֵׁם הַפֶּעַל

Tema verbal נפעל

Model de conjugació	שְׁלִמִים ל"ח - ל"ע	שְׁלִמִים פ"א	ל"ה
הוה	נִשְׁלַח 'ser enviat'	נֶאֱסָף 'ser aplegat'	נִקְנָה 'ser comprat'
	נִשְׁלַחַת	נֶאֱסָפַת	נִקְנִית
	נִשְׁלַחִים	נֶאֱסָפִים	נִקְנִים
	נִשְׁלַחוֹת	נֶאֱסָפוֹת	נִקְנוֹת
עבר	נִשְׁלַחְתִּי	נֶאֱסָפְתִּי	נִקְנִיתִי
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתִּי	נֶאֱסָפְתִּי	נִקְנִיתִי
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתִּי	נֶאֱסָפְתִּי	נִקְנִיתִי
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתִּי	נֶאֱסָפְתִּי	נִקְנִיתִי
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתָּ	נֶאֱסָפְתָּ	נִקְנִיתָ
	נִשְׁלַחְתִּי	נֶאֱסָפְתִּי	נִקְנִיתִי
עתיד	אֶשְׁלַח	אֶאֱסֹף	אֶקְנֶה
	תִּשְׁלַח	תִּאֱסֹף	תִּקְנֶה
	תִּשְׁלַחְי	תִּאֱסֹפִי	תִּקְנִי
	יִשְׁלַח	יֶאֱסֹף	יִקְנֶה
	תִּשְׁלַח	תִּאֱסֹף	תִּקְנֶה
	נִשְׁלַח	נֶאֱסֹף	נִקְנֶה
	תִּשְׁלַחוּ	תִּאֱסֹפוּ	תִּקְנֶנוּ
	יִשְׁלַחוּ	יֶאֱסֹפוּ	יִקְנֶנוּ
צוי	הִשְׁלַח	הֶאֱסֹף	הִקְנֶה
	הִשְׁלַחְי	הֶאֱסֹפִי	הִקְנִי
	הִשְׁלַחוּ	הֶאֱסֹפוּ	הִקְנֶנוּ
שם הפעל	לְהִשְׁלַח	לְהֶאֱסֹף	לְהִקְנֹת

Tema verbal נִפְעַל

Model de conjugació	ל"ה (פ"ע)	ע"ו	פ"נ
הוֹה	נַעֲשֶׂה 'ser fet'	נִדּוֹן 'ser jujat'	נָטַע 'ser plantat'
	נַעֲשִׂית	נִדּוֹנָה	נָטַעַת
	נַעֲשִׂים	נִדּוֹנִים	נָטַעִים
	נַעֲשׂוֹת	נִדּוֹנוֹת	נָטַעוֹת
עָבַר	נַעֲשִׂיתִי	נִדְּנָתִי	נָטַעְתִּי
	נַעֲשִׂיתְ	נִדְּנָתְ	נָטַעְתְּ
	נַעֲשִׂית	נִדְּנָתְ	נָטַעְתְּ
	נַעֲשֶׂה	נִדּוֹן	נָטַע
	נַעֲשֶׂתָה	נִדּוֹנָה	נָטַעָה
	נַעֲשִׂינוּ	נִדְּנֵנוּ	נָטַעְנוּ
	נַעֲשִׂיתֶם	נִדְּנֶתֶם	נָטַעְתֶּם
	נַעֲשִׂיתָן	נִדְּנֶתָן	נָטַעְתָּן
	נַעֲשׂוּ	נִדּוּנוּ	נָטַעוּ
עָתִיד	אֶעֱשֶׂה	אֶדּוֹן	אֶנָּטַע
	תַּעֲשֶׂה	תִּדּוֹן	תִּנָּטַע
	תַּעֲשִׂי	תִּדּוֹנִי	תִּנָּטַעִי
	יַעֲשֶׂה	יִדּוֹן	יִנָּטַע
	תַּעֲשֶׂה	תִּדּוֹן	תִּנָּטַע
	נַעֲשֶׂה	נִדּוֹן	נִנָּטַע
	תַּעֲשׂוּ	תִּדּוּנוּ	תִּנָּטַעוּ
	יַעֲשׂוּ	יִדּוּנוּ	יִנָּטַעוּ
צוּי	הַעֲשֶׂה	הַדּוֹן	הַנָּטַע
	הַעֲשִׂי	הַדּוֹנִי	הַנָּטַעִי
	הַעֲשׂוּ	הַדּוּנוּ	הַנָּטַעוּ
שם הפעל	לַהַעֲשׂוֹת	לַהַדּוֹן	לַהַנָּטַע

Tema verbal נפעל

Model de conjugació	ל"א	פ"א	פ"י
	(א נחה)	(חסרים)	
הוה	נמצא 'ser trobat'	נאכל 'ser menjat'	נולד 'néixer'
	נמצאת	נאכלת	נולדת
	נמצאים	נאכלים	נולדים
	נמצאות	נאכלות	נולדות
עבר	נמצאתי	נאכלתי	נולדתי
	נמצאת	נאכלת	נולדת
	נמצאת	נאכלת	נולדת
	נמצא	נאכל	נולד
	נמצאה	נאכלה	נולדה
	נמצאנו	נאכלנו	נולדנו
	נמצאתם	נאכלתם	נולדתם
	נמצאתו	נאכלתו	נולדתו
	נמצאו	נאכלו	נולדו
עתיד	אמצא	אאכל	אולד
	תמצא	תאכל	תולד
	תמצאי	תאכלי	תולדי
	ימצא	יאכל	יולד
	תמצא	תאכל	תולד
	נמצא	נאכל	נולד
	תמצאו	תאכלו	תולדו
	ימצאו	יאכלו	יולדו
צוי	המצא	האכל	הולד
	המצאי	האכלי	הולדי
	המצאו	האכלו	הולדו
שם הפעל	להמצא	להאכל	להולד

פֻּעַל		Tema verbal נִפְעַל	
שְׁלֵמִים	כְּפוּלִים	פ"י (נָחִים)	Model de conjugació
		הוֹה	נוֹסֵד 'ser fonamentat' נִמְס' 'fondre's' מְקַדֵּשׁ 'santificar'
מְקַדֵּשׁת	נִמְסָה	נוֹסֵדָת	
מְקַדֵּשִׁים	נִמְסִים	נוֹסֵדִים	
מְקַדְּשׁוֹת	נִמְסוֹת	נוֹסְדוֹת	
		עָבַר	נוֹסֵדָתִי נִמְסוֹתִי קִדְּשָׁתִי
קִדְּשָׁתְךָ	נִמְסוֹתְךָ	נוֹסֵדָתְךָ	
קִדְּשָׁתוֹ	נִמְסוֹתוֹ	נוֹסֵדָתוֹ	
קִדְּשׁוֹ	נִמְסָה	נוֹסֵדָה	
קִדְּשָׁנוּ	נִמְסוֹנוּ	נוֹסֵדָנוּ	
קִדְּשָׁתָם	נִמְסוֹתָם	נוֹסֵדָתָם	
קִדְּשָׁתָן	נִמְדוֹתָן	נוֹסֵדָתָן	
קִדְּשׁוֹ	נִמְסוֹ	נוֹסְדוֹ	
		עָתִיד	אֶנְסֵד אֶמַס אֶקְדֹּשׁ
תִּקְדֹּשׁ	תִּמַּס	תִּנְסֵד	
תִּקְדֹּשִׁי	תִּמַּסִּי	תִּנְסֵדִי	
יִקְדֹּשׁ	יִמַּס	יִנְסֵד	
תִּקְדֹּשׁ	תִּמַּס	תִּנְסֵד	
נִקְדֹּשׁ	נִמַּס	נִנְסֵד	
תִּקְדֹּשׁוּ	תִּמַּסוּ	תִּנְסֵדוּ	
יִקְדֹּשׁוּ	יִמַּסוּ	יִנְסֵדוּ	
		צוּי	הִנְסֵד הִנְסֵדִי הִנְסֵדוּ
קִדְּשׁוֹ	הִמַּס	הִנְסֵדוֹ	
קִדְּשִׁי	הִמַּסִּי	הִנְסֵדוֹ	
קִדְּשׁוֹ	הִמַּסוּ	הִנְסֵדוֹ	
לְקַדֵּשׁ	לְהִמַּס	לְהִנְסֵד	שֵׁם הַפֻּעַל

שְׁלֵמִים ע' גְּרוּנִית		ל"א	ל"ה	Model de conjugació	פֿעל Tema verbal
מְבָרֵךְ 'beneir'	מְמַלֵּא 'omplir'	מְצַוֵּה 'manar'	הוֹה		
מְבָרֶכֶת	מְמַלֶּאת	מְצַוֶּה			
מְבָרְכִים	מְמַלְאִים	מְצַוִּים			
מְבָרְכוֹת	מְמַלְאוֹת	מְצַוּוֹת			
בִּרְכָתִי	מִלְאָתִי	צְוִיתִי	עָבֵר		
בִּרְכָתְךָ	מִלְאָתְךָ	צְוִיתְךָ			
בִּרְכָתוֹ	מִלְאָתוֹ	צְוִיתוֹ			
בִּרְכָתֵינוּ	מִלְאָתֵנוּ	צְוִיתֵנוּ			
בִּרְכָתְכֶם	מִלְאָתְכֶם	צְוִיתְכֶם			
בִּרְכָתְךָ	מִלְאָתְךָ	צְוִיתְךָ			
בִּרְכוּ	מְקַאוּ	צֹוִי			
אֲבָרֵךְ	אֲמַלֵּא	אֲצַוֶּה	עָתִיד		
תִּבְרָךְ	תִּמְלֵא	תִּצַּוֶּה			
תִּבְרְכִי	תִּמְלְאִי	תִּצַּוִּי			
יִבְרָךְ	יִמְלֵא	יִצַּוֶּה			
תִּבְרָךְ	תִּמְלֵא	תִּצַּוֶּה			
נִבְרָךְ	נִמְלֵא	נִצַּוֶּה			
תִּבְרְכוּ	תִּמְלְאוּ	תִּצַּוּוּ			
יִבְרְכוּ	יִמְלְאוּ	יִצַּוּוּ			
בָּרֵךְ	מַלֵּא	צֹוֶה	צֹוִי		
בָּרְכִי	מַלְאִי	צֹוִי			
בָּרְכוּ	מַלְאוּ	צֹוִי			
לְבָרֵךְ	לְמַלֵּא	לְצַוּוֹת	שֵׁם הַפֿעֵל		

פֿעל		Tema verbal פֿעל	
שְׁלִמִים	מְרַבֵּעִים	כְּפוּלִים ע"ו - ע"י	Model de conjugació
הוֹה			
מְקַדֵּשׁ 'ser santificat'	מְצַלֵּץ 'telefonar'	מְסוּבֵּב 'fer voltes'	
מְקַדֶּשֶׁת	מְצַלֶּצֶת	מְסוּבֶּבֶת	
מְקַדְּשִׁים	מְצַלְצִלִּים	מְסוּבָּבִים	
מְקַדְּשׁוֹת	מְצַלְצֻלוֹת	מְסוּבָּבוֹת	
עָבַר			
קֹדֶשְׁתִּי	צֹלֶצְלִיתִי	סוּבְּבִיתִי	
קֹדֶשֶׁת	צֹלֶצֶת	סוּבְּבֶת	
קֹדֶשֶׁת	צֹלֶצֶת	סוּבְּבֶת	
קֹדֶשׁ	צֹלֵץ	סוּבֵּב	
קֹדֶשָׁה	צֹלֶצְהָה	סוּבְּבָה	
קֹדֶשְׁנוּ	צֹלֶצְלָנוּ	סוּבְּבָנוּ	
קֹדֶשְׁתָּם	צֹלֶצְלָתָם	סוּבְּבָתָם	
קֹדֶשְׁתָּן	צֹלֶצְלָתָן	סוּבְּבָתָן	
קֹדֶשׁוֹ	צֹלֶצְלוֹ	סוּבְּבוֹ	
עָתִיד			
אֶקְדֹּשׁ	אֶצְלֵץ	אֶסוּבֵּב	
תִּקְדֹּשׁ	תִּצְלֵץ	תִּסוּבֵּב	
תִּקְדְּשִׁי	תִּצְלֵצְלִי	תִּסוּבְּבִי	
יִקְדֹּשׁ	יִצְלֵץ	יִסוּבֵּב	
תִּקְדֹּשׁ	תִּצְלֵץ	תִּסוּבֵּב	
נִקְדֹּשׁ	נִצְלֵץ	נִסוּבֵּב	
תִּקְדְּשׁוּ	תִּצְלֵצְלוּ	תִּסוּבְּבוּ	
יִקְדְּשׁוּ	יִצְלֵצְלוּ	יִסוּבְּבוּ	
--	צֹלֵץ	סוּבֵּב	צוּי
--	צֹלֵצְלִי	סוּבְּבִי	
--	צֹלֵצְלוֹ	סוּבְּבוֹ	
--	לִצְלֵץ	לְסוּבֵּב	שֵׁם הַפֿעֵל

Tema verbal פֶּעַל			
שְׁלֵמִים ע' גְּרוֹנִית	ל"א	ל"ה	Model de conjugació
			הוֹה
מְבָרַךְ 'ser beneit'	מְמַלֵּא 'ser omplert'	מְצַוָּה 'ser manat'	
מְבָרַכְת	מְמַלֵּאת	מְצַוָּה	
מְבָרְכִים	מְמַלֵּאִים	מְצַוִּים	
מְבָרְכוֹת	מְמַלֵּאוֹת	מְצַוֹת	
			עָבַר
בְּרַכְתִּי	מְלַאֲתִי	צִוִּיתִי	
בְּרַכְתָּ	מְלַאֲתָ	צִוִּיתָ	
בְּרַכְתָּ	מְלַאֲתָ	צִוִּיתָ	
בְּרַךְ	מְלֵא	צִוָּה	
בְּרַכָּה	מְלַאֲהָ	צִוִּתָּהּ	
בְּרַכְנוּ	מְלַאֲנוּ	צִוִּינוּ	
בְּרַכְתֶּם	מְלַאֲתֶם	צִוִּיתֶם	
בְּרַכְתֶּן	מְלַאֲתֶן	צִוִּיתֶן	
בְּרָכוּ	מְלֵאוּ	צִוּוּ	
			עָתִיד
אֶבְרַךְ	אֶמְלֵא	אֶצְוֶה	
תְּבָרַךְ	תְּמַלֵּא	תְּצַוֶּה	
תְּבָרְכִי	תְּמַלֵּאִי	תְּצַוִּי	
יְבָרַךְ	יְמַלֵּא	יְצַוֶּה	
תְּבָרַךְ	תְּמַלֵּא	תְּצַוֶּה	
נְבָרַךְ	נְמַלֵּא	נְצַוֶּה	
תְּבָרְכוּ	תְּמַלֵּאוּ	תְּצַוּוּ	
יְבָרְכוּ	יְמַלֵּאוּ	יְצַוּוּ	
--	--	--	צִוִּי
--	--	--	
--	--	--	
--	--	--	שֵׁם הַפֶּעַל

הַפְעִיל Tema verbal

ע"ו - ע"י	שְׁלֵמִים פ' גְּרוּנִית	שְׁלֵמִים	Model de conjugació
מְכִין 'preparar'	מַעְבִּיר 'fer passar'	מַפְסִיק 'parar'	הוּה
מְכִינָה	מַעְבִּירָה	מַפְסִיקָה	
מְכִינִים	מַעְבִּירִים	מַפְסִיקִים	
מְכִינוֹת	מַעְבִּירוֹת	מַפְסִיקוֹת	
הַכְנִיתִי	הַעְבַּרְתִּי	הַפְסַקְתִּי	עָבַר
הַכְנִיתָ	הַעְבַּרְתָּ	הַפְסַקְתָּ	
הַכְנִיתָ	הַעְבַּרְתָּ	הַפְסַקְתָּ	
הַכִּין	הַעְבִּיר	הַפְסִיק	
הַכִּינָה	הַעְבִּירָה	הַפְסִיקָה	
הַכְּנוּ	הַעְבִּירוּ	הַפְסִיקוּ	
הַכְנִיתֶם	הַעְבַּרְתֶּם	הַפְסַקְתֶּם	
הַכְנִיתוּ	הַעְבַּרְתוּ	הַפְסַקְתוּ	
הַכִּינוּ	הַעְבִּירוּ	הַפְסִיקוּ	
אָכִין	אֶעְבִּיר	אֶפְסִיק	עָתִיד
תָּכִין	תַּעְבִּיר	תַּפְסִיק	
תְּכִינִי	תַּעְבִּירִי	תַּפְסִיקִי	
יָכִין	יַעְבִּיר	יַפְסִיק	
תָּכִין	תַּעְבִּיר	תַּפְסִיק	
נָכִין	נַעְבִּיר	נַפְסִיק	
תְּכִינּוּ	תַּעְבִּירוּ	תַּפְסִיקוּ	
יְכִינּוּ	יַעְבִּירוּ	יַפְסִיקוּ	
הָכִין	הַעְבִּיר	הַפְסִיק	צִוִּי
הָכִינִי	הַעְבִּירִי	הַפְסִיקִי	
הָכִינוּ	הַעְבִּירוּ	הַפְסִיקוּ	
לְהַכִּין	לְהַעְבִּיר	לְהַפְסִיק	שֵׁם הַפְעֵל

הַפְּעִיל Tema verbal

Model de conjugació	פ"נ	ל"ה	ל"א
הוּה	מְפִיל 'fer caure'	מִפְּנֶה 'girar, dirigir'	מִפְּלִיא 'surprendre'
	מְפִילָה	מִפְּנֶה	מִפְּלִיאָה
	מְפִילִים	מִפְּנִים	מִפְּלִיאִים
	מְפִילוֹת	מִפְּנוֹת	מִפְּלִאוֹת
עָבַר	הִפְּלִיתִי	הִפְּנִיתִי	הִפְּלִאתִי
	הִפְּלִיתָ	הִפְּנִיתָ	הִפְּלִאתָ
	הִפְּלִיתָ	הִפְּנִיתָ	הִפְּלִאתָ
	הִפִּיל	הִפְּנֶה	הִפְּלִיא
	הִפְּלִיה	הִפְּנִיה	הִפְּלִיָּה
	הִפְּלִינוּ	הִפְּנִינוּ	הִפְּלִינוּ
	הִפְּלִיתֶם	הִפְּנִיתֶם	הִפְּלִיתֶם
	הִפְּלִיתוּ	הִפְּנִיתוּ	הִפְּלִיתוּ
	הִפִּילוּ	הִפְּנוּ	הִפְּלִאוּ
עָתִיד	אֶפִּיל	אֶפְּנֶה	אֶפְּלִיא
	תִּפִּיל	תִּפְּנֶה	תִּפְּלִיא
	תִּפְּלִי	תִּפְּנִי	תִּפְּלִיאִי
	יִפִּיל	יִפְּנֶה	יִפְּלִיא
	תִּפִּיל	תִּפְּנֶה	תִּפְּלִיא
	נִפִּיל	נִפְּנֶה	נִפְּלִיא
	תִּפְּלִיוּ	תִּפְּנוּ	תִּפְּלִאוּ
	יִפְּלִיוּ	יִפְּנוּ	יִפְּלִאוּ
צוּי	הִפֵּל	הִפְּנֶה	הִפְּלֶה
	הִפִּילִי	הִפְּנִי	הִפְּלִיאִי
	הִפִּילוּ	הִפְּנוּ	הִפְּלִאוּ
שם הפעל	לְהִפִּיל	לְהִפְּנוֹת	לְהִפְּלִיא

הַפְעִיל Tema verbal

Model de conjugació	פ"י	פ"י - ל"ה	ע"ו - ל"א
הוֹה	מוֹרִיד 'fer baixar'	מוֹצִיא 'treure, fer sortir'	מְבִיא 'portar'
	מוֹרִידָה	מוֹצִיאָה	מְבִיאָה
	מוֹרִידִים	מוֹצִיאִים	מְבִיאִים
	מוֹרִידוֹת	מוֹצִיאוֹת	מְבִיאוֹת
עָבַר	הוֹרִדְתִּי	הוֹצֵאתִי	הֵבֵאתִי
	הוֹרִדְתָּ	הוֹצֵאתָ	הֵבֵאתָ
	הוֹרִדְתָּ	הוֹצֵאתָ	הֵבֵאתָ
	הוֹרִיד	הוֹצִיא	הֵבִיא
	הוֹרִידָה	הוֹצִיאָה	הֵבִיאָה
	הוֹרִדְנוּ	הוֹצֵאנוּ	הֵבֵאנוּ
	הוֹרִדְתֶּם	הוֹצֵאתֶם	הֵבֵאתֶם
	הוֹרִדְתָּן	הוֹצֵאתָן	הֵבֵאתָן
	הוֹרִידוּ	הוֹצִיאוּ	הֵבִיאוּ
עָתִיד	אוֹרִיד	אוֹצִיא	אָבִיא
	תוֹרִיד	תוֹצִיא	תָּבִיא
	תוֹרִידִי	תוֹצִיאִי	תָּבִיאִי
	יוֹרִיד	יוֹצִיא	יָבִיא
	תוֹרִיד	תוֹצִיא	תָּבִיא
	נוֹרִיד	נוֹצִיא	נָבִיא
	תוֹרִידוּ	תוֹצִיאוּ	תָּבִיאוּ
	יוֹרִידוּ	יוֹצִיאוּ	יָבִיאוּ
צוּי	הוֹרֶה	הוֹצֵא	הֵבֵא
	הוֹרִידִי	הוֹצִיאִי	הֵבִיאִי
	הוֹרִידוּ	הוֹצִיאוּ	הֵבִיאוּ
שם הפעל	לְהוֹרִיד	לְהוֹצִיא	לְהֵבִיא

התפעל		הפעל Tema verbal	
ל"ה	שְׁלֵמִים	שְׁלֵמִים	Model de conjugació
הוֹה			
מְתַכֶּסֶה 'cobrir-se'	מְתַרְגֵּל 'acostumar-se'	מְפַסֵּק 'ser parat'	
מְתַכֶּסֶה	מְתַרְגֵּלֶת	מְפַסֵּקֶת	
מְתַכֶּסֶּים	מְתַרְגֵּלִים	מְפַסֵּקִים	
מְתַכֶּסֹּת	מְתַרְגֵּלוֹת	מְפַסֵּקוֹת	
עָבַר			
הַתְּכַסִּיתִי	הַתְּרַגֵּלְתִּי	הַפְּסַקְתִּי	
הַתְּכַסִּיתָ	הַתְּרַגֵּלְתָּ	הַפְּסַקְתָּ	
הַתְּכַסִּית	הַתְּרַגֵּלְתָּ	הַפְּסַקְתָּ	
הַתְּכַסֶּה	הַתְּרַגֵּל	הַפְּסַק	
הַתְּכַסְתָּה	הַתְּרַגֵּלְהָ	הַפְּסַקְהָ	
הַתְּכַסִּינוּ	הַתְּרַגֵּלְנוּ	הַפְּסַקְנוּ	
הַתְּכַסִּיתֶם	הַתְּרַגֵּלְתֶּם	הַפְּסַקְתֶּם	
הַתְּכַסִּיתֶן	הַתְּרַגֵּלְתֶּן	הַפְּסַקְתֶּן	
הַתְּכַסּוּ	הַתְּרַגֵּלוּ	הַפְּסַקוּ	
עָתִיד			
אֶתְכַסֶּה	אֶתְרַגֵּל	אֶפְסַק	
תִּתְכַסֶּה	תִּתְרַגֵּל	תִּפְסַק	
תִּתְכַסֶּי	תִּתְרַגֵּלִי	תִּפְסַקִי	
יִתְכַסֶּה	יִתְרַגֵּל	יִפְסַק	
תִּתְכַסֶּה	תִּתְרַגֵּל	תִּפְסַק	
נִתְכַסֶּה	נִתְרַגֵּל	נִפְסַק	
תִּתְכַסּוּ	תִּתְרַגֵּלוּ	תִּפְסַקוּ	
יִתְכַסּוּ	יִתְרַגֵּלוּ	יִפְסַקוּ	
צִוּוּי			
הַתְּכַסֶּה	הַתְּרַגֵּל	--	
הַתְּכַסֶּי	הַתְּרַגֵּלִי	--	
הַתְּכַסּוּ	הַתְּרַגֵּלוּ	--	
לְהַתְכַסּוֹת	לְהַתְרַגֵּל	--	שֵׁם הַפֶּעַל

Tema verbal			
הַתְּפִיעַל	שְׁלֵמִים	שְׁלֵמִים	שְׁלֵמִים
	פ"צ	פ"ז	פ"ש/ש"ס
Model de conjugació			
הוה	מְשַׁתַּדֵּל 'esforçar-se'	מְזַדְקֵן 'envellir-se'	מְצַטְעֵר 'lamentar'
	מְשַׁתַּדֵּלְת	מְזַדְקֶנֶת	מְצַטְעֶרֶת 'estar trist'
	מְשַׁתַּדֵּלִים	מְזַדְקָנִים	מְצַטְעָרִים
	מְשַׁתַּדֵּלוֹת	מְזַדְקָנוֹת	מְצַטְעָרוֹת
עבר	הִשְׁתַּדֵּדְתִּי	הִזְדַּקְנֹתִי	הִצַּטְעַרְתִּי
	הִשְׁתַּדֵּדְתָּ	הִזְדַּקְנָתְךָ	הִצַּטְעַרְתָּ
	הִשְׁתַּדֵּדְתָּ	הִזְדַּקְנָתְךָ	הִצַּטְעַרְתָּ
	הִשְׁתַּדֵּדְתִּי	הִזְדַּקְנֵנוּ	הִצַּטְעַרְנוּ
	הִשְׁתַּדֵּדְתֶּם	הִזְדַּקְנֶתֶם	הִצַּטְעַרְתֶּם
	הִשְׁתַּדֵּדְתֶּן	הִזְדַּקְנֶתֶן	הִצַּטְעַרְתֶּן
	הִשְׁתַּדֵּדְתֶּם	הִזְדַּקְנֶתֶם	הִצַּטְעַרְתֶּם
עתיד	אֶשְׁתַּדֵּד	אֶזְדַּקֵּן	אֶצַּטְעֵר
	תִּשְׁתַּדֵּד	תִּזְדַּקֵּן	תִּצַּטְעֵר
	תִּשְׁתַּדֵּדְלִי	תִּזְדַּקֵּנִי	תִּצַּטְעֵרִי
	יִשְׁתַּדֵּד	יִזְדַּקֵּן	יִצַּטְעֵר
	תִּשְׁתַּדֵּד	תִּזְדַּקֵּן	תִּצַּטְעֵר
	נִשְׁתַּדֵּד	נִזְדַּקֵּן	נִצַּטְעֵר
	תִּשְׁתַּדֵּדְלוּ	תִּזְדַּקֵּנוּ	תִּצַּטְעֵרוּ
	יִשְׁתַּדֵּדְלוּ	יִזְדַּקֵּנוּ	יִצַּטְעֵרוּ
צווה	הִשְׁתַּדֵּד	הִזְדַּקֵּן	הִצַּטְעֵר
	הִשְׁתַּדֵּדְלִי	הִזְדַּקֵּנִי	הִצַּטְעֵרִי
	הִשְׁתַּדֵּדְלוּ	הִזְדַּקֵּנוּ	הִצַּטְעֵרוּ
שם הפעל	לְהִשְׁתַּדֵּד	לְהִזְדַּקֵּן	לְהִצַּטְעֵר

Tema verbal הַתְּפַעֵל

Model de conjugació	ל"א	ל"ה + פ"ש	ע"ו
הוֹה	מִתְּפַלֵּא 'meravellar-se'	מִשְׁתַּנֶּה 'canviar'	מִתְּכַוֵּן 'preparar-se'
	מִתְּפַלֵּאת	מִשְׁתַּנֶּה	מִתְּכַוֵּנֶת
	מִתְּפַלֵּאים	מִשְׁתַּנִּים	מִתְּכַוֵּנִים
	מִתְּפַלֵּאות	מִשְׁתַּנוֹת	מִתְּכַוֵּנוֹת
עָבַר	הִתְּפַלֵּאתִי	הִשְׁתַּנֵּיתִי	הִתְּכַוַּנְתִּי
	הִתְּפַלֵּאתְ	הִשְׁתַּנֵּיתְ	הִתְּכַוַּנְתְּ
	הִתְּפַלֵּאתִי	הִשְׁתַּנֵּיתִי	הִתְּכַוַּנְתִּי
	הִתְּפַלֵּא	הִשְׁתַּנֶּה	הִתְּכַוֵּן
	הִתְּפַלֵּאה	הִשְׁתַּנֶּה	הִתְּכַוַּנָּה
	הִתְּפַלֵּאנוּ	הִשְׁתַּנֵּינוּ	הִתְּכַוַּנּוּ
	הִתְּפַלֵּאתֶם	הִשְׁתַּנֵּיתֶם	הִתְּכַוַּנְתֶּם
	הִתְּפַלֵּאתָן	הִשְׁתַּנֵּיתָן	הִתְּכַוַּנְתָּן
	הִתְּפַלֵּאוּ	הִשְׁתַּנּוּ	הִתְּכַוַּנוּ
עָתִיד	אֶתְפַּלֵּא	אֶשְׁתַּנֶּה	אֶתְכַוֵּן
	תִּתְפַּלֵּא	תִּשְׁתַּנֶּה	תִּתְכַוֵּן
	תִּתְפַּלֵּאי	תִּשְׁתַּנִּי	תִּתְכַוַּנִּי
	יִתְפַּלֵּא	יִשְׁתַּנֶּה	יִתְכַוֵּן
	תִּתְפַּלֵּא	תִּשְׁתַּנֶּה	תִּתְכַוֵּן
	נִתְפַּלֵּא	נִשְׁתַּנֶּה	נִתְכַוֵּן
	תִּתְפַּלֵּאוּ	תִּשְׁתַּנּוּ	תִּתְכַוַּנּוּ
	יִתְפַּלֵּאוּ	יִשְׁתַּנּוּ	יִתְכַוַּנּוּ
צוּי	הִתְּפַלֵּא	הִשְׁתַּנֶּה	הִתְּכַוֵּן
	הִתְּפַלֵּאי	הִשְׁתַּנִּי	הִתְּכַוַּנִּי
	הִתְּפַלֵּאוּ	הִשְׁתַּנּוּ	הִתְּכַוַּנּוּ
שֵׁם הַפֶּעַל	לְהִתְפַּלֵּא	לְהִשְׁתַּנּוֹת	לְהִתְכַוֵּן

Flexió dels noms

'la meva tia' Femení singular

הַדּוֹת שְׁלִי	דּוֹתִי
הַדּוֹת שְׁלָךְ	דּוֹתְךָ
הַדּוֹת שְׁלָךְ	דּוֹתְךָ
הַדּוֹת שְׁלוֹ	דּוֹתֵנוּ
הַדּוֹת שְׁלָהּ	דּוֹתְהָ
הַדּוֹת שְׁלָנוּ	דּוֹתֵנּוּ
הַדּוֹת שְׁלָכֶם	דּוֹתְכֶם
הַדּוֹת שְׁלָכֶן	דּוֹתְכֶן
הַדּוֹת שְׁלָהֶם	דּוֹתָם
הַדּוֹת שְׁלָהֶן	דּוֹתָן

'el meu oncle' Masculí singular

הַדּוֹד שְׁלִי	דּוֹדִי
הַדּוֹד שְׁלָךְ	דּוֹדְךָ
הַדּוֹד שְׁלָךְ	דּוֹדְךָ
הַדּוֹד שְׁלוֹ	דּוֹדוֹ
הַדּוֹד שְׁלָהּ	דּוֹדָהּ
הַדּוֹד שְׁלָנוּ	דּוֹדֵנוּ
הַדּוֹד שְׁלָכֶם	דּוֹדְכֶם
הַדּוֹד שְׁלָכֶן	דּוֹדְכֶן
הַדּוֹד שְׁלָהֶם	דּוֹדָם
הַדּוֹד שְׁלָהֶן	דּוֹדָן

'les meves ties' Femení plural

הַדּוֹדוֹת שְׁלִי	דּוֹדוֹתִי
הַדּוֹדוֹת שְׁלָךְ	דּוֹדוֹתְךָ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָךְ	דּוֹדוֹתְךָ
הַדּוֹדוֹת שְׁלוֹ	דּוֹדוֹתֵנוּ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהּ	דּוֹדוֹתְהָ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָנוּ	דּוֹדוֹתֵנּוּ
הַדּוֹדוֹת שְׁלָכֶם	דּוֹדוֹתְכֶם
הַדּוֹדוֹת שְׁלָכֶן	דּוֹדוֹתְכֶן
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהֶם	דּוֹדוֹתָם
הַדּוֹדוֹת שְׁלָהֶן	דּוֹדוֹתָן

'els meus oncles' Masculí plural

הַדּוֹדִים שְׁלִי	דּוֹדֵי
הַדּוֹדִים שְׁלָךְ	דּוֹדֵיךָ
הַדּוֹדִים שְׁלָךְ	דּוֹדֵיךָ
הַדּוֹדִים שְׁלוֹ	דּוֹדֵיו
הַדּוֹדִים שְׁלָהּ	דּוֹדֵיהָ
הַדּוֹדִים שְׁלָנוּ	דּוֹדֵינוּ
הַדּוֹדִים שְׁלָכֶם	דּוֹדֵיכֶם
הַדּוֹדִים שְׁלָכֶן	דּוֹדֵיכֶן
הַדּוֹדִים שְׁלָהֶם	דּוֹדֵיהֶם
הַדּוֹדִים שְׁלָהֶן	דּוֹדֵיהֶן

Flexió dels noms segolats

'vestits' בְּגָדִים	'vestit' בְּגָד	'nens' יְלָדִים	'nen' יֶלֶד	
בְּגָדִי	בְּגָדִי	יְלָדִי	יְלָדִי	שְׁלִי
בְּגָדֶיךָ	בְּגָדְךָ	יְלָדֶיךָ	יְלָדְךָ	שְׁלָךְ
בְּגָדֶיךָ	בְּגָדְךָ	יְלָדֶיךָ	יְלָדְךָ	שְׁלָךְ
בְּגָדֵינוּ	בְּגָדוֹ	יְלָדֵינוּ	יְלָדוֹ	שְׁלוֹ
בְּגָדֶיהָ	בְּגָדָהּ	יְלָדֶיהָ	יְלָדָהּ	שְׁלָהּ
בְּגָדֵנוּ	בְּגָדֵנוּ	יְלָדֵינוּ	יְלָדֵנוּ	שְׁלָנוּ
בְּגָדֵיכֶם	בְּגָדְכֶם	יְלָדֵיכֶם	יְלָדְכֶם	שְׁלָכֶם
בְּגָדֵיכֶן	בְּגָדְכֶן	יְלָדֵיכֶן	יְלָדְכֶן	שְׁלָכֶן

שְׁלָהֶם שְׁלָהוּ	יָלְדָם יָלְדוּ	יָלְדֵיהֶם יָלְדֵיהוּ	בְּגָדָם בְּגָדוֹ	בְּגָדֵיהֶם בְּגָדֵיהוּ
נֶעֱר 'jove'	נְעָרִים 'joves'	חֹדֶשׁ 'mes'	חֹדָשִׁים 'mesos'	
שְׁלִי	נְעָרִי	נְעָרִי	חֹדָשִׁי	חֹדָשִׁי
שְׁלָךְ	נְעָרְךָ	נְעָרְךָ	חֹדָשְׁךָ	חֹדָשְׁךָ
שְׁלָךְ	נְעָרְךָ	נְעָרְךָ	חֹדָשְׁךָ	חֹדָשְׁךָ
שְׁלוֹ	נְעָרוֹ	נְעָרָיו	חֹדָשׁוֹ	חֹדָשָׁיו
שְׁלָהּ	נְעָרָהּ	נְעָרֶיהָ	חֹדָשָׁהּ	חֹדָשֶׁיהָ
שְׁלָנוּ	נְעָרָנוּ	נְעָרֵינוּ	חֹדָשָׁנוּ	חֹדָשֵׁינוּ
שְׁלָכֶם	נְעָרְכֶם	נְעָרֵיכֶם	חֹדָשְׁכֶם	חֹדָשֵׁיכֶם
שְׁלָכוֹ	נְעָרְכוֹ	נְעָרֵיכוֹ	חֹדָשְׁכוֹ	חֹדָשָׁיו
שְׁלָהֶם	נְעָרָם	נְעָרֵיהֶם	חֹדָשָׁם	חֹדָשֵׁיהֶם
שְׁלָהוּ	נְעָרוֹ	נְעָרֵיהוּ	חֹדָשׁוֹ	חֹדָשָׁיו

Flexió de les partícules

אֲחֵרִי 'després de'	אֵין 'no'	אֶל 'a, vers'	אֶצֶל 'a casa de'
אֲחֵרִי	אֵינֶנִּי (אֵינִי)	אֵלַי	אֶצְלִי
אֲחֵרֶיךָ	אֵינְךָ	אֵלֶיךָ	אֶצְלֶךָ
אֲחֵרֶיךָ	אֵינְךָ	אֵלֶיךָ	אֶצְלֶךָ
אֲחֵרָיו	אֵינָם (אֵינּוּ)	אֵלָיו	אֶצְלוֹ
אֲחֵרֶיהָ	אֵינָהּ (אֵינָהּ)	אֵלֶיהָ	אֶצְלָהּ
אֲחֵרֵינוּ	אֵינָנוּ	אֵלֵינוּ	אֶצְלָנוּ
אֲחֵרֵיכֶם/ן	אֵינְכֶם/ן	אֵלֵיכֶם/ן	אֶצְלֵכֶם/ן
אֲחֵרֵיהֶם/ן	אֵינָם/ן	אֵלֵיהֶם/ן	אֶצְלָם/ן

אֶת (=עם)	אֶת	בְּ	בֵּין
'amb'	[partícula CD]	'en, amb'	'entre'
אֶתִּי	אוֹתִי	בִּי	בֵּינִי
אֶתְּךָ	אוֹתְךָ	בְּךָ	בֵּינְךָ
אֶתְּךָ	אוֹתְךָ	בְּךָ	בֵּינְךָ
אֶתּוֹ	אוֹתּוֹ	בּוֹ	בֵּינוֹ
אֶתָּה	אוֹתָהּ	בָּהּ	בֵּינָהּ
אֶתָּנוּ	אוֹתָנוּ	בָּנוּ	בֵּינֵינוּ
אֶתְכֶם/ן	אוֹתְכֶם/ן	בְּכֶם/ן	בֵּינֵיכֶם/ן
אֶתְם/ן	אוֹתְם/ן	בְּהֶם/ן [בָּם/ן]	בֵּינֵיהֶם/ן
בְּעַד	בְּעֶצֶם	בְּשִׁבִּיל	כְּמוֹ
'per, a favor de'	'per a mi/tu...'	'per a'	'com'
בְּעִדִּי	בְּעֶצְמִי	בְּשִׁבְלִי	כְּמוֹנִי
בְּעִדְךָ	בְּעֶצְמְךָ	בְּשִׁבְלֶךָ	כְּמוֹךָ
בְּעִדְךָ	בְּעֶצְמְךָ	בְּשִׁבְלֶךָ	כְּמוֹךָ
בְּעִדּוֹ	בְּעֶצְמוֹ	בְּשִׁבְלוֹ	כְּמוֹהוּ
בְּעִדָּהּ	בְּעֶצְמָהּ	בְּשִׁבְלָהּ	כְּמוֹהָ
בְּעִדָּנוּ	בְּעֶצְמֵנוּ	בְּשִׁבְלֵנוּ	כְּמוֹנוּ
בְּעִדְכֶם/ן	בְּעֶצְמְכֶם/ן	בְּשִׁבְלֵכֶם/ן	כְּמוֹכֶם/ן
בְּעִדְם/ן	בְּעֶצְמָם/ן	בְּשִׁבְלָם/ן	כְּמוֹהֶם/ן
לְ	לְבַד	לְפָנַי	לְקִרְאָת
'per a'	'sols jo/tu...'	'abans, davant'	'cap a, per a'
לִּי	לְבַדִּי	לְפָנַי	לְקִרְאָתִי
לְךָ	לְבַדְּךָ	לְפָנֶיךָ	לְקִרְאָתְךָ
לְךָ	לְבַדְּךָ	לְפָנֶיךָ	לְקִרְאָתְךָ
לוֹ	לְבַדּוֹ	לְפָנָיו	לְקִרְאָתּוֹ
לָהּ	לְבַדָּהּ	לְפָנֶיהָ	לְקִרְאָתָהּ
לָנוּ	לְבַדֵּנוּ	לְפָנֵינוּ	לְקִרְאָתָנוּ
לְכֶם/ן	לְבַדְכֶם/ן	לְפָנֵיכֶם/ן	לְקִרְאָתְכֶם/ן
לְהֶם/ן	לְבַדְם/ן	לְפָנֵיהֶם/ן	לְקִרְאָתְם/ן

נגד	מאחורי	מן	לתוך
'contra'	'de darrere'	'de'	'a l'interior de'
נגדי	מאחורי	ממני	לתוכי
נגדך	מאחוריך	ממך	לתוךך
נגדו	מאחוריו	ממנו	לתוכו
נגדה	מאחוריה	ממנה	לתוכה
נגדנו	מאחורינו	ממנו	לתוכנו
נגדכם/ן	מאחוריכם/ן	מכם/ן	לתוךכם/ן
נגדס/ן	מאחוריהם/ן	מהם/ן	לתוךכם/ן

עם	על-יד	על	עוד
'amb'	'al costat de'	'sobre, damunt'	'més, encara, ja'
עמי	על-ידי	עלי	עודני
עמך	על-ידיך	עליך	עודך
עמו	על-ידו	עליו	עודנו (עודו)
עמה	על-ידה	עליה	עודנה (עודה)
עמנו	על-ידנו	עלינו	עודנו
עמכם/ן	על-ידיכם/ן	עליכם/ן	עודכם/ן
עמהם/ן	על/ידיהם/ן	עליהם/ן	עודם/ן
[עמם/ן]			

תחת	של
'sota de'	'de'
תחתי	שלי
תחתך	שלך
תחתו	שלו
תחתיה	שלם
תחתינו	שלנו
תחתיכם/ן	שלכם/ן
תחתיהם/ן	שלם/ן

5. Bibliografia essencial

5.1. Llengua

- M. HADAS-LEBEL, *L'hébreu, trois mille ans d'histoire*, Paris: Albin Michel 1992.
E. Y. KUTSCHER, *A History of the Hebrew Language*, Jerusalem: Magnes Press 1982.
H. RABIN, *Brève histoire de la langue hébraïque*, Paris: Publications de l'Agence juive 1989.
A. SÁENZ-BADILLOS, *Historia de la lengua hebrea*, Sabadell: Ausa 1988.
S. SPIEGEL, *Hebrew Reborn*, New York: Macmillan Company 1930.

5.2. Literatura

- חנן חבר, ספרות שנכתבת מכאן. קיצור הספרות הישראלית, תל-אביב: משכל 1999.
גרשון שקד, הסיפרות העברית 1880-1980, ירושלים: הוצאת הקיבוץ המאוחד-כתר הוצאה לאור 1977-1998.
R. ALTER, *Modern Hebrew Literature*, West Orange, N.J.: Behrman House 1975.
R. ALTER – F. KERMODE, *The Literary Guide to the Bible*, Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press 1987.
T. CARMİ, *The Penguin Book of Hebrew Verse*, New York: Penguin Books 1981.
S. R. DRIVER, *An Introduction to the Literature of the Old Testament*, Gloucester, Mass.: Peter Smith 1972.
S. HALKIN, *Literatura hebrea moderna*, México: Fondo de Cultura Económica 1968.
I. RABINOVICH, *Major Trends in Modern Hebrew Fiction*, Chicago: The University of Chicago Press 1968.
A. SÁENZ-BADILLOS, *Literatura hebrea en la España medieval*, Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia 1991.
A. SÁENZ-BADILLOS – J. TARGARONA BORRÁS, *Diccionario de autores judíos. (Sefarad. Siglos X-XV)*, Córdoba: El Almendro 1988.
E. SILBERSCHLAG, *From Renaissance to Renaissance. Hebrew Literature from 1492-1970*, New York: KTAV 1973.
M. E. VARELA, *Historia de la literatura hebrea contemporánea*, Barcelona: Mirador 1992.

5.3. Gramàtica

- משה גושן-גוטשטיין, הדקדוק העברי השימושי, ירושלים ותל-אביב: שוקן 1996.
הלדה וייל, חוברת הדקדוק, ירושלים ניו יורק: פלדהיים 1993.

- E. AMIR COFFIN, *Lessons in Modern Hebrew*, 2 vols., Ann Arbor: The University of Michigan Press 1977-1978.
- O. BAND, *Hebrew: A language course*, 3 vols., West Orange, New Jersey: Behrman House 1986.
- H. BLUMBERG – M. H. LEWITTES, *Modern Hebrew. A First-Year Course in Conversation, Reading and Grammar*, New York: Hebrew Publishing Company³1997.
- J. H. DOBSON, *Learn Biblical Hebrew*, Winona Lake: Eisenbrauns 1999.
- W. GESENIUS, *Gesenius' Hebrew Grammar*. Edited and enlarged by E. Kautzsch. 2nd. ed. revised by A.E. Cowley, Oxford: Clarendon Press 1910.
- L. GLINERT, *Modern Hebrew: An Essential Grammar*, London and New York: Routledge²1994.
- P. JOÜON, S.J. – T. MURAOKA, *A Grammar of Biblical Hebrew*, 2 vols., Roma: Editrice Pontificio Istituto Biblico 1996.
- P. H. KELLEY, *Biblical Hebrew. An Introductory Grammar*, Grand Rapids, Michigan: W.B. Eerdmans Publishing Company 1992.
- P. H. KELLEY – T. L. BURDEN – T. G. CRAWFORD, *A Handbook to Biblical Hebrew. An Introductory Grammar*, Grand Rapids, Michigan: W.B. Eerdmans Publishing Company 1994.
- T. O. LAMBDIN, *Introducción al hebreo bíblico*, Estella: Verbo Divino 2001.
- J. P. LETTINGA, *Grammaire de l'hébreu biblique*, Leiden: E.J. Brill 1980.
- C. H. J. VAN DER MERWE – J. A. NAUDÉ – J. H. KROEZE, *A Biblical Hebrew Reference Grammar*, Sheffield: Sheffield Academic Press 1999. [Edició catalana a cura de Pere Casanellas, Eduard Feliu i Joan Ferrer. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Hebraics 2002].
- R. MEYER, *Gramática de la lengua hebrea*, Barcelona: Riopiedras 1989.
- T. MURAOKA, *Modern Hebrew for Biblical Scholars. An Annotated Chrestomathy with an Outline Grammar and a Glossary*, Sheffield: Sheffield Academic Press²1995.
- G. D. PRATICO – M. V. VAM PELT, *Basics of Biblical Hebrew: Grammar*, Grand Rapids: Zondervan 2001.
- G. D. PRATICO – M. V. VAM PELT, *Basics of Biblical Hebrew: Workbook*, Grand Rapids: Zondervan 2001.
- A. TARMON – E. UVAL, *Tablas de los verbos hebreos*, Jerusalem: Tamir 1999.
- L. UVEELER – N. M. BRONZNICK, *Ha-Yesod. Fundamentals of Hebrew*, Jerusalem - New York: Feldheim⁸1994.
- B. K. WALTKE – M. O'CONNOR, *An Introduction to Biblical Hebrew Syntax*, Winona Lake: Eisenbrauns 1990.